

Mensur Zukorlić

MUSLIMANSKA *lijepa imena*

El-Kelimeh

Mensur Zukorlić
Muslimanska lijepa imena

ISLAMSKA - BIBLIOTEKA.NET

Mensur Zukorlić

**MUSLIMANSKA LIJEPA IMENA
I ISLAMSKI PROPISI OKO
NOVOROĐENČETA**

Dopunjeno treće izdanje

Novi Pazar, 2008

VMJESTO PREDGOVORA

Muslimanska antroponimija kod Bošnjaka

*'Naša duša je naše nevidljivo tijelo,
naše tijelo je naša vidljiva duša.*

(Ferid Muhić)

Bošnjački etnički prostor je minulih stotinu godina zasipala jedna sasvim karakteristična antroponimska komunikacija naslijeđena iz bogate i slavne orijentalne kulturne prošlosti, baštinjene i njegovane u okrilju slavne Osmanske imperije. Slijeđena je bogatim civilizacijskim naslijeđem koje je zasnivano na najodabranijoj vjeri *din-Islamu i šerijatu*, sa kojima je ostvarivana najmanje petovjekovna kulturna i vojna dominacija Osmanlija.

U okrilju takvog civilizacijskog sustava nicala je i nastajala bošnjačka duhovna svijest; nacionalna samoidentifikacija, svojstvena sljedbenicima koji su svoje vjerovanje

zasnivali i gradili na temelju kur'anske mudrosti. Dosta ujednačeno i uvjerljivo, ona je u naša srca dopirala stazama svijetle islamsko-muslimanske tradicije (sunneta), koju nam prenosi Muhammed, s.a.v.s., najodabraniji Allahov poslanik. Odoljevajući vjekovima, u taj epohalni evolutivni proces je uranjana postupnost razvoja našeg duhovnog i fizičkog bića, uveliko pomažući da se kroz prohujali vakat i zeman ne provučemo bezimeno i bezglasni.

Imena na kamenim uzglavljljima (nišanima) iznad kabura naših predaka svjedoče o napornoj, ali uspješno efektuiranoj otrgnutosti od zaborava barem jednog dijela naše kulturno-historijske prošlosti, koja bi, da toga nije, bila prekrivena velom zaborava i nekakvom uvučenošću u sumaglicu naše bogate kulturne tradicije. Ona su do današnjih dana ostala nepromijenjena, izvorna i vrlo zvučna, a po porijeklu različitp-orijenatalna, većinom sa korijenima iz arapskog, turskog, starohebrejskog i perzijskog jezika. Govorimo o bošnjačkom, *svemuslimanskom nazivu*, čijim su korišćenjem i sjećanjem na neka ranija pradjedovska vremena naši čestiti i islamu naklonjeni preci sustizali vrijeme.

Na taj način su djelimično preuzimali prepoznatljivu bošnjačku tradiciju *pripsanih zavičajnih imena*, i sve sa podneblja na kome se baštinila čitava jedna vječnost, i u zlatnim bešikama ili kolijevkama sandžačkih fisova, u "lozu i kupinu", povijano plemensko blago tajnog porodičnog naslijeđa svake krlje na ovom našem prelijepom bošnjačkom grumenu zemlje.

Samo takva, ona na bošnjačku muslimansku dušu priliježu k'o svijetlo sunce sjećanja, najljepši ukrasni cvijet zalivan našim zemaljskim trajanjem; dunjalučkim mehlehemom protiv zaborava.

Prema etimološkim korijenima, semantičkoj funkciji i fonetsko morfološkoj strukturi, muslimanska imena *etničkih Bošnjaka u Bosni i Hercegovini, Sandžaku i pripadajućoj dijaspori* zahtijevaju vrlo studiozan pristup i detaljnu analizu njihovog izvornog značenja. Prema našem starom dobrom adetu, odabiranje "odgovarajućeg" muslimanskog imena novorođenom djetetu (bebi) nastaje uslijed postignute saglasnosti, odnosno usklađene ravnoteže između želja i potrebne vjerske upućenosti nadijevalaca imena – djetetovih roditelja ili najbliže rodbine novorođenčeta (djed, bika/nana, amidže, amidžinice, daidže, daidžinice, braća, sestre, hale, tetke). Sva ova lijepa imena su ogledalo ili suštinska supstanca naše insanske duše i bitna determinanta dijela našeg karaktera.

Ponos zbog pripadnosti islamu i bošnjaštvu nije usamljeni razlog za nadijevanje lijepih i odabranih imena, već se toga treba pridržavati i kao dijela tradicionalnog i vjerskog obreda, koji označava dio sistema vjerovanja i našeg međusobnog prepoznavanja u određenoj multikulturnoj i multikonfesionalnoj regionalnoj i državnoj zajednici.

Predviđeni vjerski obred nadijevanja imena novorođenog djeteta ima za cilj da javno prikaže *porodičnu krlju, soj, kabilu, fis ili rodovsku zajednicu* i njihovu pripadnost određenim plemenskim korijenima, u uslovima kada sam ritual nadijevanja imena ozvaničava tu pripadnost.

Ponekad ova porodična svečanost ima i mitsko-magijsku fazu, odnosno etape u razvoju djeteta, kada su zbog predrasuda i sujeverja, u cilju pojednostavljenja straha, evladu prišivana katančad (bašlije) sa đindusima “*po djetinjoj haljinci*”,¹ a muškim “*jedihničadima*” čak i minduše kao talisman. Jačanjem znanja u cilju otklanjanja džahilijeta, vjernik odbacuje naslijeđena “*babska*” praznovjerja i postepeno se vraća temeljnim vrijednostima islama, koje, razumije se, uveliko umanjuju nepotrebne strahove, a naš život u okviru porodične zajednice čine prijatnijim i potpunijim. Razumije se, lijepa imena i sa estetske ravni govore o potrebi da budu muslimanima odgovarajuće zvučna i da simbolišu ljepotu i niz drugih osobenih znakova vjernika.

Važno je napomenuti da je i djetetov babo, kao biološki predak, nastavljač i generator imenske porodične tradicije, a često puta i utemeljitelj porodičnog stabla. Babo je, samim time, individua-kreator, koja prema načelima islamskog vjerovanja i tradicije svojim autoritetom tvori ličnost djeteta - potencijalnog nastavljača porodične loze. Shodno islamskom odgoju, muslimanski živalj prema

¹ Adet je da se prišije takozvano *nazar oko* (tur. nazar gözu), zbog prisutnog praznovjerja, prema kome sklapanje očiju znači *umiranje*, a otvaranje *rađanje*, ali i opreznu inicijativu. “Ne videle ga zle oči”, rekle bi naše nane ili bice, plašći se od “urokljivih očiju” musafira ili rodbine koja djetetu dolazi na babine. Jer vjeruje se još uvijek u potrebu opreza od zlih i opakih žena (čije su oči k'o opijum), koje insana lako ureknu ili zavedu. Održao se i starinski adet da se ženskom djetetu koje bi se rodilo poslije tri kćeri da ime Rubija ili Rabija (pers. četvrtina).

ocu, kao glavi obitelji, njeguje, uglavnom, osjećanje divljenja i poštovanja.

O IMENIMA U BOŠNJAČKOJ EPICI I SEVDA(H)LINCI

Mnogo lijepih podataka o značaju, važnosti i adetskom prizvuku lijepih ženskih muslimanskih imena susrećemo u *našoj epskoj književnosti* i nezaobilaznoj i nikad prevaziđenoj *sevda(h)linci*:² *Atlagića Zlata, Begova Emina, Ćerimagina Ćula, Dilber Umihana, Dizdareva Fata, Dženetić Hajrija, Fazlagića Dže(h)va, Fejzagina Šida, Hadžij'na Fata, Kićena Zlatija, Mujagina Ajka, Mujova Fatima, Maglajlića Zlata, Kovagina Fatica, Muharemagina Munira, Suljagina Fata, Rahmanagina Ruva, Zaimova Ziba, Zlata Sjenčanka, Zvizdić Umihana*; uz mnoga imena kršnih muslimanskih delija: *Ajanović Meho, Babić Ahmed-beg, Blažević Omer, Brkanić Arif-Sarajlija, Darman Ćulaga, Delibegović Osmanbeg, Dizdarević Meho, Draga Alibeg, Dženetić Mušo, Fazlagić Ibro, Hadžibulić Fako, Hadžimanović Duro, Kalić Fejzaga, Komadina Mujo, Kujundžić Smajo, Jelinković Mujo, Međugorac Smajo, Mehonić Jusuf, Saburić Mujaga, Šabanagić Ćulbeg, Turnadžić Salihaga, Velagić Ahmo, Zvizdić Hasanaga* i drugi.

Buket prelijepih epsko-lirskih sekvenci srećemo i u našoj bogatoj usmenoj narodnoj tradiciji, gdje su glavni protagonisti Bošnjaci, prepoznatljiviji po ljepoti, stasu,

² Prema svom značenju sa arapskog, riječ *savda* (ar. sāwdā, tur. sevda) prevodi se sa: *crna žuč*, i jedna je od četiri osnovne supstance koje se, po shvatanju starih i ljekara, nalaze u insanskom organizmu.

junaštvu i lijepim imenima iz naše davne prošlosti. I ovih nekoliko stihova ilustruju odnos narodnog pjevača prema ozbiljnosti davanja neadekvatnih imena djeci:

*Hajirlijo, vesela ti majka!
Što d'etetu tuhav ime dade!?
Tuhav ime ka' da smo bez dina!*³

Jedna prekrasna sevd(h)linka govori o prilično neuobičajenoj pojavi nadijevanja ženskih imena muškoj djeci:

*Vita jelo, ti visoko rasteš,
Što te pitam da mi pravo i kažeš:
Je li mi se dragi oženio!?"
"Jeste, jeste, već godinu dana!
Oženio i sina dobio
I tvoje mu ime nadjenuo!"*⁴

Ili stihovi sa velikom dozom sevdaha:

*Ime tvoje neću, draga
Nikad više spomenuti.
Nek uquine nek nestane...*

³ Prema kazivanju rahmetli Hamida (Miralema) Avdovića iz Kamešnice (1925-1997).

⁴ Vehid Gunić, *Sevdalinke I*, Planjax, Tešanj – 2003. god., str. 54.

Koliki je značaj lijepog muslimanskog imena svjedoči još jedna predivna sevdahlinka:

*Pšeničice, sitno sjeme,
Ah, moj dragi, slatko ime...*

O NADIMCIMA BOŠNJAKA

Imena moraju biti lijepa, sa jasnom simbolikom, motivom i pozitivnom profilaktičkom osobinom. Ime je ogledalo insanske ličnosti - "obiteljski i lični vakuf", i imperativ je nadijevaocima da je *muslimansko* - bez povoda za izrugivanje. Ranije se na ovim našim prostorima pristupalo adetu nadijevanja imena djeci po precima. Znanstvenici su saglasni sa ocjenom da odgovarajuće lično ime ima "sudbinski utjecaj" na ugled i položaj njegovog nosioca u socijalnoj zajednici.

Nadimak se daje ili "prišiva" u vrlo podrugljivom značenju, sa željom da se njime prikaže mahana, slabost, sklonost, izgled, fizički ili mentalni nedostatak osobe ili njenog karaktera.⁵ U Novom Pazaru je rijetkost da dvojica posjeduju isti nadimak. Kod davanja nadimaka odlučujući je utjecaj duha čaršije: *Skotni, Šekac, Mule, Murga, Klika, Kika, Šmrk, Hitler, Tento*.⁶

⁵ Bez sumnje, sve ovo spada u veliki grijeh, jer se često događa da se nemilosrdno vrijeđaju i ponižavaju bolesne ili hendikepirane osobe, čega se bezuslovno treba kloniti.

⁶ Ovdje se ne misli na hipokoristike koji se izvode kao nadimci i koji pojedincu ostaju do kraja života, što je svakako vrlo poražavajuća i žalosna činjenica. U većini slučajeva niko se ne ljuti zbog svog nadimka.

U antroponimskom sistemu civilizacije Osmanlija, ime Resulullaha Muhameda, s.a.v.s., bilo je vješto izbjegavano i korišćen je hipokoristik Mehmed.⁷ Nastojala se izbjeći njegova opšta upotreba i spriječiti skrnavljenje i omalovažavanje imena Božijeg Poslanika. Sve ovo nije zaustavilo neke procese pomodarstva i uvođenje moderne antroponimije, koja uvodi zbrku, jer je riječ o nazivima koje dolaze sa strane, kao tuđi utjecaj koji doprinosi odbacivanju prelijepih muslimanskih orijentalnih imena i vrlo bezobzirno remeti ljepotu i originalnost naših lijepih imena. Prizvuk i značenje starih i dobrih imena narušavaju ona novijeg karaktera, kojima roditelji djeteta izravno pristupaju, ne koristeći pouke iz svijetle muslimanske vjerske tradicije. Zato se mogu susresti najrazličitija nakaradna imena:

- *Adrijana, Albin/a, Alen, Belma, Edit/a, Elza, Leo, Teo, Izabela, Laura;*
- *Sabina* (katoličko);
- *Afrodita, Leontina, Dijana, Lidija, Silvana* (antičko-mitološka);
- *Aron, Isak, Sadik, Sara* (židovska/jahudijska);
- *Indira, Nehru, Menon* (hinduska);
- uz ova slijede i slična „multikulturalna“ imena: *Adisa, Alen, Armin, Berlina, Ćegevara, Damir, Denis, Elvis, Elizabeta, Ines, Ismar* (od Ismet i Marija), *Jamezdin* (od James Din), *Lada, "Oproljećena", Rođeni, Tarzan;*

⁷ Nosilac imena poslanika Muhammeda, u našoj sredini, po ustaljenom automatizmu, postaje, neuzubillahi, Medo.

- *pomodarska-mimikrijska imena*, koja zbog socio-političkog trenda pristižu kao produkt našeg nepoznavanja njihovog porijekla, niti mjesta (države) u kojima muslimanska imena eventualno egzistiraju. Premda dospijevaju iz pretežno nepoznatih antroponimskih sistema, uprkos evidentnim kontraefektima, Bošnjaci ih uporno prilagođavaju svom jezičko-adetskom podneblju i postojećim ortografsko-akcenatskim, morfološkim i fonološkim (fonetskim) standardima.⁸ Tako prihvaćena imena izražavaju, prije svega, malograđanštinu roditelja, ali i šire porodice nedužnog novorođenog djeteta.⁹

Najnakaradniji su oni nadimci koji muslimanu zasjenjuju ljepotu pravog, ezanom preučenog imena grubo odbacujući njegov smisao i značenje.¹⁰ Mnogima insanska oholost, nepoštovanje mahale ili okruženja privezuje nadimak koji postaje trajan doživotni biljeg ili ožiljak. Pa tako, nažalost, pravo ime osobe iznenadno doznajemo tek nakon obavljene dženaze dok imam priziva na talkin. Sve u svemu, to je vrlo ružno.

⁸ Sticanje osobina ovih ličnosti-uzora je, sa sociolingvističkog stanovišta, osnovna intencija davaoca pomenutih imena. Vidjeti: A. Džogović, O nekim antroponimima kod sandžačkih Bošnjaka, *Almanah*, br. 9-10, Podgorica, 2000. god., str. 58-59.

⁹ Mevlida Serdarević, Ajnija Omanić, *Bošnjačka kultura ponašanja*, Svjetlost, Sarajevo, 2000., str. 86.

¹⁰ U islamskom svijetu (Republici Turskoj, naprimjer), davanje nadimaka, ma kakvi oni bili, predstavlja veliku uvredu, pa je prava rijetkost da nekog primijetite kako prišivanjem nekakvog nadimka karikira nečije ime.

Među nama tako postaje: Sabahudin – Saša; Baho ili Bake; Muhedin i Muradin – Mule i Muki; Jusuf – Juka ili Cuke; Ragib i Rahman – Rake i Rašo; Rustem – Rule; Alija – Aco; Bećir – Beco.

I poslanik Muhamed, s.a.v.s., u svojim uputama poručuje muslimanima: *"Nadijevajte lijepa imena svojoj djeci, jer ćete na Sudnjem danu biti prozivani po imenima roditelja... i ostalih bližnjih."*

Ružna je i sama pomisao da se u neko skorije vrijeme obistini mogućnost da jednom dijelu muslimana djed bude: *Cake, Cicko, Grbo, Gricko, Gulje, Lažo, Žilo, Prangija, Lipso, Klempo, Čopo, Čoro, Miki, Mute*, a nana ili bika: *Caca, Ljilja, Dijana, Alisa, Beba, Maca, Žuja, Mica, Mika* i slično.

Uprkos interesiranju naših sugrađana-nemuslimana da im ponekad rastumačimo značenje ili etimologiju određenog "muslimanskog" imena, njihova nakaradna promjena u različite izopačene nadimke nas u tome sprječava. Najčešće nismo u mogućnosti da ponudimo objašnjenje njihovog etimološkog korijena i značenja.

KARAKTEROLOGIJA I KATEGORIZACIJA SANDŽAČKE ANTROPONIMIJE

Kada pristupimo etimološkim razjašnjenima mnogih naših imena, uviđamo da su, shodno njihovoj antroponimskoj i lingvističkoj strukturi, nastajala kao rezultat lako objašnjive motivacije. Ali, ima i onih sa poprilično zamagljenom i nejasnom sadržinom. Sva ta imena obuhvataju današnji bošnjački etnički prostor i oblasti sandžačko-bosansko-hercegovačke dijaspor (Turska, Makedonija, Kosovo, Slovenija, Hrvatska i zemlje razvijenog svjetskog "Zapada"). Jasno je da i sama formulacija: "ime (i meni)", nije ništa drugo do precizno kondenzirana

namjera da ono bude lijepo i odgovarajuće. Ipak nam neki detalji ukazuju na vrlo površan pristup detaljnijoj noumenologiji ili razjašnjavanju bošnjačke antroponimije, koja je kao tematska oblast u svjetskoj znanosti vrlo razvijena, ali su njeni rezultati muslimanima na našim prostorima nedovoljno poznati.

Osim karakteristično bošnjačkih imena, mnoga su prezimena, naprimjer, u etničkom Sandžaku također "... vrlo specifična, bilo da su sa ili bez formata *ić*, sa semantički različitom vrijednosnom strukturom, raznolikom motiviranošću, etimologijom, morfološkim i drugim osobinama."¹¹

Jednom riječju, naša muslimanska imena, također, nisu ništa drugo do primijenjena saznanja iz biologije, fiziologije i psihologije. Neke se izoglose ili izolekse pojedinih antroponima odnose samo na određena područja (arnautska sela na Pešteri) jer ih preuzimamo iz specifičnih i drugojačijih lingvističko-antroponimskih sistema.

Sudeći prema morfološkoj strukturi, u selima u okolini Novog Pazara, Tutina, Sjenice, Pešteri i Bihora dominiraju forme hipokoristika. To se događa zahvaljujući činjenici da se u ovim ruralnim područjima još uvijek osjećaju različiti i vrlo snažni impulsi neiscrpane antroponimske produktivnosti Bošnjaka. Treba li uopšte podsjetiti da postoje vrlo neobična imena rijetko susretljive fonetsko-morfološke strukture (Feho, Naja, Saja, Reho, Čeho, Elez), ali se, nažalost, osjeća njihovo intenzivirano

¹¹ Vidjeti: A. Džogović, *O nekim antroponimima kod sandžakačkih Bošnjaka*, Almanah, br. 9-10, Podgorica 2000. god., str. 55.

gašenje, tako da će kao morfološki urneci biti sve manje vjerovatni.

Sva ta imena su različito motivirana:

1. Imena cvjetova i drugog lijepog bilja (lat. fitonimi): *Alkatmera, Alma/Elma, Behara, Đula, Đulbebara, Đulbija, Đulfatima Đulesma, Đulizara, Jasmin/a, Karenfila, Melekša, Narcisa, Selvija* (pers. čempres), *Suzana* (ljiljan, krin, zambak)¹², *Vildana, Zulfija* - sa željom da pripšu (naličku) na cvijeće i omiljeno bilje;

2. Imena inspirisana osmanskim plemićko-vojničkim statusom - izvedenice od plemićkih i vojnih titula: *Ago, Agan, Aguš, Aganlija, Began, Bego, Begija, Destan, Đulbeg, Kada, Miralem, Mumin, Osman, Paša/o, Pašema, Sadrija, Sejdefa* (gospodarka), *Selver* (pers. starješina, gazda), *Serdar, Vezira, Sultana, Zaptija, Zaim*;

3. Imena nekih omiljenih životinja koja su nekada bila jako frekventna i kod drugih vjera (lat. zoonimi): *Arslan, Binjak/a* (tur. letjeći konj),¹³ *Dževat* (pers. konj), *Džejlan/a, Golub/a, Kaplan, Kumrija, Kurtan, Kurtiš, Kuša/o, Orle, Sojka, Soko, Šahin, Tica*;

4. Imena sa profilaktičkom (zaštitnom) funkcijom: *Nemka, Nejma, Nebila, Muška* (kad se "mnogo rađaju

¹² I. Smajlović, *Muslimanska imena orijentalnog porijekla u Bosni i Hercegovini* /Institut za jezik i književnost u Sarajevu, Odjeljenje za jezik/, Sarajevo, 1977. god., str. 480.

¹³ Staro peštarsko-bihorsko ime, slično mitološkom krilatom Pegazu. O značaju i važnosti konja ne treba posebno tumačenje, jer je to omiljeno biće u arapskom svijetu.

ženska djeca/djevojčice”).¹⁴ Dobro pomtim događaj koji sam kao dijete doživio na Pešteri. Nakon što je grupa žena (moba) završila tkanje velikog šarenog ćilima, jedna od tkalja je na sokak u zubima iznijela dugački drveni “cijepac”, ne bi li na taj način “doznale” šta će buduća majka (prisutna na mobu) roditi. Najprije je ugledala pije-tla! “*Muštuluk, Fahra nosi muško*” - pronio se avlijom veseo haber.¹⁵

5. Antroponimske forme karakterističnih izoglosa koje su motivirane bojama¹⁶: *Bélo, Béla, Beko/a, Bélja, Bijelka, Galo, Gálja/n, Gára/o, Pemba, Plávo* (Pešter), *Surka* (Plav),¹⁷ *Soro, Šara, Šarka, Zelja* (Rasno, Plav, Gusinje), *Zeljka, Žuja*;

6. Imena motivirana *plemenitim metalima*: *Altana, Altuna, Zlata/ko, Srebreško/a*; od kojih su neka preuzeta iz slavne epike Bošnjaka (kićena Zlatija, npr.), što je prema svom semantičkom značenju dominantan apelativ za zlato i ljudsku pohlepu za njim;

¹⁴ Majke koje su radale samo žensku djecu – novorođenoj djeci su davale svoje ime “da ne bi rodile ponovo žensko”. Ovim su imenima “poručivale” nevidljivim silama da im daruju muško potomstvo.

¹⁵ Znam jedino da to nije bila istina. Nakon par mjeseci rodila se “prišnica ili “prištulja” ili kako mladina svekrva govoraše: “čora”.

¹⁶ Светозар Стијовић, *О називима за боје код „Бошњака” у Метохијском (Пећком) Подгору*, Јужнословенски филолог, књ, САНУ, Београд 1979. год., стр. 177-188.

¹⁷ Nadimak je formiran od pridjeva: *sur, sura, suri*; vidjeti: S. Stijović, *О антропонимима...* 179. (pr. *suri soko* – lat. *falco peregrinus*). Alija Đžogović piše o frekventnosti ovoga imena i njegovoj zastupljenosti (1850-1920) u matičnim službama plavsko-gusinjske regije. On tvrdi da je ime preuzeto iz albanskog antroponimskog sistema.

7. Pomodarstvo i slučajevi sporadičnog negiranja tradicije (suneta) su sve prisutniji kompoziti¹⁸ (složenice nekoliko ličnih imena);

8. Osim orijentalnih, kod Bošnjaka su u upotrebi i neka imena preuzeta iz *aromunske i slavenske* jezičke transverzale,¹⁹ uz primjere nešto blažih *arnautskih* (albanskih) utjecaja: *Balja, Bićo, Biko, Duljo, Goco, Kambo, Kurbo, Ljako, Ljano, Malja, Miljo, Mono, Raho, Reho, Škrla, Ujkan, Uljo*;

9. Rijetko zanimljiva i skoro zaboravljena imena koja susrećemo u našem proznom stvaralaštvu: *Alaga, Begija, Čamo, Čelja, Delija, Destan, Duljo, Đulbija, Hazbija, Husnija, Jujo, Kaco, Nurka, Osa, Pinjo, Reka, Reko, Rešo, Sofija, Spaho, Zemko, Zeno* i druga;

10. Imena hidronimima i njima pripadajući hipokoristici: *Sana, Una, Raška* (od Rašida), a u bošnjačkoj dijaspori i imena: *Rajna, Sena, Loara, Tara, Merić, Tigris, Firat, Altaj*;

11. Stariji ženski antroponimi - hipokoristici, koji su danas vrlo zastupljeni u funkciji ličnih imena, sa izrazito bošnjačkom karakterom: *Azo, Aza, Asim, Ema, Hana*,

¹⁸ Prema Ismetu Smajloviću, to su imena koja nastaju od sintagme u genitivnoj vezi. Drugi segment ili član takvog kompozita ili složenice je imenica *Allah*, koja ima prisvojnu (posesivnu) funkciju. Arhaičnost ovih imena nije spriječila njihovu današnju široku zastupljenost (vidjeti: I. Smajlović, *Muslimanska imena orijentalnog porijekla u Bosni i Hercegovini...*).

¹⁹ Riječ je o zanimljivom antroponimskom sistemu Orijenta, kojom se u svom naučnom stvaralaštvu bavio poznati filolog - orijentalista Asim Gafurov (vidi: A. Гафуров, *Лев и /О восточних именах/*, Академия наук СССР, Наука, Москва 1971., str. 4-5).

Fana, Ljalja, Tima, Timka (od Fatima), *Vaka* (od Vahida), *Uma, Umka, Lela*. Ipak, neka od ovih imena nemaju uvjerljivu etimologiju;

12. Imena u našem imenskom korpusu nastala od gemoloških apelativa: *Bisera, Merdžan/a, Rubin/a, Almas/a, Elmaz/a, Safir/a, Tadžid/a* (tur. kruna sa draguljima);

13. Raritetna imena, na primjer u Bihoru (Lahole)²⁰ i na Pešteri (Doliće): *Lutka, Svila, Šeća, Šehrija, Ruža*;

14. Predivna počasno-kurtoazna imena²¹ koja se lagahno gase u bošnjačkim porodicama i bratstvima: *babo* (babko, babica, babulje), *hadžija* (svekar, tast ili punac); *majka, nana, ljilja, hadžinica* (svekrva, tašta ili punica), *adžo, midžo* (amidža); *midžovica, strina, teta* (amidžinica); *Aga, Bajraktaraga, Biseraga, Dilberaga, Dževahiraga, Duzelaga, Karenflaga, Kaftanaga*,²² *Kimetaga, Miljazimaga, Nazićaga, Ponositaga, Serbezaga, Serdaraga, Stambolaga, Šećeraga, Veziraga, Zabitaga* (amidže i djeveri); *Biserhanka, Dilberhanka, Dževahirhanka, Hanka, Hanumhanka, Kimethanka, Miljazimhanka, Nazićhanka, Nesve-*

²⁰ A. Džogović, *O nekim antroponimima...* 62.

²¹ Nekim Bošnjacima koji "ne haju" do značenja ovih imena upotreba ovog krasnog nazivlja, kojima se iskazuje visoki respekt prema članovima porodične ili socijalne zajednice, izaziva podsmijeh. Valja pomenuti da su, na sreću, ona prisutna među muslimanima Balkana (Albanci, Goranci-Torbeši, Turci) u svim sredinama, a na naše veliko zadovoljstvo i pojedinim seoskim (Pešter) i gradskim aristokratskim, ali i patrijarhalnim obiteljima u Novom Pazaru, Prijepolju, Sjenici, Tutinu i okolnim mjestima. Postoje i šaljiva imena: *Lokumaga, Šerbetaga* i sl.

²² Neke uglednije ljude su oslovljavali sa tri epiteta: *Srma, Puce, Kaftanaga!*

*hanka, Nesvezlata, Ponosithanka, Serbezhanka, Srmehanka,*²³
*Stambolhanka, Šećerhanka, Vezirhanka, Vezirpaša (zaove).*²⁴

Malo je starih bošnjačkih imena u široj upotrebi. Nekih se jedva sjećamo:

– *Aćif, Ahman, Ahmo, Atif, Avdo, Aziz, Bahto, Bajro, Bašo, Bećo, Bekteš, Bešo, Behlulj, Bido, Biljan, Bimo, Bišo, Braho, Cano, Ćako, Ćamil, Ćazo, Ćeho, Ćemal, Daut, Der-
viš, Demir, Deko, Dešo, Džanko, Džibo, Emro, Emšir, Gaco, Hadžo, Hako, Hájdar, Hajran, Halem, Hamo, Handroš, Hašim, Haso, Hašin, Hazir, Hićo, Hido, Hilmo, Himo, Hodo, (H)Rustem, Hurem, Huso, Huzeir, Ibiš, Ibro, Iljaz, Iso, Izber Jáho, Jašar, Jup, Jusa, Kadro, Kaso, Kasum, Kujo, Lato, Ljuca, Ljuta, Malić, Mano, Méka, Meko, Meljko, Meljo, Meta, Mulaz, Musa, Muslija, Mušo, Nadžib, Naho, Naj, Nasuf, Nuho, Numan, Numo, Nurko, Nuro, Nušo, Ragib,*

²³ Prije obraćanja zaovi mlada je nevjesta morala izgovoriti sljedeće:
"Srmehanko, srmeha, srma ti se palaha."

Srmehanko, beg te zva'!"

U suprotnom se, prenose stariji, ona nije odazivala (saopšteni podatak: prema kazivanju rahmetli Hamida Avdovića (1925-1997) iz sela Kamešnica, Sjenica).

²⁴ Jetrve se međusobno oslovljavaju imenom kojim se obraćaju ili oslovljavaju svog djevera + sufiks (inice): npr. Vezirag-a = Vezirag+inice, Stambolag-a = Stambolag + inice! Osim ovakvog načina, djever ili zaova se mogu oslovljavati: ime + sufiks - aga, aginice: npr. Režep+aga, Redžepag+inice, a zaova: ime + neki od raspoloživih sufiksa, npr: Rabiya+hanko, Sejdef+hanuma, Amir+hanko! Postoje i oslovljavanja rodbine ili komšija sa *efendija* ili *beže* ili *aga*: npr. "Bujrum, Jonuz-efendija"; "Merhaba, Tahir-aga"; "Sabahajrula, Omer-beže"; "Allahcm-anet, Elmaz-efendinice"; "Aferim, Bedri-begovice"; "Afijetola, Selim-aginice"; "Ejvalla', Ragib-begovice"; "Allahraziola, Bahri-hadžinice"!

Ramica, Ramo, Redžo, Rešmo, Rešo, Rizvan, Rujo, Sefer, Šefko, Šemo, Šerbo, Suljo, Sabro, Sako, Suko, Šabo, Šaljo, Sefo Sejdo, Sinaka, Smail, Smako, Sulja, Šaćir, Šećer, Šémo, Šučo, Tafo, Tale, Tašo, Tuco, Tufo, Umer, Vehbo, Vejso, Velija, Zahir, Zaho, Zaljo, Zeća, Zeno, Ziko, Zito, Zuko, Zulfo (muška);

– *Atifa, Bahta, Baza, Bida, Ćama, Ćima, Derviša, Doljka, Draga, Duza, Džana, Džema, Džeka, Dže(h)va, Džemka, Đuza, Đuzida, Ehlimana,*²⁵ *Efka, Elfija, Fahza, Fana, Fifa, Hana, Hata, Hatka, Huska, Ibrima, Kaja, Kima, Kimeta, Kuna, Lata, Maljka, Meka, Meljka, Meša, Muška, Nemka, Iljaza, Milja, Pita, Ruva,*²⁶ *Selja, Šaha, Šahza, Šefka, Širka, Suljka, Sulejma, Šeća, Šerifa, Šuhra, Šukra, Umihana, Umka, Zada, Zaljifa, Ziljka, Zulja* (ženska).

Sva ona snažno svjedoče o prolaznosti ljudskog vijeka, ali i neprolaznosti imena nekad slavnih Bošnjaka – njihovih nosilaca.²⁷ Lična i porodična imena koja danas koristimo suštinska su stvar po kojoj se prepoznajemo, osim ako se nije “zastranilo” u nedogled, da smo prinuđeni da dijete upitamo za očevo ime kako bismo saznali kojoj vjeri (dinu) pripada.

Ova knjiga se drži tog diskursa i može biti istinska pouka i poruka da odbjegnemo sunovraćenje i posrtanje u nepoznato i da ne odbacujemo imena naših predaka. Svojom unutarnjom energijom, sintezom duhovnog i

²⁵ Ehlimana Rastoder iz Savina Bora u selo Crkvino (Veles, Makedonija).

²⁶ Čuvena Ruva, kći Rahmanage Darmana iz sela Buđeva na Pešteri.

²⁷ Postoje još uvijek predrasude da se djeci ne daju imena iz bližeg porodičnog kruga, da bi se izbjeglo preuzimanje ili nasljeđivanje njihovih osobina.

materijalnog, teoretskog i praktičnog, ezoteričkog i egzoteričkog, u ovoj se knjizi potvrđuju sve vrijednosti naše islamske vjere.²⁸ Vrsnim poznavanjem tradicije i jezika naših pradjedova, Mensur Zukorlić se predstavlja kao osposobljeni stručnjak za ovu značajnu znanstvenu disciplinu. Njome smo u prilici da bez poteškoća pristupimo odgonetanju ili pravilnom izboru lijepih i jasnih muslimanskih imena. Njenim konzumentima se nudi mogućnost selekcije imena, predviđenim osnovnim načelima naše muslimanske vjere (islama) i ehli-sunneta. Radost koja ispunjava srca sretnih roditelja važan su artefakt kojim će ovaj nezaobilazni Zukorlićev muslimanski priručnik zadržati respektabilan antroponimski diskurs, onakav kakav priliči apostrofranoj karakterologiji sveukupne vjerske i nacionalne komponente Bošnjaka.

Ova se predivna knjiga suprotstavlja prisutnoj pometnji i novotarijama – nestručnog i neukog nadijevanja ličnih imena koje je danas među muslimanima jako prisutno. Utemeljena na dubinskoj snazi Kur'ana Časnog, ona nas svojim konceptom uvodi u okvire naše islamske vjere, povezujući naše neznanje sa relevantnom faktografskom istinom. Tako osmišljena i kreirana, ona oponira insanskom džahilijetu, bogateći našu neukost spoznajom o istinskom značenju odabranih muslimanskih imena. Ista su to imena koja na namaz svakodnevno priziva ezan

²⁸ Vidjeti: Бешир Ајвазоглу, *Исламска естетика*, Логос, Скопје 2002., str. 71-77.

sa šerefeta naših glasovitih džamijskih bulbula, milujući sluh i duh svakog muslimana i vjernika.²⁹

Jedan od apodiktičkih prioriteta autor svodi na iskustva naše usmene tradicije, koja kazuje: *Dijete se gaji dvadeset godina prije njegovog rođenja!* To nameće potrebu valjanog izbora, dobrog uzajamnog poznavanja i međusobnog poštivanja budućih supružnika (*da su od dobra roda i porijekla*), jer su oni budući odgovajatelji evlada koji dolazi na svijet.³⁰

“*Sve se mjerom pali i sa mjerom gasi,*” govorio je mudri Heraklit. Neugasiva je jedino svjetlost naše vjere. Dijelom tog neugasivog nura blista i ova lijepa knjiga, koju svaki musliman i mu'min može doživjeti kao najljepšu bašču širom otvorenih kanata, u kojoj su posađeni najljepši miomirisni cvjetovi, *a to su naša prekrasna, čista i kao sunce jasna imena*. Cvjetovi zaliveni zem-zem fiskijama iz zlatnih ibrika naše najodabranije vjere - din islama.

Autor se ovom knjigom založio da ***bošnjачko ime*** ne ostane usamljeno, nerazjašnjeno, gluho ili pusto i da tako nastavi svoje vjekovanje. U okrilju ovakvih znanstvenih

²⁹ Ako li se i dogodi da za nekog ni ova knjiga ne bude dovoljna pri odabiru imena svom potomstvu, pošteno bi bilo reći da se takva avantura survava na savjesti onih koji bi htjeli “preko hljeba pogaču”.

³⁰ Za rađanje i odgoj djece vezana su mnoga sujevjerja i novotarije: vjeruje se da ne valja razglašavati kada žena započne s porodom, jer što više ljudi za to sazna, to će se žena teže sa bremenom rastati. Vjeruje se, također, da žena po porodu, dok prvi san ne odspava, ne smije u vatru gledati, jer će joj dijete biti zločesto. U Sandžaku se porođaj krio od porodiljine majke, jer se (sue)vjerovalo (i vjeruje) da će se lakše poroditi ako joj majka za to ne zna (vidjeti: Sanin Musa, *Islam protiv sujevjerja*, El-Kelimeh, Novi Pazar 2004., str. 95.

egzemplara nastojimo usavršavati našu unutarbošnjačku jezičko-identitetsku komunikaciju.

Manirom savjesnog i oprobano­g islamskog pedagoga i učenjaka, mr. Mensur Zukorlić u svojoj knjizi do detalja definira značenje i opravdanost nadijevanja ovakvog ličnog nazivlja. Njome cijelom našem bošnjačkom ummetu pomaže da izbjegne nepotrebne i nepregledne stranputice.

Mr. Redžep Škrijelj

EUZU BILLAHI MINEŠ-ŠEJTANIR-RADŽIM, BISMILLAHIR-RAHMANIR-RAHIM

Osnovna ćelija ljudskog društva je brak i bračna zajednica između muškarca i žene. Ona ima svoje izvoriste u osnovnim principima islamskog učenja – Kur'anu i hadisu. Krajnja namjera i svrha bračne zajednice, po islamskom učenju, jesu djeca.

Kur'an i hadis ubrajaju djecu u najljepše ukrase i vrijednosti ovog svijeta. Otuda islamska praksa i običaji poklanjaju veliku pažnju bračnoj zajednici, posebno djeci i njihovom životu i odgoju.

Poseban ugođaj u bračnoj zajednici i islamskoj porodici, poslije rođenja djeteta, predstavlja nadijevanje imena djetetu po islamskim običajima. Roditelji nastoje svom djetetu odabrati i dati mu lijepo ime kako po izgovoru, tako i po značenju.

Gotovo je ustaljen običaj kod muslimana da se nadijevanje imena djeci obavlja na jedan skroman, ali, ipak, svečan i islamski način.

Pošto majka, posebno za tu svrhu, okupa, namiriše i obuče dijete u čistu i svečanu odjeću, ona ga preda u ruke imamu ili nekom drugom licu koje je upućeno u postupak nadijevanja imena, koji s bismilom i učenjem tekbira preuzima dijete u naručje, okrene se prema kibli, pa na desno uho djeteta laganim glasom prouči ezan, a na lijevo ikamet. Iza toga imam (...) sjedne i prouči jedan odlomak iz Kur'ana, a zatim prouči dovu koja se inače uči u takvim prilikama, a koju prisutni poprate sa: "Amin".

Nakon toga imam naglas izgovori dječije ime, odnosno nazove novorođenče njegovim imenom koje su mu roditelji prethodno sami izabrali.³¹

O nadijevanju lijepih imena postoje brojne kur'anske i hadiske izreke.

﴿وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾

*I pouči On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: "Kažite Mi nazive njihove, ako istinu govorite!"*³²

﴿قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ﴾

*"Hvaljen nek si" – rekoše oni – "mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i Mudri."*³³

إِنَّكُمْ تَدْعُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَسْمَائِكُمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِكُمْ فَأَحْسِنُوا أَسْمَاءَكُمْ

"Vi ćete na Sudnjem danu biti prozivani po vašim imenima i po imenima vaših očeva, zato nadijevajte svojoj djeci lijepa imena."³⁴

Već nam je poznata definicija imena, tj. da je ono identifikacija i znak kojim se osoba obilježava i prepoznaje. Ono je znak čime ćemo biti prozivani na ovom, a i na budućem svijetu. Imenom se legitimišemo i njime pokazujemo ličnu osobnost i pripadnost.

³¹ Enver Mulahasanović, *Vjerski običaji muslimana*, Istanbul - 1995. god.

³² *Kur'an*, El-Bekara, 31

³³ *Kur'an*, El-Bekara, 32

³⁴ Hadis, bilježi ga: Buhari.

Ime je identifikaciono obilježje svake individue. Po njemu nas razlikuju na dunjaluku, a na Ahiretu ćemo biti prozivani po njima. Nije slučajno da imena srastu uz čovjeka, postanu projekcija njegovih osobina. To je razlog više da budemo obazrivi kod odabira imena za jedan novi život.

Allah, dž.š., iz Svoje savršene i neizmjerne mudrosti, učinio je da značenje imena često odgovara karakteru i osobenosti ličnosti koja nosi to ime. On nadahnjuje roditelje da svojoj djeci daju imena koja će biti u skladu sa njihovim karakterom i ponašanjem. Na taj način, sve što se događa ima svoje značenje i tumačenje.

Zato djeci treba davati lijepa imena, imena čestitih i bogobojaznih ljudi, ne bi li to bio uzrok njihove dobrote i čestitosti.

Kaže Ibn Kajjim: "Možda se čovjek postidi svog lijepog imena kada je u situaciji da uradi nešto loše, pa radi njega uradi nešto lijepo, što njegovo ime u osnovi i znači, i ostavi ono što se nikako ne može spojiti sa njegovim imenom. Vidjet ćeš da većina propalica i loših ljudi nosi imena koja im odgovaraju, kao i da većina čestitih i dobrih ljudi nosi imena koja im odgovaraju.". Rekao je Sej-jid ibn Musejjib: "Radi imena moga djeda, koji se zvao Hazen (*hazen. ar. tuga*), još uvijek se može primijetiti tuga u porodici."

Treba imati u vidu i to da bošnjačka muslimanska imena imaju etnički značaj. Sastavni su dio bošnjačko-muslimanskog etničkog bića i jedna od oznaka ovog naroda. Ona su, kao i cjelokupna muslimanska kultura i

etnička tradicija, dobila svoje priznanje, našla svoje mjesto u našem jeziku i duhovnom naslijeđu.

Ime u svom vlastitom ili nacionalnom smislu nije nešto što bi trebalo zanemariti. Ime ima veliki značaj. Vlastito ime označava određenu ličnost. Moje ime, naprimjer, označava mene. U nacionalnom smislu, ono označava kulturnu i duhovnu tradiciju, obilježava određene historijske vrijednosti.

Može li se, onda, zanemariti briga o imenu i može li biti svejedno čovjeku šta mu se dešava sa imenom? Može li čovjek, koji iole drži do sebe, ne poštivati svoje ime?

Osjetna je tendencija povratka iskonu u mnogim sferama našeg života. Imenari koji su do sada štampani svakako su doprinos prezentiranju bošnjačko-muslimanskih imena u većini slučajeva. Međutim, činjenica je da je i znatan broj imena modernizovan, karikiran i iskrivljen do potpune deformisanosti. Pojava modificiranih muslimanskih imena se proširila na sve krajeve gdje žive muslimani. Ovo je pojava koju, razumije se, ne treba potcjenjivati.

Ovaj moj skromni rad je pokušaj da odgovorim svim mladim generacijama koje su na pragu svog prvog roditeljskog zadatka.

Kur'an nas poziva da djeci nadijevamo lijepa imena:

﴿وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ﴾

*I jedni druge raznim nadimcima ne dozivajte.*³⁵

Muhammed, s.a.v.s., nam je još prije 14 vjekova ukazao na važnost nadijevanja lijepih imena, kategorički

³⁵ Kur'an, El-Hudžurat, 11.

odbijajući ona imena koja su bilo čime podsjećala na mnogoboštvo.

Nerijetko se dešavaju zakašnjela kajanja i frustracije oko izabranog imena, čije je značenje ili pogrdno ili, pak, nikakvo i ne označava pripadnost svom narodu. Treba istaći i to da prilikom odabiranja imena ne bi smjeli doći do izražaja motivi i elementi raznih predrasuda, što bi kasnije moglo imati negativnih posljedica za samo dijete. Zašto da zbog slabosti, koja je kod roditelja došla do izražaja prilikom odabiranja imena, kasnije pati dijete? Kao što roditelji imaju pravo da djetetu odaberu ime, koje im se iz ovih ili onih razloga dopada, tako i dijete ima pravo, kada odraste i postane punoljetno, da to ime, ako mu se ne sviđa, promijeni i odabere sebi ime kakvo želi.

Vratimo se na konstataciju da su imena sastavni dio čovjeka i da imena ulaze u sastavni dio ličnosti čovjeka. Upravo, najveći broj imena nastaje iz uvjerenja da će ono opravdati svoje značenje, odnosno izvršiti uticaj na osobu koja ga nosi, sa željom da bude dostojna svog imena. Ime je, dakle, dio povijesti i dio ličnosti. Naši narodi u prošlosti su bili nekoliko vjekova pod tuđinom, ali su očuvali svoje ime i svoj jezik, na što mogu biti jako ponosni.

PRIMANJE ISLAMA I PROMJENA IMENA

Poznato je da gotovo svi muslimani svijeta upotrebljavaju arapska imena. Tako je postao običaj da se prilikom prelaska na islam napušta ranije ime i odabira novo islamsko-arapsko ime. U dokumentima za prijelaz na islam postoje i rubrike za podatke o promjeni imena.

Međutim, strogo uzevši, promjena imena nije nužna ukoliko prijašnje ime ne nosi u sebi neko značenje koje se kosi sa propisima islama. Rektor univerziteta *Al-Azhar* Šejh Meragi je prije pedeset godina rekao da oni koji žele primiti islam i dobiti status muslimana, mogu to učiniti bez promjene imena i obrezivanja.

“TATA” ILI “BABO”!?

Ime predstavlja oznaku kojom se fizička lica međusobno razlikuju.

Svi narodi imaju svoja nacionalna imena ili, pak, nešto specijalno u svojim imenima. Imena su dobila i vjersko obilježje. Kod nas su zastupljena katolička, pravoslavna i muslimanska imena.

Sasvim je jasno da islam nije odredio i propisao svojim sljedbenicima određena imena. On stoji na stanovištu da je bitno ono što čovjek ispovijeda i kako se ponaša, bez obzira kakvo ime nosio.

Ali moramo, ipak, priznati da ime nije baš tako beznačajno. Iako, dogmatski uzevši, ne ulazi u sastavni dio vjere, ono ipak čini jednu od komponenti historijskog bića. Ono spada u elemente koji određuju identitet i individualitet jedne zajednice. Napuštanje i gubljenje imena u uskoj je vezi sa slabljenjem i propadanjem određenog historijskog bića, kao i njegovim utapanjem u nešto sasvim drugo. Ako se mijenjanje i bježanje od svog imena čini u ime progressa, ono nedvojbeno predstavlja znak propadanja jednog individualiteta.

Što se tiče naziva *tata*, umjesto *babo*, ako se to čini po onoj narodnoj: *Vidjela žaba gdje se konji kuju, pa i ona digla nogu*, iz pukog oponašanja i kompleksa manje vrijednosti, onda je to, zaista, za osudu i predstavlja, kao i kod promjene imena, negativnu pojavu u životu jedne zajednice.

Imamo razloga vjerovati da je period otuđivanja završen. Konačno se vraćamo na svoje. Možemo vjerovati da će pojava otuđivanja biti sve manja. Ipak, ne treba isključivati mogućnosti preovladavanja izvjesnih običaja i shvaćanja koji su zaista preživjeli i koče naš razvoj. Ima toga još dosta u našem životu.

Dakle, mi smo kao muslimani dužni da čuvamo svoj individualitet.

POJAVA IMENA ORIJENTALNOG PORIJEKLA KOD NAS

Dominacija Turaka na ovim prostorima tokom njihove vladavine uticala je snažno i dugo na cjelokupan život našeg naroda. Prije svega, počinju da nastaju novi društveno-ekonomski odnosi, koji utiču na promjene u strukturu političkog poretka. Posebna novost sa daleko-sežnim posljedicama je prisustvo nove vjere – islama, koja je postala osnova za nastanak posebnog etničkog subjektiviteta. Prihvatanjem islama njegovim pripadnicima je dato odgovarajuće obilježje. To novo obilježje učinilo je prodor u razne vidove kulturnog, javnog i privatnog života. Prisustvo islamskog učenja odražavalo se na arhitekturu, književno stvaralaštvo, muzički izraz, etiku, običaje, nošnju i na sve ono što predstavlja cjelokupan

ljudski život. Razumljivo je da je nastao preobražaj i u bogato ponuđenom izboru ličnih imena.

Pojava muslimanskih imena orijentalnog porijekla na našim prostorima direktna je konsenkenca islamizacije. Činjenica je da uz prihvatanje islama, čak i u formalnom smislu, nastaje kompromis oko uzimanja novih muslimanskih ličnih imena. Pošto u cijelom islamiziranom svijetu vlada običaj da novi muslimani uzimaju imena iz jezika donosioca islama (Arapa i Turaka), tako su i naši preci primajući islam uzimali neka od njihovih uobičajenih imena, uglavnom arapskog, turskog, perzijskog ili hebrejskog porijekla.

UTVRĐIVANJE PORIJEKLA I ZNAČENJA BOŠNJAČKO-MUSLIMANSKIH IMENA ORIJENTALNOG PORIJEKLA

Utvrdjivanje porijekla i značenja ljudskih imena predstavlja složen posao iz nekoliko razloga:

1. Treba imati u vidu da su imena nastala još u plemensko-rodovskoj društvenoj zajednici. Ta vremenska distanca često otežava utvrđivanje motiva zbog čega je nastalo neko ime.

2. Ljudi međusobno od davnina komuniciraju, tako da se često dešava da lična imena prelaze iz jednog jezika u drugi. Na taj način nastaju raznovrsne modifikacije i deformacije izvornih oblika, što kasnije otežava utvrđivanje njihovog porijekla i značenja.

3. Postoje ljudi koji iz različitih pobuda sami konstruišu imena, koja često nemaju nikakvo značenje.

Tako se bošnjačka muslimanska imena orijentalnog porijekla u Sandžaku (a i šire), s obzirom na utvrđivanje njihovog porijekla i značenja, mogu podijeliti u tri grupe:

a) imena čije se porijeklo i značenje mogu sigurno utvrditi;

b) imena oko čijeg porijekla i značenja postoje neslaganja;

c) imena neutvrđenog porijekla i značenja.

Za ovaj katalog imena interesantna je prva grupa i uzeo sam sebi u zadatak da je razmotrim.

IMENA ČIJE SE PORIJEKLO I ZNAČENJE MOGU SA SIGURNOŠĆU UTVRDIRI

Konstatacija da su u Sandžaku orijentalnu kulturu donijeli Turci ne daje nam za pravo da tvrdimo da su isti propagirali imena iz svog kulturnog okvira. Naime, ni sami Turci nisu do tada imali svojih imena, već su u najvećoj mjeri prihvaćali arapska i perzijska imena. Stoga je i kod nas Bošnjaka muslimana, kako smo već i napomenuli, najveći dio ličnih imena porijeklom iz arapskog jezika, nešto manje iz perzijskog, a najmanje iz starohebrejskog i turskog jezika. Stoga, dužnost mi je napomenuti da smo izostavili jedan broj imena koja su bila zastupljena u nekim imenarima, jer je nad njima izvršena modifikacija ili deformacija izvornih oblika. U ovoj knjizi se, također, može naći izvjestan broj imena koja do sada nisu bila zastupljena u nijednoj objavljenoj knjizi imena,

a takvih imena nalazimo u velikom broju kod arapskih muslimana.

Da bi se korisnici ovog imenara lakše koristili, potrebno je istaći slijedeće:

- Imena su podijeljena u dvije grupe: u prvoj grupi su muška imena, a u drugoj ženska;
- Iza imena su stavljene skraćenice jezika iz kojih imena potiču. Npr. "ar." (arapski), "tur." (turski), "per." (perzijski), "st. hebr." (starohebrejski);
- Pored oznake jezika iz kojega ime potiče, ime je pisano njegovom izvornom grafijom;
- Značenja pojedinih imena su data sažetim definicijama.

Pored imena, u ovoj knjizi možete pročitati i sve o propisima koji se odnose na novorođenče.

OPŠTI PROPISI KOJI SE ODNOSE NA NOVOROĐENČE

Jedna od blagodatí islama je i ta što je muslimanima objasnio sve propise u vezi sa novorođenčecom i sva važnija načela odgoja, tako da je odgajatelju jasno sve što mu je činiti sa svojim novorođenčecom. Sve što treba uraditi u odgojnom pogledu je da pristupi izvršenju i primjeni svih obaveza na osnovama koje je islam postavio i prema načelima koje je uspostavio najbolji odgajatelj Muhammed, s.a.v.s.

Propisi koje je potrebno izvršiti kod rođenja djeteta su:

1 - Donošenje radosne vijesti o rođenju djeteta i čestitanje

Poželjno je da se požuri sa iskazivanjem radosti bratu muslimanu kada mu se rodi dijete, i to donošenjem radosne vijesti o rođenju djeteta i iskazivanjem radosti zbog toga, čime se jačaju veze, učvršćuju odnosi i širi ljubav i prijateljstvo među muslimanima. Ukoliko se desi da promakne donošenje radosne vijesti o rođenju, lijepo je izraziti čestitanje uz dovu za roditelja i za novorođenče. (da Allah primi naša djela, čuva nas i usliša naše dove).

Kur'an časni u raznim prilikama spominje donošenje radosne vijesti o rođenju djeteta, upućujući nas na to i učeći nas kako to ima velikog uticaja u razvijanju i uređivanju društvenih odnosa među muslimanima.

U kazivanju o Ibrahimu, a.s., Uzvišeni Allah veli:

﴿وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيدٍ * فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ لُوطٍ * وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَقَ يَعْقُوبَ﴾

I Ibrahimu smo izaslanike Naše poslali da mu donesu radosnu vijest. "Mir!" – rekoše. "Mir" – odgovori on, i ubrzo im donese pečeno tele. A kad vidje da ga se ruke njihove ne dotiču, on osjeti da nisu gosti i obuze ga neka zebnja od njih. "Ti se ne boj" – rekoše oni. – "Mi smo Lutovu narodu poslati." A žena njegova stajase tu, i Mi je

*obradovasmo Ishakom, a poslije Ishaka Jakubom, i ona se osmjehnu.*³⁶

U kazivanju o Zekerijau, a.s., Uzvišeni Allah veli:

﴿فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى﴾

*...I dok se on u hramu stojeći molio, meleki ga zovnuše:
"Allah ti javlja radosnu vijest: rodit će ti se Jahja."*³⁷

A u drugom ajetu Allah, dž.š., kaže:

﴿يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا﴾

*..."O Zekerijja, javljamo ti radosnu vijest: da će ti se dječak roditi, ime će mu Jahja biti, nikome prije njega to ime nismo htjeli dati."*³⁸

U biografijama Vjerovjesnika, s.a.v.s., se navodi:

Pošto se rodio Vjerovjesnik, s.a.v.s., o toj radosnoj vijesti je Ebu Leheba obavijestila njegova robinja Suvejba, rekavši mu: "Noćas se Abdullahu rodio sin." Iz velike radosti zbog njegovog rođenja on ju je oslobodio i Allah mu to nije zaboravio, pa ga je, nakon što je umro, napojio iz nukre³⁹, koja se nalazi uz palac⁴⁰ (Hadis prenosi Buhari).

Suhenli spominje da je Abbas rekao:

³⁶ Kur'an, Hud, 69-71.

³⁷ Kur'an, Alu Imran, 39.

³⁸ Kur'an, Merjem, 7.

³⁹ Nukra je malo udubljenje koje se nalazi na dlanu između palca i kažiprsta.

⁴⁰ Nakon smrti, Ebu Leheb je pio vodu iz njega zbog radovanja pri rođenju svog bratića Muhammeda, s.a.v.s.

⁴⁰ Ibn Hadžer u svom djelu *EI-Feth* (9/181) kaže: "Hadis je mursel (da'if), jer Urve ne spominje od koga prenosi hadis."

“Nakon što je umro Ebu Leheb, sanjao sam da je u najtežem stanju i da mi govori: ‘Otkako sam vas napustio, tu mira nemam. Jedino mi se patnja smanjuje svakog ponedjeljka.’”

Ponedjeljak je, inače, dan u kojem se rodio Vjerovjesnik, s.a.v.s., i kada je Suvejba o toj radosnoj vijesti obavijestila Ebu Leheba, čemu se Ebu Leheb puno obradovao.

Što se tiče čestitanja povodom rođenja djeteta, o tome prenosi imam Ibn Kajjim el-Dževzi u djelu *Tuhfetu-l-mevdud* od Ebu Bekra ibn el-Munzira da je rekao:

“Prenijeli smo od Hasana el-Basrija da mu je jednom došao neki čovjek, a kod Hasana se već nalazio drugi čovjek kome se rodio sin, pa mu je ovaj pridošli čestitao riječima: ‘Sretan ti bio junak!’ Hasan ga zbog toga upita: ‘Šta ti znaš hoće li biti junak ili magarac?!’ Pa ga ovaj čovjek upita: ‘Pa kako da mu kažem!?’ Hasan mu odgovori: ‘Reci: – Neka ti je blagoslovljen dar, Darivatelju zahvalan bio, dobročinstvom Njegovim opskrbljen bio i zrelost svoju dočeka!’”

Donošenje radosne vijesti o rođenju djeteta i čestitanje zbog toga treba da se odnosi na svako novorođenče, bez ikakve razlike, svejedno bilo muško ili žensko. Nema ništa dostojnijeg za muslimana do primjene ovog časnoga sunneta. Time se jačaju veze među muslimanima – tokom vremena među njima se produbljuju odnosi i porodice im žive u okrilju međusobne prisnosti i ljubavi. Imali ista vred-

nijeg od toga da idu putem koji ih vodi ka međusobnom povjerenju i jedinstvu, da bi uvijek, kao Allahovi robovi bili braća i da bi njihovo jedinstvo bilo kao čvrsta građevina, u kojoj jedan drugog još više učvršćuju.⁴¹

2. Učenje ezana i ikameta novorođenčetu

Kako smo već napomenuli, među islamskim propisima spada i učenje ezana na desno uho novorođenčetu, kao i učenje ikameta na lijevo uho, i to neposredno po rođenju, kao što prenose Ebu Davud i Tirmizi od Ebu Rafia, koji kaže:

“Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da uči ezan na uho Hasana ibn Alije, čim ga je Fatima rodila.”⁴²

Također se prenosi i od Ibn Abbasa:

“Vjerovjesnik, s.a.v.s., je Hasanu ibn Aliji istog dana kada se rodio, proučio ezan na desno uho, a ikamet na lijevo.”⁴³

Tajna učenja ezana i ikameta, kako Ibn El-Kajjim el-Dževzij navodi u svom djelu *Tuhfetu-l-mevdud*, je: “da prvo što prođe kroz čovjekove uši treba da budu riječi uzvišenog poziva, koji u sebi sadrži veličinu i uzvišenost Gospodara i očitovanje pripadnosti islamu, koja, kao dva osnovna obilježja islama, čovjek prvo primi prilikom dolaska na ovaj svijet, isto kao što mu prilikom odlaska

⁴¹ Običaj da neke porodice donose cvijeće i razne poklone porodici u kojoj se rodilo dijete je dobar, jer se poklapa sa riječima Vjerovjesnika, s.a.v.s.: *Međusobno se darivajte i volite*, čime se povećava prijateljstvo i ljubav među muslimanima.

⁴² Po nekim hadiskim učenjacima, ovaj hadis je da'if.

⁴³ Hadis je da'if. El-Bejheki, *Eš-Šuab*, 6/390).

sa ovog svijeta budu upućene i riječi Allahove jednoće. Ne treba odbacivati ni mogućnost dostizanja i djelovanja riječi ezana na srce djeteta, makar to ono i ne osjećalo.”.

Druga korist od učenja ezana jeste ta što šejtan čeka da se dijete rodi, pa kada čuje riječi ezana, on oslabi već u prvom kontaktu sa čovjekom.

Ili da, u drugom značenju, poziv čovjeku da se okrene Allahu i Njegovoj vjeri – islamu i klanjanju samo Njemu – bude prije poziva šejtana, što i jeste ljudska urođena osobina koju je Allah podario čovjeku prije nego je šejtan promijenio i počeo ga odvrćati od toga.

Značaj učenja ezana i ikameta koji navodi Ibn El-Kajjim najveći je dokaz zainteresiranosti Poslanika, s.a.v.s., za vjeru tevhide i imana⁴⁴ i progonjenje šejtana i ljudskih strasti od momenta kada dijete prvi put udahne dah života i osjeti miris ovog svijeta.

3. Trljanje unutrašnjosti usta djeteta nakon rođenja

Među islamskim propisima koji se odnose na novorođenče je i trljanje nesceta novorođenčeta neposredno nakon rođenja.

Trljanje nesceta pretpostavlja trljanje unutrašnjosti usta novorođenčeta sažvakanoj hurmi tako što se komadićem takve hurme nježno protrlja cijela unutrašnjost usta djeteta. Ukoliko nema hurme, to se na isti način može uraditi bilo kojim drugim slatkišem ili kockom

⁴⁴ Vjeru islam, u kojoj se očituje Božija jednoća i pravo vjerovanje (prim. prevodioca).

šećera rastopljenoj u ružinoj vodici, rukovodeći se sunnetom Vjerovjesnika, s.a.v.s., na način kako je on to činio.

Moguće da je motiv ovog čina taj što se pokretanjem jezika zajedno sa nepcom i vilicama jačaju mišići usta, kako bi dijete bilo spremno primati hranu i da bi bilo sposobno na prirodan način sisati majčino mlijeko. Najbolje je da to, u svakom slučaju, uradi neko ko je poznat po bogobožnosti i čestitosti, želeći time blagoslov, sprovodeći sunnet Allahovog Poslanika i nadajući se time čestitosti i bogobožnosti novorođenčeta.

Islamski pravnici su, a na osnovu hadisa koje ćemo navesti, preporučili trljanje nepca u ustima djeteta.

U oba *Sahiha* se nalazi hadis kojeg prenosi Ebu Burda od Ebu Musaa, r.a., koji kaže:

“Kada mi se rodio sin, odnio sam ga do Vjerovjesnika, s.a.v.s., koji mu je dao ime Ibrahim, protrljao mu hurmom nepce, zamolio sreću za njega od Allaha i potom mi ga vratio.”

U oba *Sahiha* se navodi i pripovijedanje Enesa ibn Malika:

“Ebu Talha, r.a., je imao bolesnog sina. Kada je jednom otišao iz kuće, sin mu je umro. Kada se vratio, upitao je: ‘Šta mi radi sin?’ Ummu Sulejm (djetetova majka) mu je odgovorila: ‘Smirio se, da ne može bolje.’ Pošto se primakla večer, večerao je i potom imao odnos sa ženom. Nakon toga žena mu je rekla: ‘Ustani da pokopaš dijete.’ Pošto je svanulo, Ebu Talha je otišao do Vjerovjesnika, s.a.v.s., i obavijestio ga o svemu. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga je potom upitao: ‘Jeste li se noćas zabavljali’ (aludirajući

na odnos), da bi mu Ebu Talha odgovorio: 'Jesmo.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., je zatim rekao: 'Bože, blagoslovi ih!' I uskoro im se rodio sin. Ebu Talha mi je tada rekao: 'Nosi ga do Vjerovjesnika, s.a.v.s.' Sa njim je poslao i nekoliko hurmi. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga je uzeo i upitao me: 'Jesi li išta sa njim donio?' Odgovorio sam: 'Jesam, hurme.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., ih je uzeo, sažvakao, zatim ih je uzeo iz svojih usta i njima protrljao nepca djeteta, i potom mu je dao ime Abdullah."

Hilan prenosi: "Muhammed ibn Ali mi je kazivao: 'Čuo sam majku djeteta Ahmeda ibn Hanbela kako govori:

'Bili su me obuzeli porođajni bolovi, a gospodar mi je spavao, pa sam ga probudila, govoreći mu: 'Gospodaru moj, nastupilo je - kao da ću umrijeti.' On mi je na to rekao: 'Allah će ti olakšati.' Šta je, ustvari, i mogao reći do: 'Allah će ti olakšati'. Zatim sam se sretno porodila, a on mi je rekao: 'Dajte mi te hurme!' - A imali smo hurme iz Mekke. Zatim je rekao Alijinoj majci: 'Sažvaći ovu hurmu i protrljaj mu nepca' - što sam i učinila."

4. Brijanje glave kod novorođenčeta

Među islamske propise koji se odnose na novorođenče ubraja se i brijanje glave djeteta sedmi dan po rođenju i davanje sadake u srebru siromašnima i onima koji polažu pravo na sadaku u visini težine ošištane kose.

Dva su motiva ovog čina:

Prvo: Zdravstveni motiv.

Brijanje kose sa glave novorođenčeta jača dijete, otvaraju se pore na glavi, a jačaju također i čula vida, mirisa i sluha.⁴⁵

Drugo: Socijalni motiv.

Dijeljenje sadake u srebru u visini težine ošišane kose je jedan od izvora socijalne solidarnosti, čime se suzbija siromaštvo i ostvaruje međusobno pomaganje, samilost i solidarnost u društvu.

Na temelju slijedećih hadisa islamski pravnici su izveli preporučljivost brijanja i dijeljenja sadake u srebru u visini težine ošišane kose:

Imam Malik u svom djelu *El-Muvetta* prenosi riječi od Džafera ibn Muhammeda koje je on prenio od svog oca: "Fatima, r.a., bi izvagala težinu kose Hasana i Husejna, kao i Zejnebe i Ummu Kulsum, i podijelila sadaku u srebru u visini težine ošišane kose."

Ibn Ishak prenosi predanje od Abdullaha ibn Ebu Bekra, koji prenosi od Muhammeda ibn Alije ibn el-Husejna, r.a:

"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prilikom rođenja Hasana zaklao ovcu i rekao: 'Fatima, obrij mu glavu i podijeli sadaku u srebru u visini težine ošišane kose.' Pošto je izmjerila, iznosilo je jedan dirhem ili dio dirhema."

Jahja ibn Bekejr prenosi od Enesa ibn Malika, r.a.: ž

"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sedmi dan po rođenju Hasana i Husejna naredio da im se obrije glava, što je i učinjeno, i podijeli sadaka u srebru u visini težine kose."

⁴⁵ Ovo ističe Ibn El-Kajjim u djelu *Tuhfetu-l-mevdud*.

Iz ovakvog brijanja glave proizašlo je i pitanje brijanja samo dijela glave djeteta.

U vezi takvoga brijanja glave postoji jasna zabrana i to u hadisu kojeg prenose i Buhari i Muslim od Abdullaha ibn Omera, r.a:

“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio djelimično brijanje glave.”

Postoje četiri vrste zabranjenog brijanja glave:

1. prošarano brijanje glave;
2. brijanje samo sredine glave;
3. brijanje samo strana glave;
4. brijanje samo prednjeg dijela glave;

Sve navedeno, kako ističe Ibn El-Kajjim, r.a., spada u savršenstvo Allahove ljubavi i ljubavi Njegovog Poslanika prema pravdi koja nam se naređuje čak i u odnosu čovjeka prema samom sebi. Tako nam Poslanik, s.a.v.s., zabranjuje da brijemo samo neke dijelove glave, jer je to činjenje nepravde prema samoj glavi – u tom slučaju će biti samo dio glave prekriven kosom a drugi bez kose. Analogno tome je i zabrana sjedenja na granici hladovine i osunčanog dijela, tako da jedan dio tijela bude osunčan a drugi u tami, jer se time čini nepravda prema tijelu. Isto je i sa zabranom hodanja na jednoj obuvenoj nozi. Trebaju obje noge biti obuvane ili bose.

U zabrani ovakvog ponašanja nalazi se i drugi motiv. Allahov Poslanik želi da se čovjek pojavljuje u društvu skladnog izgleda i dotjeran. Brijanje samo jednog dijela glave oprečno je dostojanstvenom i lijepom izgledu čovjeka. Osim toga, ovo je suprotno i islamskoj ličnosti,

koja se upravo zbog islamskog ponašanja razlikuje od drugih vjera i ubjeđenja, od grješnika, raspuštenjaka i razvratnika.

Žalosno je da mnogi roditelji i odgajatelji potpuno zanemaruju ove propise. Mnogi među njima pokazuju znake iznenađenosti i čuđenja kada se suoče sa ovim propisima ili im se o njima govori, i to je iz razloga što na njih nisu navikli i ne vide da ih iko prakticira i postupa po njima, osim oni kojima se Gospodar njihov smilovao.

Želim, međutim, na uho šapnuti onima koji ne znaju za ove propise, da neznanje u islamu nije opravdanje za one koji ne znaju i ne žele da znaju. Nepoznavanje onoga što se mora znati u pitanjima vjere i odgoja djece ne oslobađa čovjeka od odgovornosti na Sudnjem danu pred Gospodarom svjetova.

Propisi o kojima govorimo, iako su poželjni i preporučljivi, trebaju se činiti i primjenjivati u potpunosti u našim porodicama, kod naše djece, u našim obiteljima i među rodbinom. Ako budemo nemarni kod vršenja preporučljivih stvari, to nas neizostavno vodi u zanemarivanje vadžiba, što dalje vodi ka zanemarivanju farzova i, na kraju, zanemarivanju islama u cjelosti. Na kraju, ovakav musliman pada u mrežu očitog nevjerstva i luta bespućima jasne zablude, odvojen od svoje vjere, svoga islama. Pa, zar da se odgajatelji ne pridržavaju ovih propisa, da ove preporučljive propise ne primjenjuju na svojoj djeci, jedan po jedan, da bi Uzvišeni Allah njima bio zadovoljan i da bi im vratio izgubljenu slavu i čast. A Allahu to nije teško.

DAVANJE IMENA NOVOROĐENČETU I PROPISI U VEZI SA TIM ČINOM

Među općeprihvaćenim običajima je da djetetu čim se rodi otac da ime, po kojem će se na svakome mjestu moći raspoznavati. Islam se svojim zakonodavstvom zanimao za davanje imena djetetu i uredio propise u vezi sa tim, iz čega se vidi važnost ovog čina i zainteresiranost islama za ovu pojavu, a sa ciljem upoznavanja muslimana sa svim što je u vezi sa novorođenčetom i njegovim odgojem.

Najvažniji islamski propisi o nadijevanju imena novorođenčetu su:

1. Kada se daje ime djetetu

Autori djela *Sunen* prenose predanje od Semure:

“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao:

Svako dijete je zalog za akiku, treba se zaklati za njega kurban sedmi dan po rođenju, taj mu se dan dadne ime i obrije glava.”

Ovaj hadis, dakle, propisuje da se ime djetetu nadijeva sedmi dan po rođenju.

Međutim, ima vjerodostojnih hadisa iz kojih se vidi da se ime daje isti dan kada se dijete rodi.

Tako Buhari i Muslim prenose od Sehla ibn Saidija da je kazivao:

“Munzir ibn Ebi Usejjid je donesen Allahovom Poslaniku kada se rodio. Vjerovjesnik, s.a.v.s., ga je potom stavio sebi u krilo, dok je Usejjid sjedio. Dok se Vjerovjesnik sa nečim što je držao u rukama zabavio, Ebu Usejjid je naredio da se dijete uzme iz krila Vjerovjesnika, s.a.v.s.

Allahov Poslanik je zatim upitao: 'Gdje je dijete?' Ebu Usejjid mu je odgovorio: 'Vratili smo ga nazad, Allahov Poslaniče.' Vjerovjesnik je potom upitao: 'A kako mu je ime?' Ebu Usajjid mu je spomenuo neko ime - da bi mu na to Vjerovjesnik, s.a.v.s., uzvratio: 'Ne, njegovo ime je Munzir.'"

U Muslimovu *Sahihu* se nalazi hadis kojeg prenosi Sulejman ibn el-Mugira od Sabita, a ovaj od Enesa, r.a., koji kazuje:

"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao:

'Sinoć mi se rodio dječak, pa sam mu, po mome praocu, dao ime Ibrahim.'"

Iz gore navedenih hadisa se može zaključiti da je pitanje vremena nadijevanja imena široko. Ime se djetetu može dati istog dana kada se rodi, a može i u toku naredna tri dana. Dozvoljeno je da se odgodi i za dan akike, to jeste sedmi dan po rođenju djeteta. Na kraju, ime se može dati i prije, kao i poslije ovog vremena.

2. Nadijevanje imena je očevo pravo

Nadijevanje imena je očevo a ne majčino pravo. Nema razilaženja među islamskim učenjacima o tome da pravo nadijevanja imena pripada ocu i da se, u slučaju razilaženja između majke i oca u odabiru imena, uzima ime koje je odabrao otac. Svi hadisi na to upućuju. Kao što se dijete zove po ocu, a ne po majci, tako isto otac daje ime djetetu, a ne majka. Rekao je Poslanik, s.a.v.s.:

"Ove noći rodio mi se sin i dao sam mu ime po svom ocu – Ibrahimu." (Muslim, *Tuhfetu-i-mevdud*, 147-148)

Iako je nadijevanje imena, kao što vidimo iz govora ovog velikog učenjaka, isključivo pravo muža, lijepo je da se on savjetuje sa svojom ženom o imenu djeteta i da ne odlučuje uvijek sam kako će se dijete zvati. Na taj način on će pridobiti njeno srce i povećat će se ljubav među njima.

3. Preporučljiva i pokuđena imena

- Prilikom nadijevanja imena odgajatelj treba biti zainteresiran da djetetu odabere najbolje i najljepše ime, rukovodeći se onim na što upućuje, podstiče i naređuje naš Vjerovjesnik, s.a.v.s.

Muslim u svom *Sahihu* prenosi od Ibn Omera, r.a.: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao:

'Najdraža imena Uzvišenom Allahu su Abdullah i Abdurrahman.'"

- Odgajatelj se treba kloniti ružnih imena, koja udaraju na čast i mogu biti uzrokom podrugivanja i ismijavanja. Poznato je da je i Allahov Poslanik, s.a.v.s. – kako prenosi Tirmizi od Aiše – mijenjao imena koja imaju ružno značenje.

Tirmizi i Ibn Madža prenose od Ibn Omera, r.a., da se Omerova kćerka zvala Asija (neposlušna, buntovnica) i da joj je Allahov Poslanik, s.a.v.s., predenuo ime u Džemila.

Ebu Davud prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je mijenjao imena: Asi (Al-'Asi), Aziz ('Aziz), Utula ('Utulla),⁴⁶ Šejtan (Šajtan), Hakem (Al-Hakam), Gurab (Gurab),

⁴⁶ U značenju: surov, grub.

Habab (Habbab).⁴⁷ Ime Harb (Harb) je mijenjao u Selm (Salm), a ime Mutadži (Muttadži) u Munbeis (Munba'is). Benu Zinje (Banu ez-Zinja) je mijenjao u Benu Rišda (Banu er-Rišda), a Benu Mugvije (Banu el-Mugvija) u Benu Rišde (Banu er-Rišda). Ebu Davud navodi da je radi konciznosti izostavio lanac prenosilaca hadisa.

- Odgajatelj se treba kloniti i imena izvedenih iz riječi sujevjernog značenja, da bi se dijete sačuvalo od nesreće koja bi ga mogla zadesiti od ovakvog imena i sujevjerja na koje upućuje.

Buhari u svom *Sahihu* prenosi od Seida ibn el-Musej-jiba riječi koje prenosi od svog oca, a ovaj od svog djeda: "Došao sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., koji me je upitao: 'Kako ti je ime?' Rekao sam mu: 'Hozn.'"⁴⁸ On mi je na to rekao: 'Ti si Schl.' Rekao sam: 'Ne mogu promijeniti ime koje mi je dao otac.'" – Ibn Musejjib kaže: "I tako u nama još uvijek vlada *el-huzuna* (grubost)."

Obavezno je, također, izbjegavati Božija imena. Tako nije dozvoljeno nadijevati imena: Ehad, Samed, Halik, Rezzak i dr.

Ebu Davud u svom *Sunenu* prenosi: "Kada je Hani sa delegacijom iz svog naroda došao u Medinu kod Allahovog Poslanika, zvali su ga Ebu El-Hakem. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je pozvao i rekao mu: 'Allah je El-Hakem (Sudac) i On donosi presude, zašto onda tebe zovu Ebu El-Hakem?' On mu na to odgovori: 'Kada u mom narodu u nečemu dođe do spora, oni dođu kod mene, ja im pre-

⁴⁷ Navodi se da je ovo jedno od imena šejtana.

⁴⁸ U značenju: tvrdo, neravno zemljište, suprotno od ravnice.

sudim i svi budu zadovoljni.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu na to reče: 'Što je to lijepo! Imaš li djece?' On mu odgovori: 'Imam Šurejha, Muslima i Abdullaha.' Allahov Poslanik zatim upita: 'Koji je najstariji?' On mu odgovori: 'Šurejh.' - 'Onda si ti Ebu Šurejh' – reče Allahov Poslanik na kraju."

Muslim u svom *Sahihu* prenosi od Ebu Hurejre, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

Najgori čovjek na Sudnjemu danu, čovjek na kojega će se Allah najviše rasrditi bit će čovjek sa imenom Meliku1-Emlak (Vrhovni vladar), jer nema vladara osim Allaha.

• Treba se kloniti i imena koja u sebi nose značenje sreće i optimizma, jer se može desiti da takvoga zovneš imenom koje u sebi ima navedeno značenje, a on sam nije takav i time se kod dotičnoga može izazvati samo izazove tuga i sjeta.

Muslim, Ebu Davud i Tirmizi prenose od Semure ibn Džunduba, r.a., riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s.:

"Četiri su izreke najdraže Allahu: Subhanehu Allah, El-Hamdu li Allah, La ilahe illa Allah i Allahu ekber. Ne dajte dječacima imena: Jesar (Lijevo), Rebah (Dobitnik), Nedžih (Spašeni) i Efleh (Najuspješniji). Može se desiti da upitaš za nekoga: 'Ima li među vama Ljevog, Dobitnika, Spašenog ili Najuspješnijeg'⁴⁹, a on ne bude to, i odgovori se sa: 'Nije'⁵⁰ Ne dodajte više ništa na ova četiri imena."

⁴⁹ Npr.: Jesar (sretan, uspješan).

⁵⁰ Pošto se kaže: "Nije", to može izazvati tugu zbog negativnog odgovora.

Ibn Madža u sažetom obliku navodi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je zabranio da slabima među nama dajemo imena: Efleh, Nafi, Rebah i Jesar."

- Treba se kloniti i imena koja u sebi nose značenje robovanja drugome osim Allahu, kao npr.: Abdul-Uzza, Abdu1-Ka'be, Abdun-Nebijj i druga slična. Ovakva imena je, prema mišljenju svih učenjaka, haram nadijevati.

Što se tiče riječi Vjerovjesnika, s.a.v.s., u pohodu na Hunejn: *'Ja sam en-nebijj (vjerovjesnik) a ne laž (kezib); ja sam Ibn Abdu-1-Muttalib (sin Abdu-1-Muttalibov)*, ovdje se ne radi o davanju novih imena, kao što ističe Ibnu1-Kajjim, nego o legitimiranju, o predstavljanju imenom po kojem je poznat, naročito u situaciji kada se suprotstavlja neprijatelju, kao što je slučaj sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s. Legitimiranje na ovakav način, tj. predstavljanjem po datom imenu, nije zabranjeno. Bilo je ashaba koji su pred Vjerovjesnikom spominjali imena svojih plemena: Benu Abdi Menaf, Benu Abdi Šems, Benu Abdid-dar, a da im Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije to branio.

Jednom riječju, ovo je dopušteno kod predstavljanja, a nije kod davanja novih imena tog značenja.

- Na kraju, treba se kloniti i imena koja u sebi imaju značenje veselosti, oponašanja i strasti, kao: Hijam (silna žeđ, zaluden u ljubavi), Hejfa (jako žedna), Nehhad (koji žestoko napada), Sevsen (ljiljan), Mejjada (koja se njiše, povija, trese), Gade (vitka, mlada djevojka), Ahlam (snovi, utopija, pubertet) i sl. Zašto? Zato da bi islamski ummet bio prepoznatljiv po svom identitetu, poznat po svojoj osobenosti i svojoj originalnosti. Ovakva imena nisu ništa

drugo do gubljenje njegovog identiteta, nestanak uvažavanja i rušenje njegovog duha. Kada islamski ummet dođe do ovog stupnja poniženja i propasti i cijepanja na sitne dijelove, bit će lahko svakom neprijatelju da mu preotme i prigrabi njegovu zemlju i ponizi njegov slavni narod, kao što je danas slučaj. Međutim, nema nigdje drugdje takve snage ni moći kao u Allaha.

Nije zato ni čudo što Poslanik, s.a.v.s., podstiče islamski narod na nadijevanje imena Allahovih vjerovjesnika djeci, zatim imena Abdullah, Abdurrahman i sličnih, sa značenjem robovanja Allahu. Tako će se islamski ummet isticati u odnosu na druge u svim aspektima svog života i uvijek biti najbolji Ummet koji se ikada pojavio, i voditi čovječanstvo prema svjetlosti Istine i principima islama.

Prema tome, očevima i majkama, nakon onoga što su naučili u ovom poglavlju, ne preostaje ništa drugo do da slijede za njih najispravniji put u davanju imena svojoj djeci, da se klone imena koja bi mogla umanjiti njihovu čast i nanijeti štetu njihovom ugledu, i uništiti im njihovu ličnost i moral. Na roditeljima je, također, da se ugledaju na Vjerovjesnika, s.a.v.s., da djeci, još dok su mala, daju *kunje* koje će njima biti drago, koje će biti prijatno za slušanje, da djeca osjete svoju ličnost i svoj identitet, da se u njihovim dušama razvija duh ljubavi i časti prema samima sebi, da se navikavaju na visoki stil ponašanja u komunikaciji sa okolinom i družeći se sa svojim vršnjacima.

Nema nam ništa dostojnijeg do da se prihvatimo svi skupa ovakvog vrijednog odgoja, da slijedimo načela ove velike islamske metode, ukoliko želimo sebi i svom

narodu vratiti prošlu slavu i veliku postojanost. Allahu to nije teško, a na nama je da prihvatimo, primijenimo i slijedimo islam u pogledu njegovih propisa, odgoja i metoda.

4. Čestitanje povodom rođenja djeteta

Prenosi se da je neki čovjek čestitao drugom čovjeku rođenje djeteta u prisustvu Hasana el-Basrija, rekavši mu: “Čestitam ti na konjaniku!” - “Odakle znaš da će biti konjanik, a ne magarac” – ukori ga Hasan. “Dobro, poduči me što trebam reći” – postidjeno će čovjek. “Reci: ‘Neka je Allahov blagoslov sa njim.’ Zahvaljuj onome koji ti darova ovo dijete: ‘Da ga Allah poživi do punoljetnosti i opskrbi te njegovim dobročinstvom.’”

AKIKA I PROPISI KOJI SE ODNOSU NA NJU

Mnoštvo je propisa kada je u pitanju novorođenče. Navest ćemo neke od njih.

Šta je akika

Akika je klanje kurbanu povodom rođenja djeteta. Hanefijski pravници smatraju da je akika mubah, da nije mustehab, jer propisani kurban zamjenjuje sve što se kolje prije njega. Zamjenu potvrđuju riječi Aiše, r.a.: “Kurban zamjenjuje sve što se kolje prije njega.” El-Lejs i Davud ez-Zahiri akiku smatraju vadžibom.

Smisao akike se ogleda u tome što je ona, s jedne strane, svojevrsni vid zahvalnosti Uzvišenom Allahu na

darovanom djetetu, a s druge strane, umiljavanje Allahu da radi prinesene žrtve sačuva život i zdravlje u

Propisanost akike

Akika je pritvrđeni sunnet za djetetove staratelje koji su u mogućnosti izvršiti taj propis, jer je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

Za (život) svakog novorođenog djeteta zalog je njegova akika, koja se kolje sedmi dan po njegovom rođenju, kad mu se daje ime i brije (šiša) kosa. (Hadis bilježe Ebu-Davud, Nesai i drugi)

U hadisu se kaže da je svako dijete privezano za svoju akiku, što po mišljenju uleme znači da će djetetu kojem nije priređena akika biti onemogućeno da se zauzima za svoje roditelje, dok neki kažu da će to uticati na njegov odgoj. (Hadis bilježe autori *Sunena* i Ahmed, koji kaže da je hadis sahih.)

Za akiku važe propisi kurbanda u pogledu starosne dobi, nepostojanja mahane i podjele, izuzev što pri klanju akike nije dozvoljeno udruživanje (jer goveče i deva mogu vrijediti kao kurban za sedam osoba ukoliko su se one udružile).

Starosna dob kurbanda

Ako se kolje ovca, kurban mora biti star najmanje godinu dana. Koza i goveče moraju imati po dvije godine ili približno toliko, a deva četiri godine. Kurban ne smije imati mahanu koja bi umanjila vrijednost mesa. Ne smije biti hrom niti bolestan, niti suviše mršav. Dopusšteno je da kurban bude prepolovljenog uha ili slomljenog roga. Ona

ovca koja se, iz bilo kojih razloga ne bi mogla zaklati kao kurban, ne može se zaklati ni kao akika. Najvrednije je da se zakolje rogat, mlad ovan. Ne smije se prodavati meso akike niti kožica. Međutim, imam Ahmed dozvoljava, na osnovu predanja, prodaju kožice i glave, s tim da se taj novac podijeli kao sadaka za dijete. Pokuđeno je namazati glavu novorođenčeta krvlju akike.

Šta se uči prilikom klanja akike

Prilikom klanja akike uči se dova:

*ALLAHUMME MINKE VE ILEJKE AKIKA
FULAN,*

na osnovu hadisa kojeg prenosi Bejheki, čiji je lanac prenosilaca dobar. Navodi se od Aiše, r.a., da je Poslanik, s.a.v.s., kad je klaao akiku za Hasana i Husejna, rekao:

*Recite: BISMILLAH, ALLAHUMME LEKE VE
ILEJKE AKIKA FULAN.*

Dokaz pravnog utemeljenja akike

Mnogo je hadisa koji potvrđuju pravno utemeljenje akike, objašnjavaju njenu preporučljivost i njen značaj kao sunneta.

Buhari prenosi u svom *Sahihu* od Selmana ibn Ammara ed-Dabbija riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s.:

Za dječaka je akika. Pustite za njega krv i odstranite od njega muku i bol.

Autori djela *Sunen* navode hadis od Semure, koji kazuje da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

Akika je za dječaka obavezna. Zakolje se za njega sedmi dan po rođenju, dadne mu se ime i obrije glava.

Imam Ahmed i Tirmizi prenose od Aiše, r.a., riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s.:

Za dječaka su dvije slične ovce iste starosti, a za djevojčicu jedna.

Imam Ahmed i Tirmizi prenose od Ummu Kerez el-Ka'bije da je upitala Allahovog Poslanika, s.a.v.s., za akiku (i da joj je rekao):

Za dječaka dvije ovce a za djevojčicu jedna, svejedno da li su ovnovi ili ovce.

Tirmizi, Nesai i Ibn Madža prenose od Hasana, koji prenosi od Semure, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., za akiku rekao:

Svaki dječak je obavezan na akiku. Zakolje se za njega sedmi dan po rođenju, obrije mu se glava i dadne ime.

Mišljenja pravnika u vezi pravnog utemeljenja akike

Među pravnicima i imamima mudžtehidima⁵¹ postoje tri mišljenja po pitanju pravnog statusa akike.

Prvo mišljenje je da je akika sunnet i da je preporučljiva. Zastupnici ovoga mišljenja su imam Malik, medinski pravnici, imam Šafija i njegovi sljedbenici, imam Ahmed, Ishak, Ebu Sevr i još značajan broj drugih pravnika i učenjaka. Svoje mišljenje oni temelje na već spomenutim hadisima.

Prema drugom mišljenju akika je obavezna – ima statusu vadžiba. Zastupnici ovog mišljenja su imam Hasan

⁵¹ Islamski pravnici koji samostalno rješavaju vjersko-pravna pitanja tumačenjem izvora.

el-Basri, Lejs ibn Sa'd i drugi. Dokaz za ovakav stav izvode iz hadisa kojeg prenose Burejda i Ishak ibn Rahuje:

Ljudi će na Sudnjem danu biti pitani za akiku kao što će biti pitani za pet namaza.

Ovakvo mišljenje izvode i iz hadisa kojeg prenosi Hasan od Semure, a koji kazuje da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao:

Akika je za dječaka obavezna.

Činjenica da djetetu neće bitiomogućeno da se zauzima za svoje roditelji sve dok mu oni ne obave akiku – potvrđuje obavezu akike.

Treće mišljenje negira uopće pravni karakter akike, a to su pravnici hanefijske škole.

Svoje mišljenje oni zasnivaju na hadisu kojeg prenosi Bejheki od Amra ibn Šuajba, a on od svoga oca, a ovaj od svog djeda, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada je upitan o akiki, odgovorio: "Ja ne volim akiku."

U dokazivanju svojeg stajališta poslužili su se i hadisom kojeg prenosi imam Ahmed od Ebu Rafi'a, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada je Fatima, r.a., majka Hasana ibn Alije, željela da mu obavi akiku klanjem dva ovna, rekao: "Ne obavlja mu akiku, nego obrij mu samo glavu i dadni sadaku u srebru u visini težine kose." Kada se rodio Husejn, učinila je isto.

Međutim, prije navedeni hadisi potvrđuju da je akika sunnet i preporučljiva. Ovo je i mišljenje većine islamskih pravnika i drugih učenjaka i mudžtehida.

Iz navedenog ukratko možemo izvesti da je akika, prema mišljenju većine islamskih, pravnika sunnet i

preporučljiva da se čini. Svaki otac kada mu se rodi dijete, ukoliko je u mogućnosti, trebao bi oživjeti sunnet Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Tako postiže čast i nagradu kod Uzvišenog Allaha, ojačava smisao solidarnosti, ljubavi i odnosa u društvu, među porodicom, rodbinom, komšijama i prijateljima, koji prisustvujući svečanosti obavljanja akike iskazuju radost prema djetetu i vesele se njegovom dolasku na ovaj svijet. Obavljanjem akike roditelj daje udjela i u ostvarenju socijalne solidarnosti, jer time pomaže siromahe i sve druge u oskudici kojima je pomoć potrebna.

Vidjeli smo koliko je islam "velik" i koliko su uzvišena njegova propisana načela koja se odnose na razvijanje suosjećajnosti i ljubavi u društvu i uspostavljanje socijalne pravde među siromašnim slojevima!

Vrijeme u kojemu je preporučljivo obavljanje akike

Na osnovu navedenog hadisa, kojeg prenosi Semure: *"Akika je za dječaka obavezna; zakolje se za njega sedmi dan po rođenju i dadne mu se ime"*, zaključujemo da je preporučljivo da se akika obavi sedmi dan po rođenju djeteta. Ovo potvrđuje i hadis kojeg prenosi Abdullah ibn Vehb od Aiše, r.a:

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je obavio akiku za Hasana i Husejna sedmi dan, dao im imena i obrijao im glave.

Međutim, ograničavanje na obavljanje akike sedmi dan po rođenju djeteta nije obaveza, već preporuka, što se može vidjeti iz drugih tekstova. Klanje kurbana se može obaviti i četvrtog, osmog, desetog dana ili, čak, kasnije.

Mejmuni kazuje:

“Upitao sam Ebu Abdullaha: ‘Kada se može obaviti akika za dijete?’ Na što mi on odgovori: ‘Aiša, radijallahu ‘anha, kaže: ‘Sedmi, četrnaesti i dvadeset - prvi dan.’”

Salih ibn Ahmed veli:

“Moj otac za akiku kaže: ‘Kurban se kolje sedmi dan. Ako se tada ne zakolje, onda četrnaesti, a ako ni tada, onda dvadeset prvi dan.’”

Imam Malik kaže:

“Očigledno je da je pridržavanje sedmog dana samo preporučljivo, tako da se kurban može zaklati i četvrti, osmi, deseti ili kasnije, u nekom drugom danu.”

Iz navedenog se može zaključiti da je, ukoliko je otac u mogućnosti, najbolje zaklati kurban za akiku sedmi dan zato što je tako radio Vjerovjesnik, s.a.v.s. Ukoliko, međutim, nije u mogućnosti to obaviti na taj dan, može učiniti, kao što navodi imam Malik, bilo koji drugi dan.

Dakle, u ovom postoji sloboda, a u klanju kurbanda za akiku olakšica.

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾

*Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate.
(El-Bekara, 185)*

﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾

I u vjeri vam nije ništa teško propisao. (El-Hadždž, 78)

Je li akika za muško ista kao i za žensko dijete?

Već smo naveli da je akika sunnet preporučljiv, prema mišljenju većine islamskih pravnika i učenjaka, jednako i za muško i za žensko.

To potvrđuju i naprijed spomenuti hadisi u poglavlju o pravnom utemeljenju akike, kao i drugi ovdje nespomenuti hadisi. Ahmed i Tirmizi prenose odgovor Allahovog Poslanika, s.a.v.s., na pitanje Ummu Kerez el-Ka'bija, koja ga je upitala za akiku:

“Za dječaka dvije ovce, a za djevojčicu - jedna.”

I hadis kojeg prenosi Ibn Ebu Šejbe od Aiše, r.a:

“Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je naredio za akiku dječaka dvije ovce, a za djevojčice - jednu ovcu.”

Na osnovu ovih hadisa možemo zaključiti:

Prvo: akika je pravno utemeljena jednako i za muško i za žensko;

Drugo: razlika je što su za muško dvije ovce, a za žensko dijete jedna.

Na ovu razliku ukazuju hadisi, a to je mišljenje i Ibn Abbasa, Aiše i drugih islamskih učenjaka i poznavalaca hadisa.

Mišljenje imama Malika je da je jedna ovca i za muško i za žensko dijete. Kada je upitan koliko kurbana zaklati za dječak, a koliko za djevojčicu, on je odgovorio: “Za dječaka se kolje jedna ovca i za djevojčicu se kolje jedna ovca.”

Ovakvo svoje mišljenje potvrđuje sljedećim hadisima:

Ebu Davud u svom *Sunenu* prenosi od Ibn Abbasa, r.a:

“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za akiku Hasana i Husejna zaklao ovna.”

Dža'fer ibn Muhammed prenosi od svog oca da je Fatima, r.a., za Hasana i Husejna zaklala po jednog ovna.

Imam Malik kaže:

“Abdullah ibn Omer, r.a., je za akiku dječaka i djevojčica klao za svako po jednu ovcu.”

Jednom riječju: koga je Allah darovao Svojom obilnom opskrdom i milošću, neka za akiku muškog djeteta zakolje dvije ovce, a za akiku ženskog djeteta jednu ovcu. To potvrđuje i Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada pravi razliku među njima u tom pogledu. Ko je srednjeg ili slabijeg materijalnog stanja, može i za muško i za žensko zaklati po jednu ovcu. Ako to uradi, čeka ga nagrada, jer je sproveo jedan sunnet. Allah, međutim, najbolje zna.

Opšti propisi u vezi sa akikom:

Učenjaci su složni da je kod kurbana akike dopušteno sve što je dopušteno kod bajramskog kurbana,⁵² a to je:

Ovca (ili koza) mora biti stara jednu godinu i da je ušla u drugu. Međutim, može i ovca od šest mjeseci ako je krupna i debela, tako da se među ovcima od godinu dana starosti ne može raspoznati. Što se tiče koze, ona u svakom slučaju mora biti starija od godinu dana.

Kurban ne smije imati nikakvih fizičkih mahana. Prema tome, ne može biti slijep, ćorav, mršav (tako omršao da mu nema moždine u kostima), šepav (da ne može doći do mjesta klanja), otkinuta uha ili repa (više od jedne trećine). Ne može biti ni bez većine zuba, kao

⁵² Propisi, koji se ovdje navode, su prema hanefijskoj pravnoj školi.

ni čulav (bez ušiju ili sa malim ušima), niti toliko ludo, odnosno podivljalo, da se ne može kontrolisati.

Što se tiče drugih manjih mahana, one su dopuštene, kao naprimjer: rasječeno uho, slomljen rog, šepavost - s tim da može hodati, ludilo - s tim da se može čuvati, izgubljenost nekoliko zuba - s tim da većina postoji, krnjavost uha, repa - s tim da je ostalo najmanje dvije trećine. Ništa od navedenog, dakle, ne može biti zapreka da se određena životinja iskoristi kao kurban.

Kurban može biti i goveče (ili bivol) ukoliko je napunilo dvije godine života. Deva, koja također može biti kurban, mora napuniti pet godina života.

Ne dozvoljava se učešće više osoba u klanjanju kur-bana, kao naprimjer: sedmero, kod deve, zato što se u tom slučaju ne bi postigao željeni cilj, a to je prolijevanje krvi za dijete, niti bi se kurban mogao računati kao otkupnina za dijete.

Dopušteno je da se umjesto bravčeta zakolje deva ili goveče, ali samo da jedno klanje bude za jedno novorođenče.

Ibn Kajjim prenosi predanje da je Enes ibn Malik za svoje dijete klao devu, a da je Ebu Bekr za svog sina Abdurahmana zaklao devu i dao da se nahrane stanovnici Basre.

Neki učenjaci tvrde da, prema navedenim hadisima, kurban za akiku može biti samo bravče.

Međutim, oni koji tvrde da kurban za akiku može biti i deva i goveče pozivaju se na hadis kojeg prenosi Ibn Munzir od Vjerovjesnika, s.a.v.s:

“Za dječaka je potrebna akika, pa pustite za njega krv.”

Prema njihovom mišljenju u ovom hadisu se ne spominje krv te ili te životinje, tako da što god da se zakolje na ime akike novorođenčeta, prema ovom hadisu, zadovoljava, svejedno bilo to bravče, goveče ili deva.

Što se tiče jedenja mesa od ovakvog kurbanu, dijeljenja kao sadake ili poklanjanja, pravila su ista kao i kod bajramskog kurbanu, jedino što se jedan dio poklanja babici⁵³, kako bi se i ona radovala.

Ko želi, može prirediti i gozbu povodom akike i pozvati prijatelje na jelo. To dozvoljavaju mnogi islamski pravnici i to je rašireno u muslimanskom društvu radi prijateljstva, ljubavi i bratimljenja među familijom, prijateljima i komšijama. Ovome teži i islam, radi očuvanja jedinstva Ummeta kao kompaktne građevine, čiji dijelovi uvijek jedan drugog još više učvršćuju.

Preporučljivo je da se kurban zakolje na ime novorođenčeta. Ibn Munzir prenosi od Aiše, r.a., da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao:

“Koljite na njegovo ime (to jeste na ime novorođenčeta) i recite: Bismillah, Allahumme leke ve ilejke, hazihi 'akikatu...”

U ime Allaha. O moj Bože, Tvoj je i za Tebe je. Ovaj kurban je za... (ova akika je za toga i toga, navesti ime).

Ukoliko onaj ko kolje ne bi spomenuo ime novorođenčeta, to ne bi zasmetalo, cilj bi bio postignut.

⁵³ Ona koja porađa dijete.

Motiv pravnog utemeljenja akike

Koristi i motivi akike su:

- Kurbanom se novorođenče približava Allahu u prvim trenucima udisanja daha života;

- Žrtvom se iskupljuje novorođenče od nesreća i bolesti, kao što je Ismaila Allah, dž.š., iskupio velikim kurbanom;

- Osposobljavanje novorođenčeta da se *zauzima* za svoje roditelje na Sudnjemu danu;

- Pokazivanje radosti i veselja obavljanjem islamskih propisa i dolaskom novog vjerničkog bića, kojim će Allahov Poslanik, s.a.v.s., na Sudnjemu danu biti ponosan jer mu je uvećao Ummet;

- Jačanje prijateljskih veza i ljubavi među ljudima, jer se radi iskazivanja radosti povodom dolaska novorođenčeta na ovaj svijet ljudi (rodbina i prijatelji) okupljaju za istom sofrom;

- Pomaganje u prilikama sredstava socijalne solidarnosti kao novoj pomoći, kojom se u Ummetu ostvaruju principi socijalne pravde, čime se u društvu brišu pojave siromaštva, oskudice i neimaštine.

Pored nabrojenih, postoje još mnoge druge koristi i dobici od akike.

Propisi o mesu i koži akike

Propisi su isti kao i propisi kurbana: meso se jede, meso se dijeli, ništa se od akike ne prodaje.

Sunnet je skuhati meso i njime nahraniti ukućane, a onim ljudima kojima je meso od akike podijeljeno trebaju jesti kod svojih kuća.

Ipak, kako navodi Zuhajlî: "Mustehab je razdvojiti udove akike, a kosti ne lomiti, s nijetom da udovi djeteta budu zdravi", a na osnovu predanja hazreti Aiše:

السنة شاتان مكافئتان عن الغلام، و عن الجارية شاة تطبخ جدولا، ولا يكسر عظم، و يأكل و يطعم، و يتصدق، و ذلك يوم السابع.

"Sunnet je dvije jednake ovce za dječaka, a za djevojčicu jednu; da se skuha lijepo, bez lomljenja kostiju, pa da se od toga jede, druge nahrani, udijeli, a sve to sedmi dan.

Po jednom rivajetu (predanju), imam Ahmed dozvoljava prodaju kožice i glave akike, te da se taj novac podijeli kao sadaka.

OBREZIVANJE DJECE (SUNNETLUK)

Nekoliko radnji spadaju u fitru - u iskonske radnje koje su praksa od davnina, među kojima je obrezivanje muške djece, ili, kako mi to kažemo, sunnetluk. Bilježi imam Ahmed u svom *Musnedu* hadis, kojeg prenosi Amar Ibni Jasir, u kojem kaže da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "*U fitru spada: izapiranje usta, izapiranje nosa, potkresivanje brkova, misvak, rezanje noktiju, uklanjanje dlaka ispod pazuha, uklanjanje dlaka sa stidnih mjesta i obrezivanje.*"

Da li je obrezivanje vadžib ili sunnet?

Islamski pravnici i pravne škole imaju različite stavove po ovom pitanju. Neki smatraju da je obrezivanje sunnet - ovog misljenja je Hasan Basri, Imami Ebu Hanife i neki učenjaci hambelijskog mezheba. Ovo svoje mišljenje temelje na hadisu kojeg bilježi imam Ahmed:

“Obrezivanje je sunnet za muškarce.”

Da je obrezivanje sunnet, islamski pravnici se pozivaju i na gore spomenuti hadis imama Ahmeda. Dokaz im je, također, i ono što je rekao Hasan el-Basri: *“U vrijeme Poslanika, s.a.v.s., primio je Islam jedan crnac, bijelac Bizantinac, Fanisijac i Abesinac i nije se tražilo od njih da se provjeri jesu li obrezani.”* Da je obrezivanje vadžib, ne bi im bilo uvaženo primanje islama sve dok se ne izvrši obrezivanje. Oni koji kažu da je obrezivanje vadžib pozivaju se na hadis u kom stoji da je Poslanik naredio nekom ko je primio islam: *“Obrij svoju kosu i vehtetin”* (obreži se, osuneti se).

Imam Malik je bio mišljenja da ne može biti imam ko nije osunećen, i njemu se ne prihvata šehadet. Buha-rija bilježi hadis od Ebu Hurejre, r.a., da se Ibrahim, a.s., osunetio kada je imao osamdeset godina.

“U jednom predanju stoji da je on prvi ugostio gosta, prvi koji je obukao gaće i prvi koji se osunetio, tako da su svi poslanici poslije njega, svi do Muhammeda, s.a.v.s., praktikovali sunnetluk. Naređeno nam je da slijedimo ispravnu vjeru Ibrahimovu:

“Zatim smo ti objavili: Slijedi ispravnu vjeru i Ibrahilmovu! On nije bio idolopokonik.”

Tirmizija i imami Ahmed bilježe hadis od Ebu Ejuba da je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

“Četiri (radnje) su sunnet poslanika: Sunnetluk – obrezivanje, miris, misvak i ženidba.”

Ovo su bili argumenti onih koji kažu da je obrezivanje vadžib.

Kada treba uraditi obrezivanje?

Neki učenjaci su stava da obrezivanje treba izvršiti kad dijete bude punoljetno (balik), jer tek tada postaje obavezan izvršavati šerijatske odredbe, pa, tako, kad dočeka punoljetnost, obrezat će se (osunetiti). Ali ipak je za skrbnika bolje da ovo izvrši u prvim danima njegova djetinjstva. Da je to bolje uraditi u ranom djetinjstvu dokaz je praksa Poslanika, s.a.v.s., koji je svojim unucima Hasanu i Husejnu priredio akiku i obrezao ih u istom danu.

Koristi od obrezivanja

Obrezivanje je veliki vjerski čin, koji itekako ima i zdravstveno opravdanje.

Evo nekoliko razloga zašto treba izvršiti obrezivanje:

1. To je vjerski čin koji potiče od davnina (ima dugu povijest);
2. Obrezivanje je sunnet Ibrahima, a.s.;
3. Obrezivanjem se pravi razlika između muslimana i nemuslimana;
4. Obrezivanjem izvršavamo jedan od propisa, a time se odazivamo naredbama vjere islama;

5. Obrezivanjem se postiže čistoća i otklanja se opasnost od eventualnih polnih bolesti koje su danas raširene u svijetu;

6. Obrezivanjem se umanjuje mogućnost dobivanja raka. Sve je više nemuslimana koji se obrezuju. Zato, dragi brate, požuri sa obrezivanjem svog djeteta, jer, kako se da zaključiti, mi na taj način izvršavamo jedan od propisa naše uzvišene vjere.

LIJEPA BOŽIJA IMENA
(ESMAVLLAHIL-HVSNA)

*Reci: "Zovite: 'Allah', ili zovite: 'Milostivi',
a kako god Ga budete zvali, Njegova su imena
najljepša.*

*Ne izgovaraj na sav glas Kur'an kad molitvu obavljaš,
a i ne prigušuj ga - traži sredinu između toga";
i reci: "Hvaljen Allah, koji Sebi nije uzео djeteta
i koji u vlasti nema ortaka, i kome ne treba zaštitinik
zbog nemoći i hvaleći Ga veličaj!"⁵⁴*

*Reci: "On je Allah, Jedan! Allah je Utočište svakom!
Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!"⁵⁵
Allah, drugog boga osim Njega nema, najljepša imena
ima."⁵⁶*

*On je Allah, Tvorač, Onaj koji iz ničega stvara,
Onaj koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena."⁵⁷*

*Allahov Poslanik Muhammed a.s. je rekao:
"Zaista Allah ima 99 imena, ko god ih nauči napa-
met, ući će u Džennet."
(bilježi Buharija)*

⁵⁴ Kur'an, sura: El-Isra, ajeti 110-111.

⁵⁵ Kur'an, sura: El-Ihlas, ajeti 1-4.

⁵⁶ isto, 8 : 20

⁵⁷ isto, 59 : 24

Vlastito Božije ime je Allah. Ono označava Stvoritelja svega što postoji. Ono je u Kur'anu spomenuto 2698 puta.

Pored ovog imena, koje se najčešće spominje, postoje i druga Allahova lijepa imena - El-esmau-l husna, o čemu Kur'an a.š. kaže:

“Allah ima svoja lijepa imena, pa Ga po njima zovite”⁵⁸

Muhammed a.s. kaže da Allah dž.š. ima 99 imena i ko ih “dostigne” ući će u Džennet. O značenju ovog hadisa islamski učenjaci zauzimaju različite stavove. Jedni smatraju da “dostići” Božija imena znači naučiti ih napamet, drugi misle da se hadis odnosi na one koji shvate njihov smisao i značenje, dok treći smatraju da “dostići” lijepa Allahova imena znači primijeniti njihov smisao i sadržaj, koliko je moguće, u svome životu i ponašanju.

Da bismo Allahova imena lakše zapamtili i po njima se vladali, navest ćemo ih prijevodom:

1. Božije ime	Allah	الله	Allah je Onaj osim koga drugog Boga nema
2. Božije ime	Er-Rahman	الرحمن	Blagi
3. Božije ime	Er-Rahim	الرحيم	Milostivi
4. Božije ime	El-Meliku	المملك	Vladar
5. Božije ime	El-Kuddusu	القدوس	Sveti

⁵⁸ isto El Earaf, 180).

6. Božije ime	Es-Selamu	السلام	Čist od mana
7. Božije ime	El-Mu'minu	الؤمن	Koji potvrđuje obećanja
8. Božije ime	El-Muhejminu	المهيمن	Koji daje sigurnost
9. Božije ime	El-Azizu	العزیز	Koji sve pazi i prati
10. Božije ime	El-Džebbaru	الجبار	Snažni
11. Božije ime	El-Mutekebbiru	المتكبر	Silni
12. Božije ime	El-Haliku	الخالق	Stvaralac
13. Božije ime	El-Bari'u	البارئ	Koji divno stvara
14. Božije ime	El-Musavviru	المصور	Koji likove daje
15. Božije ime	El-Gaffaru	الغفار	Koji mnogo prašta
16. Božije ime	El-Kahharu	القهار	Koji nadvladava
17. Božije ime	El-Vehhabu	الوهاب	Koji mnogo poklanja
18. Božije ime	El-Rezzaku	الرزاق	Koji obilnu opskrbu daje
19. Božije ime	El-Fettahu	الفتاح	Koji sve rješava i otvara
20. Božije ime	El-Alimu	العليم	Koji sve zna
21. Božije ime	El-Kabidu	القابض	Koji steže
22. Božije ime	El-Basitu	الباسط	Koji pruža
23. Božije ime	El-Hafidu	الحافض	Koji spušta
24. Božije ime	Er-Rafiu	الرافع	Koji diže
25. Božije ime	El-Muizzu	المعز	Koji uzvisuje
26. Božije ime	El-Muzillu	المذل	Koji ponizuje

27. Božije ime	El-Semiu	السميع	Koji sve čuje
28. Božije ime	El-Besiru	البصير	Koji sve vidi
29. Božije ime	El-Hakemu	الحكم	Sudac
30. Božije ime	El-Adlu	العدل	Pravedni
31. Božije ime	El-Latifu	اللطيف	Dobri
32. Božije ime	El-Habiru	الخير	O svemu obaviješteni
33. Božije ime	El-Halimu	الحليم	Blagi
34. Božije ime	El-Azimu	العظيم	Veliki
35. Božije ime	El-Gaffuru	الغفور	Koji prašta
36. Božije ime	Eš-Šekuru	الشكور	Koji je zahvalan
37. Božije ime	El-Alijju	العلي	Visoki
38. Božije ime	El-Kebiru	الكبير	Veliki
39. Božije ime	El-Hafizu	الحفيظ	Koji čuva
40. Božije ime	El-Mukitu	المقيت	Koji pazi i uzdržava
41. Božije ime	El-Hasibu	الحبيب	Koji obračun svodi
42. Božije ime	El-Dželilu	الجليل	Veličanstveni
43. Božije ime	El-Kerimu	الكريم	Plemeniti
44. Božije ime	Er-Rekibu	الرقيب	Koji motri na svaki pokret
45. Božije ime	El-Mudžibu	المجيب	Koji molbe prima
46. Božije ime	El-Vasiu	الواسع	Koji milošću i znanjem sve obuhvata
47. Božije ime	El-Hakimu	الحكيم	Mudri

48. Božije ime	El-Vedudu	الودود	Koji voli
49. Božije ime	El-Medžidu	المجيد	Slavljeni
50. Božije ime	El-Baisu	الباعث	Koji proživljuje
51. Božije ime	Eš-Šahidu	الشهيد	Koji je o svemu svjedok
52. Božije ime	El-Hakku	الحق	Vrhovna Istina
53. Božije ime	El-Vekilu	الوكيل	Sveopći Staratelj
54. Božije ime	El-Kavijju	القوي	Moćni
55. Božije ime	El-Metinu	المتين	Čvrsti
56. Božije ime	El-Velijju	الولي	Zaštitnik
57. Božije ime	El-Hamidu	الحميد	Hvaljeni
58. Božije ime	El-Muhsi	المحصى	Koji i sitnice obuhvata i broj im zna
59. Božije ime	El-Mubdiu	المبدئ	Koji je početni Stvaralac
60. Božije ime	El-Muidu	المعيد	Konačni proživitelj
61. Božije ime	El-Muhji	المحيي	Koji život daje
62. Božije ime	El-Mumitu	المميت	Koji smrt daje
63. Božije ime	El-Hajju	الحى	Živi
64. Božije ime	El-Kajjuumu	القيوم	Koji sve održava
65. Božije ime	El-Vadžidu	الواجد	Imućni
66. Božije ime	El-Madžidu	المجد	Slavni
67. Božije ime	El-Vahidu	الواحد	Jedini
68. Božije ime	Es-Samedu	الصمد	Kome se svako obraća

69. Božije ime	El-Kadiru	القادر	Svemoćni
70. Božije ime	El-Muktediru	المقتدر	Koji sve može
71. Božije ime	El-Mukaddimu	المقدم	Koji unapređuje
72. Božije ime	El-Mu'ehhiru	المؤخر	Koji zapostavlja
73. Božije ime	El-Evvelu	الاول	Prvi
74. Božije ime	El-Ahiru	الآخر	Posljednji
75. Božije ime	Ez-Zahiru	الظاهر	Jasni
76. Božije ime	El-Batinu	الباطن	Skriveni
77. Božije ime	El-Valiju	الوالي	Koji upravlja
78. Božije ime	El-Mutealiju	المتعالي	Svevišnji
79. Božije ime	El-Berru	البر	Dobročinitelj
80. Božije ime	El-Tevvabu	التواب	Koji kajanje uslišava
81. Božije ime	El-Muntekimu	المنتقم	Koji ne ostaje dužan
82. Božije ime	El-Afuvvu	العفو	Koji oprašta
83. Božije ime	Er-Reufu	الرؤوف	Samilosni
84. Božije ime	Malikul-mulki	مالك الملك	Gospodar svih svjetova
85. Božije ime	Zul-Dželali vel-Ikrami		Najveličanstveniji i Najčasniji ذوالجلال والاکرام
86. Božije ime	El-Muksitu	المقسط	Sveopći djelitelj pravde
87. Božije ime	El-Džami'u	الجامع	Koji sve okuplja
88. Božije ime	El-Ganijju	الغني	Koji je bogat
89. Božije ime	El-Mugni	المغني	Koji daje bogatstvo

90. Božije ime	El-Mani'u	المانع	Koji oduzima bogatstvo
91. Božije ime	Ed-Darru	الضار	Koji stvara štetu
92. Božije ime	En-Nafi'u	النافع	Koji stvara korist
93. Božije ime	En-Nuru	النور	Sveopće svjetlo
94. Božije ime	El-Hadi	الهادي	Koji upućuje
95. Božije ime	El-Bedi'u	البدیع	Stvoritelj (Prapočetak svega)
96. Božije ime	El-Baki	الباقی	Vječiti
97. Božije ime	El-Varisu	الوارث	Konačni nasljednik svega
98. Božije ime	Er-Rešidu	الرشيد	Upućivač na dobro
99. Božije ime	Es-Saburu	الصبور	Strpljivi, Koji ne hiti sa obračunom

Ako shvatimo značenje Božijih imena, možemo se onda uvjeriti da ljudi mogu biti dobročinitelji, blagi, istinoljubivi, strpljivi, pravedni, plemeniti, da mogu praštati jedni drugima, štititi se itd.

Ljudi ne mogu primijeniti svojstva mnogih Allahovih imena, jer su izvan njihove moći. Ali mogu ta imena i njihova značenja naučiti i vjerovati u Allaha prema Njegovim svojstvima, odnosno po značenjima Njegovih lijepih imena. Znameniti islamski učenjak Ebu Hamid Muhammed el-Gazali u svom komentaru Allahovih imena navodi primjer Božijeg imena "Er-Rezzak" – Koji opskrbu, nafaku daje – pa kaže da čovjek može primijeniti od ovog Allahovog imena toliko da čvrsto vjeruje da samo Allah opskrbu daje

i da je ni od kog drugog ne očekuje, te da dijeli od svojih dobara onima kojima je potrebno.

Od Allahovog imena "Halik" – Stvaralac – čovjek može postići da vjeruje da osim Allaha nema drugog stvaraoca, te da nastoji da svoju snagu i znanje upotrijebi makar i za prividno stvaranje dobrih djela, jer, prema islamskom učenju, jedino Allah stvara.

NAJVEĆE BOŽIJE IME - ISMU-L-EAZAM

U hadisima Božijeg Poslanika govori se i o najvećem Allahovom imenu - IsmuI-e'azam, za koje se kaže da će Allah sigurno uslišati dovu onome ko Mu se tim imenom obrati. Muhammed, s.a.v.s., međutim nije precizno rekao koje je to ime, da bi nas podstakao da što više učimo Kur'an, u kome su sadržana sva Allahova imena, pa i najveće (IsmuI-e'azam).

MVŠKA IMENA

Abas	ar. عباس	namršten, namrgođen; značenje imena Abas je blisko onim arapskim imenima u kojima se odražava oštra narav preislamskih beduina u Arabiji i, istovremeno, to je i zaštitno ime, kojim se dijete štitilo od zlih duhova i demona
Abduh	ar. عبده	rob, sluga
Abdullah	ar. عبدالله	Allahov rob, Allahov sluga; <i>Abdullah</i> kod Arapa nije samo muslimansko ime, ono je bilo poznato i prije pojave islama, jer je pojam o vrhovnom božanstvu Allahu postojao dugo do Muhameda, s.a.v.s; Muhamedov otac zvao se Abdulah
Abdulalim⁵⁹	ar. عبدالعليم	rob Allaha - Sveznajućeg znalca

⁵⁹ Drugi dio ovog složenog imena je Allahov atribut i jedno od njegovih lijepih imena (el-esmaul-husna). Takav je slučaj sa svim imenima označenim znakom *.

Abdulatif	ar. عبد اللطيف	rob Allaha – Dragog, Milostivog, Sveznajućeg
Abdulaziz*	ar. عبد العزيز	rob Allaha – Dragog, Moćnog, Silnog
Abdubakija*	ar. عبد الباقي	rob Allaha - Vječnog, Trajnog, Stalnog
Abdulbasit*	ar. عبد الباسط	rob Allaha - Koji obilno nudi svoje darove
Abduldželil*	ar. عبد الجليل	rob Allaha - Velikog, Uzvišenog, Veličanstvenog
Abdulfetah*	ar. عبد الفتاح	rob Allaha - Darovatelja svojih blagodati i Velikog suca
Abdulgafar*	ar. عبد الغفار	rob Allaha - Velikog Oprostioca grijeha
Abdulgafur*	ar. عبد الغفور	rob Allaha - Velikog Oprostioca grijeha
Abdulgani*	ar. عبد الغني	rob Allaha - Moćnog i potpuno Neovisnog
Abdulhadi*	ar. عبد الهادي	rob Allaha - Koji vodi pravim putem
Abdulhaj*	ar. عبد الحي	rob Allaha - vječno Živog, Neumirućeg
Abdulhak*	ar. عبد الحق	rob Allaha - Istinitog
Abdulhakem*	ar. عبد الحكم	rob Allaha - Velikog suca
Abdulhakim*	ar. عبد الحاكم	rob Allaha - Mudrog
Abdulhalim*	ar. عبد الحليم	rob Allaha - Blagog, Milostivog
Abdulhamid*	ar. عبد الحميد	rob Allaha - Hvaljenog, Slavljenog
Abdulhasib*	ar. عبد الحبيب	rob Allaha - Uglednog, Plemenitog

Abdulkadir* ar. عبد القادر	rob Allaha - Moćnog, Svemogućeg, Koji sve može
Abdulkerim* ar. عبد الكريم	rob Allaha - Plemenitog, Darežljivog
Abdulmadžid* ar. عبد المجيد	rob Allaha - Slavljenog, Plemenitog, Koji mnogo pruža
Abdulmedžid* ar. عبد المجيد	rob Allaha - Slavljenog, Plemenitog, Savršenog
Abdulmalik* ar. عبد المالك	rob Allaha - Gospodara (Sudnjega dana)
Abdulmelik* ar. عبد الملك	rob Allaha - Gospodara, Vladara, Imaoća svega postojećeg
Abdulumin* ar. عبد المؤمن	rob Allaha - koji pouzdanje i sigurnost ulijeva
Abdulahid* ar. عبد الواحد	rob Allaha - Jednog, Jedinog
Abdulvedud* ar. عبدود	rob Allaha - Velikog iskazivača ljubavi, naklonosti i prijateljstva
Abdulvehab* ar. عبد الوهاب	rob Allaha - Darežljivog, Koji neograničeno, mnogo poklanja
Abdunasir* ar. عبد الناصر	rob Allaha - Pomagača, Koji pobjedu, kome hoće, omogućuje
Abdunur* ar. عبد النور	rob Allaha - Svijetla (Nebesa i Zemlje)
Abdurahim* ar. عبد الرحيم	rob Allaha - Milostivog
Abdurahman* ar. عبد الرحمن	rob Allaha - Premilostivog, Samilosnog; ime jednog od desetorice drugova All-

		hovog Poslanika koje je Poslanik obra- dovao viješću da su džennetlije
Abdurešid*	ar. عبد الرشيد	rob Allaha - Ukazivača na pravi put
Abdureuf*	ar. عبد الرؤوف	rob Allaha - Milostivog, Blagog
Abdurezak*	ar. عبد الرزاق	rob Allaha - Velikog davaoca opskrbe, Izdržavaoca
Abdusamed*	ar. عبد الصمد	rob Allaha - Vječnog, Nepromjenljivog
Abduselam*	ar. عبد السلام	rob Allaha - koji je lišen mahana i nedo- stataka i koji daje mir i sigurnost
Abdušekur*	ar. عبد الشكور	rob Allaha - koji i za malo dobročinstva obilno nagrađuje
Abid	ar. عابد	pobožan, onaj koji obožava Allaha, dž.š.
Abidin	ar. عابدين	ukras pobožnih
Adalet	ar. عدالة	pravednost, pravda, poštenje, čestitost
Adem	ar. آدم	zemlja, ljudska vrsta
Adil	ar. عادل	pravedan, pošten, čestit
Adnan	ar. عدنان	ime legendarnog praoca Arapa (sin Ismailov, a unuk Ibrahimov); (značenje nepoznato)
Afan	ar. عفان	vrlo čedan, veoma čestit, veoma čist i pošten. Ime oca trećeg halife h. Osmana

Afif	ar.	عفيف	nevin, čedan, čist, krepostan, pošten, čestit, častan, neporočan, skroman, umjeren
Adžib	ar.	عجيب	divan, čudan, neobičan, čudesan
Agan	tur.	Agan	zapovjednik, gazda, starješina
Ahid	ar.	عاهد	znati, poznavati, biti upoznat, prva proljetna kiša
Ahmed	ar.	أحمد	veoma pohvaljen, najpohvaljeniji
Ahlam	ar.	أحلام	snovi
Aid	ar.	عائد	povratnik, posjetilac, gost
Ajad	ar.	عيّاد	ponavljanje, vraćanje, obilaženje, navikavanje
Ajaš	ar.	عياش	dug život
Ajdin	tur.	Ajdin	sjajan, svijetao; jasan; veseo, sretan
Ajnur	tur.		mjesečev sjaj, svjetlost
Ajet	ar.	آية	znak
Ajetulah	ar.	آية الله	Allahov znak
Ajnija	ar.	عيني	bitan, suštinski, pravi, glavni
Akif	ar.	عاكف	povučen, samotan, odan, privržen, revnostan, marljiv
Akil	ar.	عاقِل	pametn, razuman, razumljiv, shvatljiv
Akik	ar.	عقيق	vrsta poludragog crvenog kamena, karneol ahat

Alaudin	ar. علاء الدين	uzvišenost, slava vjere
Alem	ar. عالم	velikan, istaknuta ličnost, starješina, znak, putokaz, zastava
Alemdar	per. علمدار	bajraktar, zastavnik
Ali, Alija	ar. علي	visok, prvorazredan, izvrstan, odličan, plemenit; Alija je ime Muhamedovog amidžića, koji je bio muž njegove kćerke Fatime i otac jedina dva muška potomka (unuka) Hasana i Husejna
Alijudin	ar. علي الدين	čovjek visokih vjerskih kvaliteta
Alim	ar. عالم	učenjak, znalac, dobro obrazovan čovjek
Almas	ar. الماس	dijamant, dragi kamen
Amar	ar. الأمير	emir, knez, princ
Alam	ar. علام	podučiti, upoznati, uputiti, obučavati, obrazovati
Almir	ar. عمار	koji čvrsto vjeruje, pobožan, ozbiljan, postojan
Amel	ar. عمل	rad, posao, djela, postupak
Amer	ar. عمر	život, uzrast, dob, dugovječan, pun života
Amid	ar. عميد	stub, oslonac, vođa, starješina
Amil	ar. أمل	pomagač, branilac, pun nade
Amir	ar. عامر	onaj koji živi dug život

Amin	ar.	أمين	pouzdan, siguran, povjerljiv, vjeran
Amr	ar.	عمرو	život, uzrast, dob
Amrudin	ar.	عمر الدين	životna snaga vjere
Amsal	ar.	امثال	(naj)bolji, (naj)uzorniji, (naj)zdraviji
Anan	ar.	عنان	vidljivi dio, obzor, vidik horizont
Anes	ar.	انس	najprisniji, najdraži
Arefat	ar.	عرفات	brdo u blizini Mekke; jedan od uvjeta Hadža; deveti dan zul-hidžeta hadžije borave na Arefatu
Arif	ar.	عارف	znalac, učenjak, stručnjak, dobar poznavalac
Arim	ar.	عارم	žestok, silovit, plahovit, ogroman, vrlo hladan dan
Arslan	tur.	Arslan	lav, heroj, junak
Asad	ar.	اسعد	najsretniji, najuspješniji
Asaf	st. heb.	اصاف	on se smilovao; Asaf je imeministra Sulejmanovog, a.s.,
Asim	ar.	عاصم	zaštitnik, branilac, čuvar (od zla i poroka)
Asil	ar.	عاسل	onaj koji ima meda
Asir	ar.	آسر	koji je nekome zanimljiv po njegovoj jačini, moralu i ljepoti

Asimudin	ar. عاصم الدين	zaštitnik vjere, branilac vjere, koji brani ulazak u vjeru svemu što je poročno i gješno
Asmudin	ar. عصم الدين	bdijenje nad vjerom, zatvorenost vjere prema svemu što je poročno i loše
Ašir	ar. عاشر	sakupljač desetine
Ašur	ar. عاشور	deseti dan muharema; dan kada se Musa, a.s., spasio od Faraona
Ataulah	ar. عطاء الله	Božiji dar
Atif	ar. عاطف	suosjećajan, milostiv
Atik	ar. عاتك	plemenit, velikodušan, čist, bistar
Avad	ar. عواد	dobročinstvo, dobrotu; dobro se dobrim vraća
Avam	ar. عوام	dobar plivač
Avdet	ar. عودة	povratak, proživljenje, preporod
Avni	ar. عونى	onaj koji pomaže
Azam	ar. عزام	snaga, jačina
Azem	ar. عزم	odlučan, nepokolebljiv, vjeran prijatelj
Azim	ar. اعازم	pomagač, branilac, zaštitnik
Aziz	ar. عزيز	moćan, silan, slavan, poštovan, drag
Azudin	ar. عز الدين	utjeha vjere
Azmi	ar. عزمى	snaga

Badem	per.	بادم	plod i drvo iz porodice ruža, badem
Badir	ar.	بادر	onaj koji žuri; u punom sjaju
Badij	ar.	بادي	očit, očevidan, jasan, vidljiv
Badrudin	ar.	بدر الدين	sjaj vjere
Badžid	ar.	بلجد	onaj koji je ustrajan u poslu i ne prestaje u tome
Badžil	ar.	بلجل	čovjek mnogo gojaza n, lijepog stanja
Bagim	ar.	باغم	onaj koji govori lijepim govorom
Bahir	ar.	باهر	lijep, divan, krasan, sjajan, jasan
Bahis	ar.	بلحث	marljiv, onaj koji istražuje istinu
Bahrija	ar.	بحري	pomorac, mornar, moreplovac
Bahrudin	ar.	بحر الدين	more vjere
Bahtijar	per.	بختيار	sretan čovjek, sretnik
Bahur	ar.	بلحور	Mjesec

Bajazit	ar.	بياز	Jezidov otac, otac onoga koji se povećava, raste
Bajram	tur. per.	Bayram	praznik, veselje; ovo ime bi se davalo djetetu koje se rodi u danu tog praznika
Bakija	ar.	باقي	trajan, vječan
Bakir	ar.	باكر	koji rano rani
Bakil	ar.	باقل	prekriven zelenilom, bogat povrćem, zelenar, lisni pupoljak
Barik	ar.	بارق	sablja; svjetlucav, blistav
Bariz	ar.	بارز	istaknut, vidan, svijetao
Basik	ar.	باسق	visok, uzdignut, koji se uzdigao pamćenjem na visokom nivou
Basil	ar.	باسل	hrabar, odvažan, neustrašiv
Basim	ar.	باسم	koji se osmjehuje
Basir	ar.	باصر	koji vidi, posmatra, shvaća, koji zna i umije
Basri	ar.	بصرى	vidni, optički, očni, basrijski
Bašik	ar.	باشق	udariti (štapom), razrezati, zagledati se, uprijeti pogled u . . .
Bašir	ar.	باشر	donosilac radosne vijesti; radosna vijest; lijep

Bedi	ar.	لبدیع	jedno od Allahovih lijepih imena; izvanredan, divan, prekrasan, sjajan, neuporediv, čuven
Bedih	ar.	بدیح	lijepo i lagano koračati; široko polje
Bedil	ar.	بدیل	dobar čovjek, pravednik, pobožnjak, plemenit
Bedrudin	ar.	بدرالدین	punoća, savršenstvo vjere
Bedžil	ar.	بجیل	poštovan, cijenjen, uvažen
Behader	per.	بهادر	hrabar, srčan, neustrašiv, junak
Behadil	per.	بهادل	ljepota srca, ljepota duše
Behaudin	ar.	بهاءالدین	sjaj vjere, ljepota vjere
Behdžet	ar.	بهجت	veselje, radost, zanos, sjaj
Behidž	ar.	بهیج	veseo, radostan, lijep, divan, krasan, sjajan, svjetao, blistav, čaroban
Behim	ar.	بهیم	čist, zdrav, neuprljan
Behir	ar.	بهیر	zadihan, umoran, bez daha
Behlul	ar.	بهلول	plemeniti gospodin, dobronamjeran
Behmen	per.	بهمن	prijatelj, iskreni
Behnam	per.	بهنام	slavan, čuven, ugledan, uvažen, na dobrom glasu
Behram	per.	بهرام	planeta Mars; danas je ovo ime u novoperziskom jeziku i naziv za planetu Mars, kao i lično muško ime

Behrija	ar. بهري	lijep, sjajan, druželjubiliv
Behrudin	ar. بهر الدين	sjaj vjere, ljepota vjere
Behur	ar. بهور	lav
Bejan	ar. بيان	jasan, razgovjetan, vidljiv, očit, očevidan; pojaviti se, pokazati se
Bekar	ar. بكار	koji mnogo rani i žuri
Bekir	ar. بكير	ranoranilac
Bejadudin	ar. بياض الدين	čistoća, sjaj vjere
Bejhes	ar. بهس	lavovska hrabrost
Bejrak	ar. بيرق	velikog znanja
Belig	ar. بليغ	rječit, velik, ogroman, značajan, djelotvoran, jak, dubok, intenzivan, jak
Benadem	ar. بن ادم	sin, Ademov potomak
Benan	ar. بنان	jagodice prstiju
Benjaminst.	heb. بنيامين	sin sreće i radosti; najmlađi brat Jusufa, a.s.
Bera	ar. براء	prva i zadnja noć u mjesecu; ashab (drug) Allahovog Poslanika
Berak	ar. براق	sjajan, koji mnogo sjaji
Berekat	ar. بركات	blagoslov, blagodat, beričet, nebeski dar, blagostanje, sreća
Bari	ar. بارع	vrijedan
Berik	ar. بریق	zasjati, zasvijetliti se, zablistati

Beriz	ar.	بريز	jasan, istaknut, ugledan
Besam	ar.	بسام	uvijek nasmiješen, vedar
Besim	ar.	بسيم	nasmijan, veseo, vedar
Besil	ar.	بشيل	poznat
Besir	ar.	بصير	onaj koji vidi, pronicljiv, razborit, znalac
Bešar	ar.	بشار	radosna vijest
Bešir	ar.	بشير	donosilac radosne vijesti
Bešlaga	tur.	Beslaga	onaj koji zapovijeda odredom
Betar	ar.	بتار	sablja koja siječe
Birak	ar.	براك	jedna vrsta ribe crnog kljuna; mnogo sjedi
Bišer	ar.	بشير	vedrina lica, nasmijanost, veselost, radost
Bidžad	ar.	بجاد	prugasti ogrtač
Bilal	ar.	بلال	svjež, zdrav, vlaga, voda
Bistam	ar.	بسطام	oštrica sablje
Budžejr	ar.	بجير	uslijed bogaćenja postati bezvjerac
Burhan	ar.	برهان	jasan znak, dokaz, argument; ima mišljenja da je riječ <i>burhan</i> etiopskog porijekla
Burhanudin	ar.	برهان الدين	dokaz, argument vjere, onaj koji dokazuje vjeru

Ćamil	ar.	كامل	potpun, savršen
Ćazim	ar.	كازم	onaj koji ne ispoljava srdžbu, onaj koji se suzdržava od ljutnje; miran, staložen
Ćemal	ar.	كمل	potpunost, savršenstvo, cjelokupnost
Ćerim	ar.	كریم	plemenit, uvažen, milostiv, darežljiv, potpun

Dahman	ar.	دحمان	porijeklo, rod
Daib	ar.	دائب	ustrajan, neumoran, revan, predan, usrdan
Daim	ar.	دائم	stalni, neprekidni, postojani
Damer	ar.	دامر	probdjeti (noć)
Darim	ar.	دارم	obla, zaobljena, punačka ruka
Daris	ar.	دارس	onaj koji marljivo uči
Dasim	ar.	داسم	nježan, pažljiv, brižljiv
Davud	st. heb.	داود	izuzetno pobožan, pobožnjak, voljeni, dragi, ime Božijeg poslanika
Delf	ar.	دلف	hrabar; jedan od poznatih poglavara u dinastiji Abasida, Delf ibn Abdul-Aziz
Delil	ar.	دليل	vodič, vođa, znak, dokaz
Dehman	ar.	دهمان	snaći, iznenaditi
Derejan	ar.	دریان	saznati, poznavati, razumijevati

Derviš	per.	درویش	skroman i pobožan čovjek
Demir	tur.	Demir	gvozdeni, željezni
Dijaf	ar.	ضياف	onaj koji mnogo gostuje
Dijaudin	ar.	ضياء الدين	svjetlost, sjaj vjere
Din	ar.	دين	vjera, pobožnost, autoritet, poslušnost
Dilaver	per.	دلاور	hrabar, vrijedan, odvažan
Dilber	per.	دلبر	dražestan, dragi, voljen
Durak	tur.	Durak	stalan, čvrst, postojan
Duran	tur.	Duran	onaj koji je postojan, čvrst, staln
Durmiš	tur.	Durmis	onaj koji je stajao, izdržao, trpio

DŽ

Džabir	ar.	جابر	onaj koji potpomaže, popravlja, koji dobročinstvo čini
Džafer	ar.	جعفر	mala rijeka, potok
Džahid	ar.	جاهد	borac za vjeru, vrijedan, marljiv, onaj koji se zalaže
Džahiz	ar.	جالظ	buljook, izbuljen
Džaiib	ar.	جائب	odgovor; koji donosi; prolazak, (pro) putovanje
Džaid	ar.	جائد	koji nadmašuje u darežljivosti, dobar, izvrstan, poboljšati se
Džanan	per.	جنان	voljen, drag, ljubljen
Džasim	ar.	جاسم	velik, krupan, korpulentan, obiman, ogroman
Džasir	ar.	جاسر	smion, odvažan
Džavid	ar.	جاود	velikodušan, darežljiv

Džazim	ar.	جازم	odlučujući, odsudan, konačan, čvrsto uvjeren
Džebel	ar.	جبل	planina, brdo, poglavar
Džeber	ar.	جبر	popravljanje; Džeber ibn Enes je bio drug Božijeg Poslanika koji je učestvo- vao u bitci na Bedru
Džedir	ar.	جدير	podesan, prikladan, zgodan, dostojan, vrijedan
Džedvel	ar.	جدول	mala rijeka
Džefnet	ar.	جفنة	plemeniti čovjek, plemenito porijeklo, stablo sa lijepim mirisom
Džehir	ar.	جهير	snažan, visok, glasan; onaj koji je lije- pog lica
Džehver	ar.	جهور	onaj koji glasno govori
Džejfer	ar.	جيفر	prostrani bunar; jedan od Poslanikovih drugova (nije vidio Božijeg Poslanika)
Džejlan	tur.	ceylan	gazela
Dželal	ar.	جلال	veličina, moć, uzvišenost, slava; Dže- lal el-Ejubi - jedan od naučnika čiji je učitelj Dželaluddin el-Sujuti i jedan od najpoznatijih komentatora Kur'ana
Dželaludin	ar.	جلال الدين	veličina, uzvišenost vjere
Dželil	ar.	جليل	velik, poštovan
Dželvan	ar.	جلوان	jasan, precizan, istinit

Džemal	ar.	جمال	ljepota, elegancija, lijepo ponašanje
Džemaludin	ar.	جمال الدين	ljepota vjere
Džemil	ar.	جميل	lijep, krasan; Džemil en-Nedžrai - jedan od drugova Božijeg Poslanika
Dženah	ar.	جناح	ono pomoću čega se leti; krilo, strana, bok i ono što je čovjeku od pomoći
Dženan	ar.	جنان	srce, duša
Džemšid	per.	جمشید	sjajni, divni
Dženet	ar.	جنة	džennet - vrt, raj, bašča
Džerah	ar.	جراح	onaj koji ranjava neprijatelja u borbi i onaj koji stiže imetak u miru; Džerah ibn Džerah - jedan od hrabrih drugova Božijeg Poslanika
Džeraz	ar.	جراز	čvrstina, jedrina; planinska bezlisna biljka
Džerir	ar.	جرير	uže, veza, povodac
Džesim	ar.	جسيم	velik, krupan, važan, čvrst, solidan
Džesur	ar.	جسور	smion, odvažan, hrabar
Dževad	ar.	جواد	darežljiv, velikodušan, plemenit
Dževdet	ar.	جودت	vrлина, krepost, onaj koji je visokog kvaliteta
Dževher	per.	جوهر	bit, suština, dragi kamen; Dževher es-Sakli je izgradio Kairo i univerzitet Al-Azhar u vrijeme dinastije Fatimida

Dževlan	ar.	جولان	čovjek koji je svakom od koristi
Džihad	ar.	جهاد	borba, sveti rat (protiv nevjernika)
Džihan	per.	جهان	svijet
Džihar	ar.	جهار	javnost, otvorenost
Džinad	ar.	جناد	vojska, armija, vojnici
Džinah	ar.	جناح	krilo, okrilje, zaštita
Džijad	ar.	جیاد	dobri, odlični, vanredni
Džubejr	ar.	جیر	namjestiti prijelom, popraviti; uspostaviti, potpomoći, učiniti dobročinstvo, junaštvo; Džubejr ibn ljas - jedan od učesnika Bedra
Džunejd	ar.	جنید	vojnici
Džuvejd	ar.	جوید	dobar, izvrstan, odličan (deminutiv)

Đulizar per. کلمذار ružičnjak, cvijetnjak, vrt ruža, vrt cvijeća

Ebjen	ar.	ابين	(naj)jasniji
Ebubekr	ar.	ابو بكر	otac Bekrov
Edber	ar.	ادبر	najčvršći, najsnažniji, jedar
Edhem	ar.	ادهم	crn, crnkast, svjež. U staroj Arabiji bio je običaj da se djeci daju imena koja znače neku boju, a od svih boja Arapi su cijevali crnu boju, smatrajući da ona najbolje označava osobine predmeta i živih bića. Nije slučajno crni kamen ugrađen u najsvetiji hram - Kabu, a i sama Kaba je prekrivena crnom tkaninom
Edib	ar.	اديب	odgojen, vaspitan, uljudan, ugledan, obrazovan, književnik, erudit
Edin	ar.	الدين	vjera, autoritet, pobjeda
Edžved	ar.	اجود	najvredniji, najbolji

Ejad	ar.	اياد	čvrsta planina; utvrditi, pojačati, podržati, zagovarati
Ejub	st. heb.	ايوب	onaj koji se kaje; ime Allahovog poslanika koji je poznat po strpljivom podnošenju velike nevolje i patnje, vjerujući time da ga Bog iskušava
Ejmen	ar.	ايمن	desna strana i dobar predznak; donijeti sreću
Ejser	ar	ايسر	(naj)lakše
Ekmel	ar.		(naj)potpuniji
Ekrem	ar.	اكرم	(naj) plemenitiji, (naj)velikodušniji, (naj)vredniji
Eldar	per.	الدار	onaj koji ima - drži zemlju, vladar
Elez	ar.	الذ	(naj)sladi, (naj)ugodniji
Elmas	ar.	الماس	dijamant, dragi kamen
Elmedin	ar.	المدين	građanin, kulturan, vjeri odan
Elvedin	ar.	الوالدين	dar, poklon, dobročinstvo vjere
Eman	ar.	امان	pouzdan, povjerljiv, siguran, bezbjedan, mir, zaštita
Emanullah	ar.	امان الله	Allahova zaštita; okrilje
Emdžed	ar.	امجد	(naj)slavniji, (naj)plemenitiji
Emed	ar.	أمد	momenat, trenutak, vreme
Emel	ar.	امل	nada, očekivanje

Emin	ar. امين	miran, siguran, bezbjedan, vjeran, pošten; čuvar, nadzornik, upravnik; počasni naziv za Muhammeda, s.a.v.s., po kojem je bio poznat prije poslanstva
Eminudin	ar. امين الدين	odan vjeri, čuvar vjere
Emir	ar. امير	vođa, vladar, zapovjednik
Enes	ar. انس	druževan, ljubazan, prijatelj
Enis	ar. انيس	društven, pitom, drug, prijatelj
Ensar	ar. انصار	pomagači, pristalice, prijatelji, pobornici; (u ovom imenu je ar. oblik množine, upotrijebljen u značenju jednine)
Enver	ar. انور	lijep, najsajjniji, blistav, veoma jasan; Enver-paša - vođa osmanske vojske u borbi protiv Grka
Erkan	ar. اركان	osnova, temelj, stub, baza, glavni uvjet, veličina, zaštita
Esad	ar. اسعد	najsretniji, najuspješniji, pun sreće
Esed	ar. اسد	lav; imena sa značenjem "lav" postoje kod mnogih naroda, a možda kod Arapa najviše. Ime "Esed" se davalo kao počasni nadimak za hrabrost u borbama ili za neke druge zasluge
Eslem	ar. اسلم	pokornost u islamu; Eslema el-Habeši je primio, nakon čega je učestvovao u borbi na strani muslimana, gdje je

poginuo kao šehid, ne stigavši klanjati nijedan rekat.

Esmer	ar.	اسمر	crnkast, tamnopus, garav
Esned	ar.	اسند	onaj koji najispravnije prenosi hadise
Ešref	ar.	اشرف	veoma ugledan, častan, uzvišen
Ezan	ar.	اذان	najava namaza, poziv na namaz
Ezher	ar.	ازهر	veoma lijep, prekrasan; najblistaviji, najsjajniji

Fadil	ar.	فاضل	izvanredan, odličan, istaknut, zaslužan, učen
Fadl	ar.	فضل	zasluga, milost, dobrota
Fadlija	ar.	فضلي	dobri, izvrsni, zaslužni, učen
Fahir	ar.	فاخر	ponosan, odličan, divan, slavan
Fahim	ar.	فاهم	koji razumije, shvata
Fahret	ar.	فخرة	ponos, slava, čast, gordost
Fahrija	ar.	فخري	ponosan, ugledan, slavan
Fahrudin	ar.	فخر الدين	ponos, dika vjere; ime poznatog islamskog filozofa i teologa - Er-Razije
Faid	ar.	فائد	miran, koristan, velikodušan, obilan
Faik	ar.	فاتق	onaj koji je nadmašio druge, nadmoćan, superioran, izvanredan, veoma lijep
Faiz	ar.	فائز	pobjednik, uspješan, pobjedonosan
Fakih	ar.	فاكه	veseo, vedar, duhovit, raspoložen

Fakir	ar.	فاكر	mislilac, onaj koji razmišlja
Falih	ar.	فالح	uspješan, sretan
Farid	ar.	فارد	sam, jedini, neuporediv, izvanredan
Farih	ar.	فارع	veseo, radostan, sretan, zadovoljan, vedar
Farik	ar.	فارق	onaj koji razlikuje dobro od zla
Faris	ar.	فارس	jahač, junak, heroj, stručnjak, dobar poznavalac
Faruk	ar.	فاروق	koji zna razlikovati istinu od neistine; nadimak drugog pravovjernog halife - Omera ibn el-Hataba
Fatih	ar.	فاتح	osvajач, koji krči put nečemu, pobjednik
Fatik	ar.	فاتك	odlučan, presmion, otresit
Fatin	ar.	فاطن	pametan, oštrouman, dosjetljiv
Fedal	ar.	فضال	veoma darežljiv, zaslužan, vanredan
Fedul	ar.	فضول	dostojan, vrijedan
Fehad	ar.	فهاد	dresser, vlasnik geoparda
Fehar	ar.	فخار	ponos, čast, ugled
Fehd	ar.	فهد	panter, leopard
Fehim	ar.	فهيم	oštrouman, bistar, inteligentan
Fejad	ar.	فياض	darežljiv, velikodušan, opširan, detaljan

Fehman	ar.	فهمان	razumljiv, shvatljiv, oštrouman, pаметan
Fehmi	ar.	فهمي	bistri, oštroumni, pametni, inteligentni
Fejad	ar.	فياض	darežljiv, plemenit
Fejah	ar.	فياح	raširiti se lijep miris, zamirisati mošus
Fejruz	ar.	فيروز	dragulj modre boje
Fejsal	ar.	فيصل	sudac, vladar, gospodar, britka sablja
Fejzulah	ar.	فيض الله	Allahova milost, darežljivost
Fejzo	ar.	فائز	Allahova milost, darežljivost
Feras	ar.	فراس	oštrouman, pаметan
Fereh	ar.	فرح	radost, veselje, vedrina, zadovoljstvo, sreća
Ferhad	per.	فرهاد	pobjednik, koji pobjedu donosi, pаметan, bistar, inteligentan
Ferhadudin	ar.	فرهاد الدين	onaj koji donosi pobjedu vjeri
Ferhan	ar.	فرحان	radostan, sretan, zadovoljan
Ferhat	ar.	فرحات	radost, veselje, uzrok radosti, dar donosiocu radosne vijesti
Ferid	ar.	فريد	skupocjeni dragulj, jedinstven, neuporediv, kome nema ravna
Feridudin	ar.	فريد الدين	kome nema ravna u vjeri, dragulj vjere
Ferih	ar.	فرح	veseo, zadovoljan, sretan

Ferik	ar.	فريق	onaj koji razlikuje dobro od zla; odlika, poseban znak
Feriz	ar.	فرز	sretni, srećko
Ferkad	ar.	فرقد	poznata zvijezda; ime jednog od Poslanikovih drugova
Fernas	ar.	فرناس	jedno od imena lava
Fetah	ar.	فتاح	zavojevač, osvajač, sudac
Fetan	ar.	فطان	veoma pametan, oštrouman, razborit, mudar
Fethulah	ar.	فتح الله	Allahova pomoć, pobjeda
Fetih	ar.	فتح	bistar, pametan, razuman, razborit
Fethi	ar.	فتحي	otvoren, izgrađen, osvajač
Fetija	ar.	فتي	mlad, pun mladosti
Fetin	ar.	فطين	razuman, razborit, mudar, pronicljiv
Fevaz	ar.	فواز	mnogostruki pobjednik
Fevzat	ar.	فوزات	uspjeh, pobjeda, trijumf, dobitak, postignuće, izbavljenje, sreća
Fevzi	ar.	فوز	pobjeda, uspjeh
Fevzija	ar.	فوزي	sretan, spašen, uspješan
Fevzudin	ar.	فوز الدين	uspjeh, sreća, spas, sreća vjere
Fikret	ar.	فكرة	misao, ideja, pojam, razmišljanje
Fikrija	ar.	فكري	misaoni, idejni, mudri, pametni
Firdeus	per.	فردوس	Džennet, bujna bašča, plodna dolina

Firuz	per.	فیروز	pobjednik, sretnik; pobjedonosan, unosan
Fuad	ar.	فؤاد	srce, razum, duh, duša
Fuhejd	ar.	فهید	mali leopard
Furkan	ar.	فرقان	razlikovanje između dobra i zla; naziv svete knjige Kur'ana; naziv 25. sure u Kur'anu

Gadanfer	ar.	غضنفر	jedno od imena lava, snažnog i jakog tijela, el-Gadanfer ibn Hasen - vođa hamdanija u Mosulu (Iraku)
Gafir	ar.	غافر	onaj koji prašta
Gafur	ar.	غفور	onaj koji često oprašta
Galib	ar.	غالب	koji savlađuje, pobjeđuje; nadmoćan, dominantan
Gamid	ar.	غامد	obasuti milošću Boga; staviti u korice sablju; zabosti mač u prsa; prekriti, sakriti
Gamir	ar.	غامر	obilan, veliki, sveobuhvatan, koji čini dobro ljudima
Ganija	ar.	غني	bogat, imućan
Ganim	ar.	غانم	koji je postigao uspjeh, uspješan, koji koristi priliku
Garib	ar.	غارب	gornji dio, uzvišenje, vrh

Gasan	ar.	غسان	dubina srca, mladalački zanos
Gasik	ar.	غاسق	početak noći: večernji suton; vrlo tamna noć, mjesec
Gazija	ar.	غازي	osvajач, ratnik, junak, pobjednik
Gufran	ar.	غفران	izviniti se, ispričati se; urediti, popraviti; onaj koji prašta
Gunejm	ar.	غنيم	trofej, zarada, korist

Habib	ar.	حبيب	drag, voljen, ljubimac, prijatelj
Habil	ar.	هابيل	onaj koji zarađuje, privređuje; lukav; ime jednog od sinova Adema, a.s.
Habir	ar.	خبير	upućen, upoznat, obaviješten, iskusan, praktičar, stručnjak, specijalist
Habis	ar.	حابس	koji zatvara, zatvoren; nepropustljiv; junaštvo
Hadir	ar.	حادر	zdrav, krupan, jedar, pun snage
Hadžem	tur.	Hacim	hodočašće Kabe
Hadžib	ar.	حاجب	vratar, portir, čuvar
Hadžir	ar.	هاجر	lijep, krasan, izvrstan, odličan
Hafiz	ar.	حافظ	onaj koji zna cio Kur'an napamet
Haim	ar.	هائم	ludo zaljubljen
Hajdar	ar.	حيدر	lav
Hajran	ar.	خيران	plemenit, velikodušan, dobrotvoran

Hajrat	ar. خيرات	dobrota koja je protiv zla, blagostanje
Hajret	ar. خيرة	dobro djelo, dobročinstvo
Hajro	ar. خير	dobrotvoran, izvrstan u vjeri, sreća vjere
Hajrudin	ar. خير الدين	dobar, izvrstan u vjeri, sreća vjere
Hajrulah	ar. خير الله	Allahovo dobro, blagodat
Hajsem	ar. حيسم	odlučan, pametan
Hakim	ar. حكيم	sudac, arbitar
Haki	ar. حقي	istinit; strog
Haldun	ar. خلدون	trajan, vječan, snažan
Halid	ar. خالد	vječan, trajan, neprolazan, snažan
Halifa	ar. خليفة	zastupnik, zamjenik, nasljednik, halifa
Halil	ar. خليل	vjeran prijatelj
Halim	ar. حلیم	blag, dobroćudan, pažljiv, obazriv, strpljiv, milostiv
Halis	ar. خالص	čist, iskren, istinit, otvoren
Halef	ar. خلف	ostaviti iza sebe, odrediti za nasljednika
Hamad	ar. حماد	koji mnogo, stalno hvali; laskav
Hamdan	ar. حمدان	koji uvijek mnogo hvali, laskav
Hamdija	ar. حمدي	hvaljeni, pohvaljeni
Hamdun	ar. حمدون	onaj koji mnogo zahvaljuje

Hamed	ar.	حمد	hvaljen, pohvaljen
Hamid	ar.	حامد	onaj koji hvali i slavi Boga, zahvalan Bogu
Hamza	ar.	حمزة	oštar, ljut, jak, žestok
Hanbel	ar.	حنبل	omalen, trbušast
Hanefija	ar.	حنفي	pravovjeran, ortodoksan
Hanif	ar.	حنيف	pravovjeran, prav, istinita (vjera)
Hanun	ar.	حنون	nježan, milostiv, osjećajan, dirljiv; cvijet, behar, cvat
Haris	ar.	حارس	oprezan, budan, čuvar
Harun	st. heb.	هرون	predragi
Hasan	ar.	حسن	lijep, krasan, dobar, izvrstan
Hasib	ar.	حسيب	ugledan, plemenita roda, častan
Hasim	ar.	حاسم	onaj koji otklanja poteškoću
Hasin	ar.	حسين	lijep, dobar
Hašid	ar.	حاشد	sakupiti, nagomilati; pozvati; doći; mobilizirati
Hašim	ar.	هاشم	onaj koji drobi, mrvi hljeb
Hatim	ar.	خاتم	koji usavršava, poboljšava, učvršćuje; sudac
Hazim	ar.	حازم	odlučan, čvrst, postojan; pametan, mudar; oprezan
Hazin	ar.	خازن	rizničar, čuvar

Hazir	ar.	حاذر	oprezan, spreman, gotov
Hejman	ar.	هيمنان	onaj koji voli mnogo da traži
Hejsem	ar.	هيثم	mlad orao, tle sa crvenkastim mekim pijeskom; mekan, nježan, fin
Hemam	ar.	همام	odlučan, energičan, brižljiv
Hidajet	ar.	هداية	pravi put, Božija uputa; izlaženje na pravi put
Hifzija	ar.	حفظي	koji se oslanja na pamćenje i koji čuva - zna napamet
Hikmet	ar.	حكمة	mudrost, znanje, istinitost, pravilnost, filozofija
Hilal	ar.	هلال	mlađak, mjesec u posljednjoj četvrti
Hilmija	ar.	حلمي	blagost, dobroćudnost
Hišam	ar.	هشام	darežljivost, plemenitost
Hud	st. heb.	هود	onaj koji će biti hvaljen
Hurem	per.	خرم	veseo, raspoložen, radostan, zadovoljan
Hurman	ar.	هرمان	razum, pamet, razboritost
Huršid	per.	خرشيد	Sunce
Husan	ar.	حسان	lijep, dobar
Husam	ar.	حسام	oštar mač, oštrica; duga beskrajna noć
Husamudin	ar.	حسام الدين	mač vjere
Husejn	ar.	حين	ljepuškast, zgodan

Husni	ar.	حُني	lijep, izvrstan, dobar
Husrev	per.	خسرو	vladar, car
Huzam	ar.	هزام	ptica dobrog glasa
Huzejfa	ar.	حذيفة	kratak

Ibrahim	st. heb.	ابراهيم	otac naroda, otac mnoštva; naziv 14. sure u Kur'anu i ime jednog od Allahovih poslanika
Ibtisam	ar.	ابتسام	smiješenje, osmjeh
Idris	st. heb.	ادريس	pretpostavlja se da je u vezi sa arapskim glagolom <i>derese</i> , što znači učiti, izučavati, studirati, čitati
Ifet	ar.	عفة	nevinost, moralna čistoća, poštenje
Ikbāl	ar.	اقبال	sticanje znanja, sreća, uspjeh, napredak
Ihab	ar.	ايهاب	darivanje, poklanjanje
Ihaf	ar.	ايهاف	prolistati, zazeleniti se, letjeti, lepršati
Ihlal	ar.	اهلال	pojava mlađaka, prva noć lunarnog mjeseca
Ihsan	ar.	احسان	dobročinstvo, vršenje dobra, dobro djelo

Ijad	ar.	ايداد	čvrsta planina; utvrditi, pojačati, podržati, zagovarati
Ijas	ar.	اياس	biti mek, blag, biti ponizan
Ilfija	ar.	الفيا	poznat, blizak, prisan, intiman
Ilham	ar.	الهام	nadahnuće, inspiracija
Ilhamija	ar.	الحامي	inspirativan, nadahnut
Ilhan	ar.	الحان	nadahnuće, inspiracija
Iljas	st. heb.	الياس	ime jednog od Allahovih poslanika koji se spominje u Kur'anu, a.š.
Imadudin	ar.	عماد الدين	stub, oslonac vjere, pouzdanje
Imad	ar.	عماد	oslonac, stub, pouzdanje
Iman	ar.	ايمان	iskrenost, uvjerenje
Imran	ar.	عمران	ime koje se spominje u Kur'anu; Musaov, odnosno h. Merjemin otac
Imšir	per.	امشر	brat (sestra) po mlijeku
Imtisal	ar.	امثال	poslušnost, pkornost, potčinjenost, uslužnost, pristanak
Intisar	ar.	انتصار	pobjeda, trijumf
Inas	ar.	اناس	društvenost, druželjubivost, prisnost, povjerljivost, srdačnost
Insaf	ar.	انصاف	potpuna pravednost
Irfan	ar.	عرفان	priznanje, znanje i spoznaja

Iršad	ar.	ارشاد	upućivanje na pravi put, vođenje pravim putem, ukazivanje, pouka, uputa
Isa	st. heb.	عيسي	neizrecivo iskren, pomagač Božijeg puta
Isar	ar.	ايتار	onaj koji voli drugog više nego sebe
Isam	ar.	عصام	zaštitnik, branilac, oslonac, koji se vlastitim sposobnostima potvrđuje
Isamudin	ar.	عصام الدين	zaštitnik vjere, oslonac, branilac vjere
Ishak	ar.	اسحاق	nasmijan, onaj koji je radostan; ime jednog od Alahovih poslanika
Islah	ar.	اصلاح	popravljanje, sređivanje prilika, stvaranje sreće i blagostanja, uspostavljanje reda i mira
Islam	ar.	اسلام	predanost Bogu
Ismail	st. heb.	اسماعيل	veličina Božija; Bog čuje, uslišao je; ime jednog Allahovog poslanika
Ismet	ar.	عصمة	čuvanje, zaštita, bezgrješnost, poštenje, vrlina; jedna od osobina Božijih poslanika
Izet	ar.	عزة	moć, sila, čast, slava, dostojanstvo, ponos
Izudin	ar.	عزالدين	snaga, slava, ugled vjere

Jafis	ar.	يافث	ljepota; otvorenost; ime Nuhovog trćeg sina
Jahja	st. heb.	يحيى	preporoditelj, oživotvoritelj; ime jednog od Allahovih poslanika koji se spominje u Kur'anu, a.š.
Jahmed	ar.	يحمد	zahvalnost, hvaljenost
Jakub	st. heb.	يَعْقُوب	onaj koji je vezan za Boga, Božiji sljedbenik
Jakut	ar.	ياقوت	plemenita ruda
Jamin	ar.	يامن	sreća, desna strana
Jasin	ar.	ياسين	naziv 36. sure u Kur'anu, a.š.
Jasir	ar.	ياسر	koji dolazi s lijeva; lak, olakšan; blag, dobroćudan
Jasmin	st. heb.	يمين	jasmin - biljka s bijelim ili žutim mirisnim cvjetovima

Jašar	tur.	jašar	koji privređuje, koji sebi opskrbu obezbeđuje
Jemam	ar.	يَمَام	vrsta divljeg goluba
Jesar	ar.	يسار	bogatstvo, udobnost, lijeva strana
Jezid	ar.	يزيد	uvećavanje dobročinstva i bereketa
Jezin	ar.	يزن	vaganje, mjerenje, vrijednost; onaj koji dovodi nešto u ravnotežu
Junus	ar.	يونس	golub; naziv jedne sure u Kur'anu i ime jednog od Allahovih poslanika koji se spominju u Kur'anu
Jusuf	st. heb.	يوسف	ožalošćeni, uciviljeni; naziv 12. sure u Kur'anu i ime jednog od Allahovih poslanika
Jusri	ar.	يسر	olakšati

K

Kabil	ar.	قَابِيل	sin Adema, a.s., i brat Habila
Kabis	ar.	قَابِس	koji uzima, posuđuje; koji uči, stiče nauku
Kabir	ar.	كَابِر	hrabar, smion, neustrašiv, značajan
Kadem	ar.	قَدَم	hrabar, smion, neustrašiv, prednost
Kadim	ar.	قَادِم	pridošlica; glava; koji dolazi; prednji; idući, naredni
Kadir	ar.	قَادِر	moćan, sposoban, silan
Kadrija	ar.	قَدْرِي	onaj koji je vezan za sudbinu i Božiju volju
Kahir	ar.	قَاهِر	pobjednik, osvajač
Kahriman	per.	قَهْرْمَان	junak, heroj; prvak, šampion
Kaid	ar.	قَائِد	vođa, zapovjednik, rukovodilac, starješina, poglavar
Kail	ar.	قَائِل	reći, kazati, odgovoriti, ispričati

Kaim	ar.	قائم	onaj koji stoji uspravan; čuvar, pazitelj, nadzornik
Karim	ar.	كارم	ukras u plemenitosti
Kamer	ar.	قمر	Mjesec; naziv 54. sure u Kur'anu
Kamil	ar.	كامل	potpun, savršen
Kanit	ar.	قانت	poslušna, pokorana Bogu, koji klanja, moli se Bogu, ustrajan u molitvi, pobožan
Kasib	ar.	كاسب	zaraditi, zaslužiti, privrijediti, steći
Kasam	ar.	قسام	ljepota, elegancija
Kasem	ar.	قسم	zakletva, prisega
Kasim	ar.	قاسم	onaj koji dijeli, rastavlja, razdvaja; ime Poslanik Muhammeda najstarijeg sina
Kasit	ar.	قاسط	razdvojiti, dijeliti, rasturiti; pravedan
Kasid	ar.	قاصد	koji se upućuje, teži za., koji želi, stremi za...; namjerava; prav
Kašif	ar.	كاشف	istraživač, pronalazač, izumitelj, nadzornik
Katade	ar.	قتادة	vrsta drveta koju jedu trgovci
Kavim	ar.	قويم	uspravan, vertikalna, prav; ispravan, pravilan; tačan, vjerodostojan, autentičan
Kazim	ar.	كاظم	koji prigušuje gnjev, koji se u srdžbi savladava

Kemal	ar. كمال	potpunost, savršenstvo, cjelokupnost
Kemaludin	ar. كمال الدين	potpunost, savršenstvo vjere
Kemil	ar. كميل	potpun, savršen
Kenan	ar. كنعان	željeti, žudjeti za nečim
Kerem	ar. كرم	plemenitost, ljubaznost, darežljivost, dobrota
Kerim	ar. كريم	plemenit, velikodušan, uvažen, milostiv, darežljiv, poštovan, cijenjen
Kešaf	ar. كشاف	pronalazač, izumitelj, izviđač
Kimet	ar. قيمة	vrijednost, veličina, ustrajnost, sposobnost
Kudam	ar. قدام	prvak, vođa, vladar; najugledniji čovjek
Kudvet	ar. قدوة	oponašati, nasljedovati; podražavati, imitirati, ugledati se u...; primjer lijepog ponašanja
Kutub	ar. قطب	osovina

Laik	ar.	لائق	podesan, zgodan, prikladan, svrsishodan, dostojan, umjestan
Lamis	ar.	لامس	dotaknuti, opipati, opaziti, primijetiti, uvidjeti
Latif	ar.	لطيف	nježan, blag, fin, dobar, ugodan, lijep, uljudan
Lebib	ar.	ليبي	pametan, razuman, razborit
Lebid	ar.	ليد	pravednost
Lejs	ar.	ليث	rječit čovjek; snaga
Lubejd	ar.	ليد	vrsta cvijeća
Lubab	ar.	لباب	razum, duša, srce, jezgro, srž
Lukman	ar.	لقمان	mudrac Božiji; naziv 31. sure u Kur'anu i ime ličnosti koja se spominje u Kur'anu poznatoj po mudrosti
Lut	st. heb.	لوط	putnik Božiji; ime jednog Božijeg poslanika

Luej	ar.	لؤي	snaga, jačina
Lutfi	ar.	لطفی	nježnost, finoća, blagost, dobroćudnost

Madih	ar.	مادح	hvalitelj, onaj koji Boga slavi
Madžid	ar.	مجد	slavan, znamenit, čuven, plemenitog roda
Mahbub	ar.	محبوب	drag, mio, omiljen, voljen
Mahdžub	ar.	محجوب	prekriven, zastrt, skriven
Mahfuz	ar.	محفوظ	dobro čuvan, sačuvan, zaštićen, osiguran
Mahir	ar.	ماهر	vješt, okretan, spretan, sposoban
Mahmud	ar.	محمود	pohvaljen, hvaljen, pohvalan, hvale vrijedan; Mahmud ibn Zinki ibn Nuru-din - vladar Šama i Egipta poznat po pravednosti
Mahsud	ar.	محسود	onaj kome zavide
Maid	ar.	مائد	koji se presavija, pokretljiv

Majiz	ar.	مايز	davanje prednosti, odlikovanje, isticanje, privilegovanje; razdvajanje, rastavljanje, razlikovanje
Makbul	ar.	مقبول	ugodan, rado viđen, primljen, dočekan
Maksum	ar.	مقوم	određen, planiran, raspoređen
Malik	ar.	مالك	vladar, gospodar, vlasnik
Maludin	ar.	مال الدين	imetak, bogatstvo vjere
Manzur	ar.	منظور	štićenik, očigledan, vidan
Marin	ar.	مارن	glatko i savitljivo /koplje/; pripravnik, uvježban, obučen
Maruf	ar.	معروف	veoma poznat, dobar, pristojan, čuven, uljudan
Mazhar	ar.	مظهر	vanjski izgled, vanjština, spoljašnjost
Mazin	ar.	مازن	zasjati, ozariti se, hvaliti, slaviti; žurba pri traženju potrebe
Meaz	ar.	معاذ	utočište, zaklon, spas, traženje utočišta
Mebruk	ar.	مبروك	blagoslovljen, kome se čestita ili želi sreća
Mebrur	ar.	مبرور	dobar, pobožan, od Boga primljen
Medžid	ar.	مجيد	izvrstan, izvanredan, slavan, čuven, plemenit, vrijedan
Mehdija	ar.	مهدي	onaj koji je na pravom putu
Mehmed	ar.	محمد	mного hvaljen

Mehrudin	ar. مهر الدين	upućenost u vjeri, stručno poznavanje vjere
Mejmun	ar. ميمون	blagoslovljen
Mekrem	ar. مكرم	plemenit, darežljiv
Memduh	ar. مدوح	hvaljen, pohvaljen, proslavljen (u pjesmi)
Memnun	ar. ممنون	zahvalan, zadovoljan; jak, snažan
Memun	ar. مأمون	pouzdan, povjerljiv, siguran, miran
Menal	ar. منال	postignut, dobijen
Menan	ar. منان	počastiti ga lijepim blagodatima
Mensur	ar. منصور	pobjednik; od Allaha potpomognut
Menur	ar. منور	svjetlo, svjetlost koja eliminiše tminu
Merdan	per. مردان	muževan, hrabar, odvažan, plemenit
Merdžan	ar. مرجان	sitni biser, koral
Merehan	ar. مرحان	veselost, razdraganost, živahnost
Mersad	ar. مرصد	darežljiv, plemenit čovjek
Mervan	ar. مروان	kamen za kresivo, vrsta trave koja ima miris; Mervan ibn Abdulmelik - jedan od emevijskih halifa
Merzuk	ar. مرزوق	opskrbljen, snabdjeven, sretan, blagoslovljen, koji ima uspjeha
Mesrur	ar. مسرور	veseo, radostan, obradovan, sretan
Mesad	ar. مسعد	sretan, blažen

Mesud	ar. مسعود	sretan, blažen
Mesudin	ar. مسعود الدين	blaženstvo vjere
Mešhur	ar. مشهور	poznat, popularan, znamenit, priznat
Meškur	ar.	čovjek koji zahvaljuje Allahu; zahvalan
Metar	ar.	kiša; Metar ibn Rijahi - jedan od protivnika Hadžadža; halifa emevijskog perioda, poznat u povijesti islama kao (na) silnik
Metin	ar. متين	čvrst, jak, solidan
Mevdud	ar. مودود	voljen, omiljen
Mevludin	ar. مولي الدين	prijatelj, pomagač vjere, pristalica, sljedbenik vjere
Mevsud	ar. موصود	čvrst, solidan
Mezid	ar. مزيد	povećan, dopunjen, upotpunjen
Midhat	ar. ملحت	pohvala, pohvalno djelo
Midjan	ar. مديان	pobožan, religiozan, zadužen, obavezan, nagrađen
Mihad	ar. مهاد	postelja, krilo, okrilje
Mikdad	ar. مقداد	oštar, rezak
Mikdam	ar. مقدم	vrlo hrabar, neustrašiv, prvi u napadu, vodnik
Miralem	ar. امير عالم	prvak među ljudima, zapovjednik ljudima, vladar svijeta

Mirzad	per.	اميرزاده	kraljević, princ
Mirzet	per.	مرزت	dijete, sin, potomak
Misal	ar.	مثال	primjer, uzor, tip
Muamer	ar.	معمر	dugovječan, dugogodišnji, senior
Muavid	ar.	معاود	pomagač, pomoćnik
Muavin	ar.	معاون	pomagač, pomoćnik, saradnik
Muaz	ar.	معاذ	zaštićen, sačuvan, zaklonjen, spašen
Mubarek	ar.	مبارك	blagoslovljen, sretan, zadovoljan
Mubtesil	ar.	مبتصل	hrabar, odvažan, srčan, neustrašiv
Mudžahid	ar.	مجاهد	borac, ratnik, vojnik
Mudžavid	ar.	مجاود	koji se u darežljivosti natječe
Mudžid	ar.	مجيد	upućen, umiješan, iskusan, stručan, vrijedan, čestit
Muedeb	ar.	مؤدب	odgojen, vaspitan, uljudan, pristojan, učtiv
Muejid	ar.	مؤيد	postojan, čvrst, stabilan
Mufid	ar.	مفيد	koristan, unosan
Muhafiz	ar.	محافظ	onaj koji poučava, koji čuva, pridržava se, ustrajan, nadzornik, gradonačelnik
Muhamed	ar.	محمد	mnogo hvaljen, dostojan svake slave i hvale; Muhamed je i ime posljednjeg Božijeg poslanika
Muharem	ar.	محرم	sačuvan, zaštićen, nepovrediv

Muhib	ar. محب	koji voli, ljubitelj
Muhjidin	ar. حي الدين	preporoditelj, oživotvoritelj vjere
Muhlis	ar. مخلص	odan, privržen, vjeran, iskren, srdačan; iskrena srca, pošten
Muhsin	ar. محسن	dobročinitelj, dobrotvor, milosrdan
Muhtar	ar. مختار	odabran, izabran, onaj kome se daje prednost; omiljen, ugledan, častan
Muhened	ar. مهند	onaj koji je tvrd kao čelik; mač
Muid	ar. معيد	asistent, korepetitor; okretan, iskusan
Muin	ar. معين	pomoćnik, asistent; dobrotvor
Muiz	ar. معز	koji daje slavu i moć
Mujesir	ar. ميسر	olakšan, lak, moguć; koji je na raspolaganju; uspješan, sretan, imućan
Mulaim	ar. ملائم	podesan, zgodan, povoljan
Mukades	ar. مقدس	blagoslovljen, neprikosnoven
Mukdim	ar. مقدم	hrabar, smion, srčan, preduzimljiv
Mukelef	ar. مكلف	uračunljiv, punoljetan, punopravan, obavezan, odgovoran
Mukerem	ar. مكرم	poštovan, cijenjen
Mukerim	ar. مكرم	koji izjavljuje da je plemenit i darežljiv, koji je spreman da pohvali, cijeni, poštuje
Mukrem	ar. مكرم	poštovan, cijenjen

Mukrim	ar.	مكرم	koji se pokazuje plemenitim, darežljivim, koji hvali, poštuje i cijeni, koji plemenito postupa i s poštovanjem se susreće
Muktedir	ar.	مقتدر	moćan, jak, sposoban
Mumin	ar.	مؤمن	pravovjernik, onaj koji vjeruje u Boga
Mumtaz	ar.	ممتاز	odličan, poseban, najbolji
Munadil	ar.	مناضل	borac, branitelj, zaštitnik
Munever	ar.	منور	sjajan, svijetao, osvijetljen
Munezeh	ar.	منزه	čist, sačuvan, slobodan, koji je daleko od zla
Munib	ar.	منيب	pokajnik, onaj koji vjeruje u Boga
Munif	ar.	منيف	visok, uzdignut, istaknut, uzvišen, izvrstan
Munir	ar.	منير	sjajan, svijetao, blistav; koji osvjetljava, obasjava
Munsif	ar.	منصف	pravedan, pravičan, nepristrasan, objektivan
Muntahir	ar.	منتصر	pobjednički, pobjedonosan
Munzir	ar.	منذر	koji opominje, upozorava, najavljuje
Murad	ar.	مراد	poželjan, namjeravan; ono što se želi, voli; želja; namjera
Muradif	ar.	مرادف	partner, saputnik, sinonim
Muriz, Muris	ar.	مريت	onaj koji nesto ostavlja u naslijeđe

Mursel	ar.	مرسل	glasnik, vjesnik, izaslanik
Muršid	ar.	مرشد	vodič; duhovni vođa, instruktor; savjetodavac
Musa	st. heb.	موسي	ime poslanika kojem je Allah, dž.š., objavio Tevrat
Musab	ar.	مصعب	vođa, poglavar, prvak; Musab ibn Umejr - prvi ambasador za islam u Medini
Musaid	ar.	مساعد	onaj koji dolazi u pomoć, pomagač
Musebih	ar.	مصبح	onaj koji slavi Allaha, dž.š., koji govori "Subhanallah"
Museded	ar.	مدد	ispravan, zadovoljan; Museded el-Esedi - jedan od poznatih učenjaka hadisa
Muselim	ar.	مسلم	koji ulijeva mir i spokojstvo, koji pomaže, izbavlja i spašava
Muslihudin	ar.	مصلح الدين	reformator, onaj koji popravlja i dovodi u bolje stanje
Muslim	ar.	مسلم	onaj koji je primio islam, musliman; Muslim ibn Ukajl ibn Ebi Talib - jedan od hrabrih muslimana u vrijeme Božijeg Poslanika
Mustafa	ar.	مصطفه	izabrani, odabrani, odlikovan; jedan od nadimaka našeg poslanika Muhameda, s.a.v.s.
Mustein	ar.	مستعين	onaj koji od Allaha traži pomoć
Mušeref	ar.	مشرف	poštovan, uvažen, cijenjen

Mušir	ar.	مشير	savjetnik, koji ukazuje na nešto, preporučuje, savjetuje; maršal, admiral
Mušrif	ar.	مشرف	onaj koji stoji na čelu, nadzornik, zapovjednik, komandant, direktor
Mutalib	ar.	مطالب	koji traži, zahtijeva; pretendent
Mutemir	ar.	معمّر	posjetilac, hodočasnik
Mutesim	ar.	معتصم	koji traži utočište i zaštitu kod Allaha, dž.š., koji se čvrsto drži Allahovog dž.š. puta
Mutevekil	ar.	متوكل	onaj koji se u Allaha, dž.š., uzda i na Njega se oslanja
Muvehid	ar.	موحد	onaj koji vjeruje u jednog Boga; mono-teist
Muvedet	ar.	مودّة	ljubav, naklonost
Muzafer	ar.	مظفر	onaj koji uspijeva, pobedonosan
Muzejen	ar.	مزين	ukrašen, uljepšan, dotjeran, pohvaljen
Muzemil	ar.	مزمّل	ogrnut, omotan; naslov 73. sure u Kur'anu

Nabig	ar.	نابغ	istaknut, darovit, nadaren, talentovan, genijalan; istaknuta ličnost
Nabih	ar.	نابه	čovjek koji je plemenitog roda, ugledan, čuven, glasovit, poznat; inteligentan, obrazovan; važan, velik, uzdignut
Nadir	ar.	نادر	rijedak, neobičan, čudan, izvrstan
Nadži	ar.	نلجي	oslobodilac, spasitelj, iskupitelj
Nadžid	ar.	نلجد	smion, hrabar, odvažan, koji se odmah odazove na poziv
Nadžih	ar.	نلجح	uspješan, afirmiran, kome uspijeva
Nadžil	ar.	نلجل	plemenitog potomstva
Nafiz	ar.	نلفذ	prodoran, djelotvoran
Nahid	ar.	ناهض	uzdignut, visok, marljiv, vrijedan, radin, revan, djelatan, aktivan, odlučan, energičan; koji se budi, preporuča, napreduje

Nahil	ar.	ناهل	napojen, prvo napajanje; koji ide i vraća se s pojila
Nahir	ar.	ناهر	bijelo grožđe
Naif	ar.	نائف	visok, uzdignut
Nail	ar.	نائل	poklon, dobročinstvo, milost
Naim	ar.	نائم	mekan, nježan, gladak, fin, bezbrižan, sretan
Namik	ar.	نامق	onaj koji ukrašava, koji piše lijepim rukopisom
Nasar	ar.	نصر	dati obilno
Nasib	ar.	ناسب	rodoslovac, srodstvo, svojta, rodbina; sličan, nalik; analogan
Nasif	ar.	ناصف	poslužitelj, uslužitelj
Nasih	ar.	ناصح	koji savjetuje; čist, iskren, vjeran, odan
Nasil	ar.	ناسل	brz, hitar, plodan
Nasir	ar.	ناصر	pomagač, branilac, zaštitnik, pobornik, prijatelj, koji pomaže
Nasirudin	ar.	ناصر الدين	pomagač, pobornik za vjeru
Nasrudin	ar.	نصر الدين	pomoć, potpora, podrška vjere
Našid	ar.	ناشد	onaj koji nešto traži, koji se zaklinje Bogom
Našir	ar.	ناشر	izdavač, publicista, proživljen; nakisla i bujno obrasla (zemlja)

Našit	ar.	ناشط	živahan, dobar, raspoložen, vedar, veseo, žustar, revan, marljiv, vrijedan, aktivan, odlučan, energičan
Nazif	ar.	نظيف	čist, uredan
Nazik	ar.	نازك	fin, nježan, dražestan, elegantan, graciozan, ljubak
Nazim	ar.	ناظم	priredivač, organizator, pisac, govornik, pjesnik
Nazmija	ar.	نظمي	poetičan, pjesnički
Nebig	ar.	نبيع	istaknuta ličnost, darovit čovjek, genije
Nebih	ar.	نبیه	ugledan, plemenitog roda, čuven, glasovit, pametan, obrazovan
Nebil	ar.	نبيل	čovjek plemenitog roda, ugledan, velikodušan, darovit, talentovan, izvrstan, lijep
Nedar	ar.	نضار	ljepota, dobrota; zlato, srebro
Nedim	ar.	ندیم	prisni prijatelj, dobar drug
Nedret	ar.	ندرة	rijetkost, malobrojnost; komad zlatne ili srebrne rude
Nedžad	ar.	نجاد	izviđač; hrabrost
Nedžah	ar.	نجاح	uspjeh, sretan ishod
Nedždet	ar.	نجدت	smion, hrabar; ukrasiti, okititi

Nedžib	ar.	نجيب	onaj koji je plemenitog roda, plemenit, velikodušan, izvanredan, sposoban, pametan
Nedžid	ar.	نجيد	odvažan, srčan, lav
Nedžih	ar.	نجيح	koji ima uspjeha, uspješan, blizak, ispravan, dobar, pametan
Nedžm	ar.	نجم	zvijezda
Nedžmudin	ar.	نجم الدين	zvijezda vjere
Nedžvan	ar.	نجوان	šapatom povjeriti, prišapnuti tajnu
Nedžvet	ar.	نجوة	sigurnost, sloboda
Nefis	ar.	نفيس	skup, dragocjen, tražen
Nehid	ar.	نهيد	lav, odrastao dječak, uhvatiti se u koštac, prepirati se
Nehrudin	ar.	نهرالدين	korito vjere
Neim	ar.	نعيم	blagostanje, uživanje, zadovoljstvo, sreća
Nemir	ar.	نمر	bistar, zdrav, neokaljan
Nerkes	per.	نركس	narcis, vrsta cvijeta
Nesar	ar.	نصار	moćni pomagač, branitelj, zaštitnik
Nemir	ar.	نمر	leopard, panter, tigar
Nesib	ar.	نصيب	sreća, sudbina
Nesim	ar.	نسيم	lahor, povjetarac, vjetroć

Nesir	ar.	نصير	pomagač, branilac, zaštitnik, pristalica, prijatelj
Neufel	ar.	نوفل	darežljiv čovjek, lijep mladić, dar, poklon
Nevar	ar.	نوار	jako osvijetljen
Nevzad	per.	نوزاد	novorođenče
Nevres	per.	نورث	mlad, svjež
Nezar	ar.	نزار	rijedak, malobrojan
Nezih	ar.	نزیه	pošten, čedan, čestit, krepostan, nepri- strasan, nepodmitljiv
Nezir	ar.	نذیر	opominjač, posvećen Bogu
Nidal	ar.	نضال	borben, nadmetljiv takmičar, odbrana
Nihad	ar.	نهاد	karakter, narav, srce, duša
Nijaz	per.	نیاز	želja; molba; obećanje; dar
Nimetulah	ar.	نعمۃ الله	Alahova blagodat, blagostanje
Nizar	ar.	نزار	legendarni praotac sjevernoarapskih plemena
Nizam	ar.	نظام	red, odredba propis, pravilnost, disci- plina, zakonitost
Nudžejm	ar.	نجیم	mala zvijezda
Nuh	st. heb.	نوح	tješitelj, pravednik, odmor, utjeha
Numan	ar.	نعمان	ime od imena za krv
Nurudin	ar.	نورالدين	sjaj, svjetlo vjere

Nusret	ar.	نصرة	pomoć, pobjeda
Nuvar	ar.	نوار	svjetlost, cvat, behar, sjajan

Omer	ar.	عمر	dug život; onaj koji je ispunjen životom; ime drugog halife, poznatog po neuobičajenoj hrabrosti i pravednosti i jednog od desetorice drugova Božijeg poslanika Muhameda, s.a.v.s.
Orhan	tur.	Orhan	car utvrđenja, rova, opkopa
Osman	ar.	عثمان	mlada zmija, mladunče

Rabih	ar.	رابح	onaj koji dobija, unosan, koristan
Rabit	ar.	رابط	mudrac, isposnik, asketa
Radžih	ar.	راجح	ozbiljan, staložen, koji zaslužuje prednost
Rafid	ar.	رافد	koji daje, davatelj
Rafet	ar.	رافت	samilostan, milostiv, blag, dobrostiv, smilovati se; sažaliti se, pomiriti se
Ragib	ar.	راغب	onaj koji za većim teži, žudi, čezne
Rahif	ar.	راهف	tanak, uzak, vitak, oštar
Rahim	ar.	رحيم	milostiv, sažaljiv, milosrdan
Rahman	ar.	رحمان	samilostan
Raid	ar.	رائد	izviđač, istraživač, vodič, rukovodilac, začetnik
Raif	ar.	رائف	samilostan, milosrdan, dobrodušan, blag

Ramadan	ar.	رمضان	ramazan – ime devetog mjeseca islamske lunarne godine, mjesec posta
Ramih	ar.	رامح	naoružan poznatim naoružanjem; zvijezda na nebu
Ramiz	ar.	رامز	onaj koji na nešto ukazuje, koji je vješt u alegoričnom ili simboličnom govoru
Rasim	ar.	راسم	pisar, bilježnik, crtač, slikar
Rašid	ar.	راشد	onaj koji ide pravim putem, pametan, mudar, pravovjeran
Ratib	ar.	راتب	čvrst, uspravan, utvrđen, stalan
Razim	ar.	رازم	stabilan. siguran; koji čvrsto stoji
Rebah	ar.	رباح	zarada, dobit, profit
Redžeb	ar.	رجب	redžeb – sedmi mesec islamske lunarne godine
Redža	ar.	رجاء	nada, očekivanje, molba, traženje
Redžib	ar.		onaj koji uvažava; poštuje
Refah	ar.	رفاه	dobar, blagoslovljen
Refid	ar.	رفيد	dar, pomoć, poklon, potpora, podrška, usluga, dobročinstvo
Refik	ar.	رفيق	drug, prijatelj, saputnik, pratilac
Reif	ar.	ريثف	samilostan, milostiv, blag, dobrodušan
Rehib	ar.	رحيب	širok, prostran, darežljiv

Rejan	ar.	ريان	dobro navodnjen, sočan; zelena grana; bujan, svjež
Rejhan	ar.	ريحان	mirisna biljka, bosiljak, dobar, blag, ugodan
Remzi	ar.	رمزي	simbolista, figurativan, simboličan, alegoričan, mističan
Rešad	ar.	رشاد	ispravnost, razboritost, bistroumnost, svijest, spoznaja, zrelost, darežljivost
Rešid	ar.	رشيد	onaj koji ide pravim putem, pravovjerran, pravilan, ispravan; razborit, mudar, punoljetan
Rešif	ar.	رشيف	onaj koji ispija vodu
Rešik	ar.	رشيق	vitak, stasit, elegantan, otmjen, dotjeran; okretan, spretan
Retib	ar.	رتيب	ustrajan, čvrst, stabilan
Reuf	ar.	رؤوف	milostiv, samilostan, sausjećajan, blag, dobroćudan, dobrostiv
Rezuk	ar.	رزوق	opskrbljen, snabdjeven, sretan, blažen, blagoslovljen, koji ima uspjeha
Rida	ar.	رضا	zadovoljstvo, odobravanje, milost, naklonost
Ridvan	ar.	رضوان	zadovoljstvo, saglasnost, blagonaklonost, milost, blagoslov, džennetski melek
Rifat	ar.	رفعت	ugled, visok položaj, visost, ekaselencija

Rijad	ar.	رياض	vježbanje, treniranje; bujni vrtovi; ime glavnog grada Saudijske Arabije
Rustem	per.	رستم	jak, snažan, korpulentan; ime najvećeg legendarnog persijskog junaka
Rušdija	ar.	رشدي	razborit, pravilan, ispravan
Ruvejd	ar.	رويد	biti spor u . . . , ne žuriti se u . . . ; htjeti, željeti, istraživati

Sabahudin	ar. صباح لدين	zora, osvit vjere
Sabir	ar. صابر	strpljiv, izdržljiv, postojan
Sabit	ar. ثابت	čvrst, jak, stabilan, nepokolebljiv, trajan, nepromjenljiv
Sabri	ar. صبري	koji se odnosi na strpljivost, izdržljivost, suzdržljivost
Sabrudin	ar. صبر الدين	strpljiv, postojan i ustrajan u vjeri
Sabur	ar. صبور	vrlo strpljiv, izdržljiv, postojan
Sadam	ar. صدام	koji jako mnogo napada
Sadik	ar. صادق	iskren, istinoljubiv, istinit, vjeran, pouzdan, odlučan, silovit
Sadir	ar. صادر	onaj koji je izašao (izdat, objavljen)
Sadrudin	ar. صدر الدين	vođa, poglavar vjere, srce vjere
Sadudin	ar. سعد الدين	biti sretan, povoljan, blaženstvo, dobar predznak, uspjeh vjere

Sadžid	ar. ساجد	koji Allahu na sedždu pada
Safaudin	ar. صفاء الدين	istinska čistoća vjere
Safer	ar. صفر	razum, srce, duša
Safet	tur. صفت	od ar. rij. „safvet“: najbolji dio; elita; čistoća
Safi	ar. صافى	čistost
Safir	ar. سافر	otkriven, očit, vidljiv, javan
Safvan	ar. صفوان	vedar, čist, iskren
Safvet	ar. صفوة	najbolji dio, elita, jezgro, srž, bit
Saib	ar. صائب	prav, tačan, pravilan, ispravan, pode-san, zgodan, prikladan, svrsishodan
Said	ar. سائد	gospodar, starješina, vladar
Saif	ar. ساعف	saradnik, pomagač
Saim	ar. صائم	onaj koji posti, postač
Sakib	ar. ثاقب	prodoran, pronicljiv, oštar, sjajan, blis-tav, čuven, poznat
Salah	ar. صلاح	valjanost, ispravnost, čestitost, pošte-nje, bogobožnost, pravednost
Salahudin	ar. صلاح الدين	valjanost, ispravnost vjere, bogoboj-a-zan
Salih	ar. صالح	dobar, čestit, pošten, uredan, krepo-stan, pobožan

Salim	ar.	سالم	zdrav, nepovrijeđen, čitav, potpun, pravilan
Sarim	ar.	صارم	oštar, bridak, strog, odlučan, energičan
Samid	ar.	صامد	jak, čvrst, izdržljiv, ustrajan
Samih	ar.	سامح	velikodušan, darežljiv, blag
Sami	ar.	سامي	visok, uzvišen, uzdignut; <i>Sami</i> je ime sina Nuha, a.s.
Samik	ar.	سامق	dugačak
Samir	ar.	سامر	sagovornik; noćni, večernji zabavljač
Sanih	ar.	سانح	onaj koji dolazi sa desne strane
Sarim	ar.	صارم	oštar, strog, otresit, odlučan, energičan, smion, hrabar, neustrašiv
Sead	ar.	سعد	sreća, dobar predznak, uspjeh
Sedad	ar.	سداد	ispravan, pravilan, tačan
Sedžad	ar.	سجاد	onaj koji puno čini sedždu
Sedžih	ar.	سجیح	blage naravi
Sehad	ar.	سهاد	budan
Seid	ar.	سعيد	sretan, blažen, uspješan
Sejfo	ar.	سيف	sablja, mač
Sejfudin	ar.	سيف الدين	mač vjere, sablja
Sejfulah	ar.	سيف الله	Allahov mač, sablja
Sejid	ar.	سيد	gospodin, poglavar, starješina

Sekif	ar.	ثقيف	proniciljiv, inteligentan
Selam	ar.	سلام	predanost Allahu, dž.š.; spas, sigurnost, dobrobit, mir, pozdrav
Selamudin	ar.	سلام الدين	spas, sigurnost vjere
Selim	ar.	سليم	zdrav, normalan, nepovrijeđen, čitav, potpun; dobar, neporočan, pravilan, besprijekoran, siguran; dobroćudan, miran
Selman	ar.	سلمان	veoma zdrav, dobar, izuzetno siguran i dobroćudan; ime istaknutog Muhammedovog ashaba i suborca Farisije
Selvet	ar.	سلوة	utjeha, mir, zabava, razonoda, zadovoljstvo
Semih	ar.	سميح	velikodušan, dobrostiv, darežljiv
Semir	ar.	سمير	koji se noću zabavlja, noćobdija, sijeldžijski, noćni zabavljač
Senad	ar.	سناد	oslonac, potporni stub, podupirač
Senaudin	ar.	سناء الدين	sjaj vjere
Serhan	ar.	سرحان	zamišljen, zanesen, sklon maštanju, sanjar
Server	per.	سرور	starješina, vođa, prvak, istaknuta ličnost
Seud	ar.	سعود	sreća, dobar predznak, blažen, uspješan

Sidik	ar.	صديق	veoma iskren, pouzdan; onaj koji uvijek govori istinu; pravedan
Sifat	ar.		svojstvo, osobina, osobenost, odlika, epitet
Sifet	ar.	سفة	svojstvo, osobina
Sinan	ar.	سنان	snaga, moć, sila
Sinanudin	ar.	سنان الدين	snaga, moć vjere
Siradž	ar.	سراج	svjetiljka, lampa, sunce
Siradžudin	ar.	سراج الدين	svjetiljka, sunce vjere
Skender	tur.	skender	branilac ljudi
Suad	ar.	سعاد	biti sretan, imati sreće
Subah	ar.	صباح	zora, jutarnja svjetlost; ljepota, jutro
Subhija	ar.	صحي	jutarnji, sabahski
Sufjan	ar.	سفيان	ime poznatog sufijskog autora Es-Sevrija, odnosno Muavijina oca - Ebu Sufjana
Suhejb	ar.	صهيب	anašemopajobalejibejajičjano u tsončil atanzop ;monevrc as amalsi itsejjivop
Suhejl	ar.	سهيل	ime zvijezde na nebu
Sulafudin	ar.	سلاف الدين	onaj koji daje za vjeru, koji blista u vjeri, prethodi u svemu u vjeri
Sulejmanst.	heb.	سليمان	miroljubiv, mudrac; Sulejman je ime vjerovjesnika kojega je Allah spomenuo

u Kur'anu, sin je i nasljednik Davuda,
a.s. – graditelja poznatog hrama u
Jerusalimu

Sultan	ar.	سلطان	snažan, moćan, vladar
Surur	ar.	سرور	veselje, radost; zadovoljstvo

Šaban	ar.	شعبان	osmi mjesec islamske lunarne godine
Šadin	ar.	شادن	obrazovan, koji poznaje; recitator, deklamator
Šafija	ar.	شافع	zagovornik, posrednik, koji se moli za nekoga
Šahid	ar.	شاهد	svjedok; bilježnik, notar; dokaz
Šahik	ar.	شاهق	visok, uzdignut
Šahin	per.	شاهین	kraljevsko oko, soko
Šahir	ar.	شاهر	objavljen, razglašen, saopšten
Šahman	per.	شاهمان	kao car, sličan caru
Šakir	ar.	شاکر	zahvalan, blagodaran, koji se Allahu, dž.š., često zahvaljuje
Šamil	ar.	شامل	sveobuhvatan, potpun, univerzalan, iscrpan
Šedad	ar.	شداد	snaga, jačina, čvrstina

Šedid	ar.	شديد	žestok, silan, jak, snažan, tvrd, čvrst
Šefik	ar.	شفیق	suosjećajan, sažaljiv, brižljiv, nježan, ljubazan
Šefket	ar.	شفقة	nježnost, ljubaznost, samilost
Šehid	ar.	شهيد	svjedok, iskreni svjedok; poginuli na Božijem putu
Šehir	ar.	شهر	poznat među ljudima
Šehrizad	per.	شهرزاد	gradsko dijete, građanin
Šekib	ar.	شکيب	strpljivost, mir
Šekur	ar.	شکور	mnogo zahvalan
Šemso	ar.	شمس	Sunce
Šemsudin	ar.	شمس الدين	Sunce; izvor; svjetlo vjere
Šeref	ar.	شرف	ugled, čast, vrijednost; potomstvo Muhameda, s.a.v.s.
Šerefudin	ar.	شرف الدين	ugled, čast, veličina vjere
Šerif	ar.	شريف	ugledan, čuven, slavan
Ševal	ar.	شوال	<i>ševval</i> – deveti mjesec islamske lunarne godine
Ševket	ar.	شوکت	moć, sila, žestina, hrabrost, veličina
Ševki	ar.	شوقي	koji nešto silno želi, čežnjiv, strastven
Ševkija	ar.	شوقي	onaj koji čezne za nečim
Šihab	ar.	شهاب	plamen, zvijezda; tri najsvjetlije noći oko uštapa

Šihabudin	ar. شهاب الدين	plamen; zvijezda vjere
Šuajb	ar. شعيب	onaj koji će vidjeti Boga; ime jednog od Allahovih vjerovjesnika koji se spominje u Kur'anu
Šukran	ar. شكران	zahvalnost, blagodarnost
Šukret	ar. شكر	zahvalnost
Šukrija	ar. شكري	koji se zahvaljuje; blagodaran

Taha	ar.	طه	naziv 20. sure u Kur'anu i njen prvi ajet; Taha je jedno od imena poslanika Muhammeda, s.a.v.s, (nema semantičko značenje)
Tahir	ar.	طاهر	čist, neporočan, nevin, djevičanski, čedan
Tahlid	ar.	تخليد	ovjekovječenje, neprolazan, vječit, besmrtn; krepak, snažan
Tahsin	ar.	تحسين	uljepšavanje, poboljšavanje, popravljavanje, oplemenjivanje
Taib	ar.	تائب	pokajnik; koji se kaje
Tajib	ar.	طيب	dobar, lijep, pošten, častan, ugodan, zdrav, raspoložen
Talal	ar.	طلال	vanjski izgled, ljepota; veselost, radost
Talib	ar.	طالب	koji traži znanje, učenik, student
Talid	ar.	تالد	davno porijeklo bogatstva

Tejmija	ar.	تيمية	ljubavni zanos, rob
Talha	ar.	طلحة	vrsta cvijeća, cvat palme; Talha je ime Poslanikovog (ashaba) druga kojeg je Allah, dž.š., obradovao viješću da je džennetlija
Tamir	ar.	تامر	mnogo datula, koje u ovom slučaju znače opskrbu, i pripada im svako dobro
Tarif	ar.	طريف	zanimljiv, originalan, neobičan, dobar
Tarik	ar.	طارق	koji kuca, udara; zvijezda Danica; naziv 86. sure u Kur'anu; Tarik Ibn Zijad je bio islamski vojskovođa koji je 711. godine za samo tri mjeseca zauzeo gotovo cijelu Španiju; ogromna stijena, blizu koje se Tarik iskrcao sa svojom vojskom, uvijekovječila je njegovo ime (Džabalu Tarik) – današnji Gibraltar
Taris	ar.	تارس	čovjek sa štitom; izrađivač štitova, štitonoša
Tasin	ar.	طس	početna slova 27. sure u Kur'anu
Teban	ar.	تبان	oštrouman; koji ima spretnu ruku, trgovac slamom
Tekija	ar.	تقي	onaj koji se boji Boga
Telal	ar.	تلال	nepoznat čovjek

Temam	ar.	تمام	potpun, cio, savršen, savršenost; pun mjesec
Temar	ar.	تمار	onaj koji prodaje hurme
Temas	ar.	تماس	uzeti nešto u ruke
Terdžuman	ar.	ترجمان	prevodilac, tumač
Tejsir	ar.	تيسير	olakšavanje, napredak, razmnožavanje
Temim	ar.	تيم	savršen, potpun
Teslim	ar.	تسليم	dokaz zadovoljstva i pokornosti
Tesnim	ar.	تنيم	izvor vode u raju; nektar
Tešbib	ar.	تشبيب	početak kaside u kojoj se pjeva o ljubavi o nekoj ženi
Tešrif	ar.	تشريف	počast, poštovanje, posjeta; ceremonijalan, svečan, paradan
Teufik	ar.	توفيق	pomoć od Allaha, dž.š., uspjeh, sretan ishod, sreća, napredak, blagostanje
Tevekul	ar.	توكل	uzajamno pouzdavanje u Boga
Tevhid	ar.	توحيد	vjerovanje u Božiju jednoću
Tezkar	ar.	تذكار	uspomena, sjećanje
Timam	ar.	تمام	potpun, savršen, savršenstvo, kraj, pun mjesec
Tufeil	ar.	طفيل	djetešce, dječacić; Ibn Tufeil je čuveni islamski filozof, autor je najuspješnijeg filozofskog romana: Hajj ibn Jakzan

Ubejd	ar.	عبيد	mali rob; sin pustinje
Ubejdulah	ar.	عبيد الله	mali rob; Ubejdullah ibn El-Haris ibn Mutalib - jedan od vođa Arapa u periodu prije objave Kur'ana, a kasnije i u periodu širenja islama
Udej	ar.	عدي	skupina koja je spremna za borbu, Udej ibn Hatim el-Taij je jedan od drugova poslanika Muhammeda, s.a.v.s.
Ukbe	ar.		završetak svega, znak ljepote; Ukbe ibn El-Nafia je bio vođa u osvajanju Afrike
Ulfet	ar.	الفة	prijateljstvo, drugarstvo, duhovna bliskost
Umejr	ar.	عمير	mali Omer; vidi: Omer; Umejr ibn Sad je bio ashab Poslanika, s.a.v.s.
Umer	ar.	عمر	dug život; ispunjen životom

Urvet	ar.	عروة	skupocjenost; lav; čovjek koji ne napušta zemlju, prijateljska veza; vojskovođa
Usame	ar.	أسامة	lav; Usame ibn Zejd bio je istaknuti Poslanikov ashab i saradnik
Uvejs	ar.	عويص	Uvejs - ime je čuvenog ashaba koji je 37. god. po Hidžri u „bici na Sifinu“, poginuo kao šehid
Uzejr	st. heb.	عزير	pomoć; ime jednog od Allahovih vjerovjesnika koji se spominje u Kur'anu

Vadih	ar.	واضح	jasan, očevidan, očit, vidljiv
Vadžid	ar.	واجد	nalaznik, onaj koji jako voli; bogataš koji nema potrebe za nečim
Vafik	ar.	وافق	onaj koji je zadovoljan
Vahdet	ar.	وحدة	jedinac, jedinstvo; samoća
Vail	ar.	وائل	onaj koji se vraća Bogu; hitrina, žustrina
Vahid	ar.	واحد	jedini
Varid	ar.	وارد	koji dolazi; hrabar, odvažan, smion
Vasif	ar.	واصف	koji opisuje, koji karakterizira i kvalificira, koji hvali nekoga i ističe njegove vrline
Vasil	ar.	واصل	koji spaja, povezuje, sjedinjuje; koji dolazi, stiže
Vedad	ar.	وداد	ljubav, naklonost, prijateljstvo

Vedah	ar. وضح	čovjek lijepog lica
Vedid	ar. وديد	ljubitelj, zaljubljeni, koji silno voli, ljubi; odan
Vedžih	ar. وجيه	prihvatljiv, opravdan, ozbiljan, pristan, ugledan, poštovan, istaknut, izvrstan, ljepuškast, naočit
Vefak	ar. وفاق	sporazuman, dogovorani
Vefik	ar. وفيق	drug, prijatelj
Vehab	ar. وهاب	koji puno poklanja, jako darežljiv
Vehbija	ar. وهيبي	nadaren, darovit, talentovan
Vehid	ar. وحيد	jedinac sin, jedinstven, usamljen
Vekas	ar. وقاص	mreža (zamka) za hvatanje ptica; ime Vekkas je staro arapsko lično ime, čije čudno značenje treba shvatiti kao zaštitu djeteta od zlih duhova i demona; jedan od najbližih ashaba i istaknuti vojskovođa poslanika Muhamedovih, s.a.v.s., se zvao S'ad ibn Abdul-Vekkas
Velid	ar. وليد	novorođenče, dijete, sin, dječak, mlad
Velija	ar. ولي	prijatelj, pristalica, učenik
Vildan	ar. ولدان	novorođenčad, djeca, dječaci
Velijudin	ar. ولي الدين	prijatelj, pomagač vjere; sljedbenik, pristalica vjere

Vidždan	ar.	وجدان	duhovna sposobnost, intuicija, savjest, svijest, spoznaja, sposobnost; osjećanje, čuvstvo
Vihad	ar.	وهاد	kotlina, ulegnuće, padina

Z

Zafer	ar.	ظفر	pobjeda, trijumf
Zafir	ar.	ظافر	pobjednički, pobjedonosan, uspješan, trijumfalan
Zahid	ar.	زاهد	pobožan, umjeren, skroman, suzdržljiv; mističar; odan Bogu
Zahi	ar.	زاهي	blistav, sjajan, svijetao, rascvjetan; lijep, divan, krasan, veseo, vedar
Zahir	ar.	ظاهر	vidljiv, egzoteričan, očit, jasan
Zaid	ar.	زائد	koji se povećava, raste; velik, neizmjeran
Zaim	ar.	زعيم	vođa, starješina, predvodnik
Zair	ar.	زائر	onaj koji gostuje
Zarif	ar.	ظارف	lijep, ljubak; okretan, dosjetljiv, pаметan
Zakir	ar.	ذاكر	onaj koji često spominje Božije ime; koji se sjeća, koji pamti

Zejad	ar.	زياد	koji povećava, dopunjuje, pojačava; unapređivač
Zejan	ar.	زيان	osoba lijepog izgleda
Zejd	ar.	زيد	povećanje, porast; ime jednog od Poslanikovih ashaba - Zejd ibn Sabit
Zejdun	ar.	زيدون	povećanje, porast, višak
Zejn	ar.	زين	lijep, dobar
Zejnudin	ar.	زين الدين	ukras, nakit vjere
Zehrudin	ar.	زهرا الدين	cvijeće vjere
Zekerija	st. heb.	زكريا	onaj koji se sjeća Boga - Bog me se sjetio, Bog misli na mene; ime jednog od Božijih poslanika
Zekija	ar.	زكي	čist, nevin, dobar, neporočan, krepostan, oštrouman, pronicljiv, inteligentan, mirisan
Zemil	ar.	زميل	prijatelj, drug
Zemir	ar.	زمير	lijepi dječak
Zerin	ar.	زرين	zlatan, pozlaćen
Zidan	ar.	زيدان	povećanje, porast, višak
Zihid	ar.	زهيد	veoma pobožan, skroman, umjeren
Zijad	ar.	زياد	mного, neizmјerno, suviše, iznad svega
Zihnija	ar.	ذهني	duhovni, umni, intelektualni

Zikret	ar.	ذكرة	uspomena, sjećanje, slava
Zikrija	ar.	ذكري	sjećanje, uspomena
Zubejr	ar.	زبير	ime jednog od desetorice drugova Božijeg Poslanika koje je obradovao viješću da su dženetlije – Zubejr ibn Avam
Zufer	ar.	زفر	junaštvo; rijeka koja ima puno vode
Zuhdija	ar.	زهدي	pobožan, suzdržljiv, povučen od svijeta
Zuheir	ar.	زهير	cvjetić
Zulfet	ar.	زلفة	blizina, stepen, ugled, čast, dostojanstvo
Zulfikar	ar.	ذوالفقار	ono što ima pršljenove; ime h. Alijine sablje neobičnog oblika kojom ga je Muhammed, s.a.v.s., lično opasao za vrijeme borbe protiv neprijatelja; ime „Zulfikar“ je postalo simbol junaštva u islamu

ŽENSKA
IMENA

Abasa	ar.	عباسة	lavica; veoma namrštena
Abida	ar.	عابدة	ona koja obožava Allaha, dž.š.; pobožna
Abira	ar.	عابره	prolaznica, putnica
Abra	ar.	عبرة	primjer, urnek
Adaleta	ar.	عدالة	pravednost, nepristrasnost, poštenje, pristoynost
Adila	ar.	عادلة	pravedna, pravična, poštena, čestita
Adla	ar.	عدلة	pravednost, pravičnost
Adlija	ar.	عدلية	pravda, poštenje
Advija	ar.	عدوية	brza, hitra
Affa	ar.	عفيفة	nevina, čedna, krepka, čista, poštena, neporočna, skromna
Ahdafa	ar.	أهداف	cilj, meta, namjera, svrha

Ahida	ar.	عامدة	dogovara se sa drugima, sklapa ugovore, brine se, čuva
Ahkama	ar.	أحكام	znanje, pravilno rasuđivanje, propis, mudrost
Ahlama	ar.	أحلام	blagost, dobroćudnost, strpljivost, uviđavnost, razboritost
Aida	ar.	عائدة	povratnica, posjetilac, gost
Aiša	ar.	عائشة	živa, postojeća, koja dobro (udobno) živi; ime jedne od Muhammedovih plemenitih žena koja se isticala oštroumnosću
Ajeta	ar.	آية	znak, izraz zahvalnosti; ajet (rečenica u Kur'anu, kur'anski stih)
Ajla	tur.	Ajla	mjesečinom obasjana, oreol
Ajna	ar.	عيناء	širokog pogleda, krupnih očiju
Akifa	ar.	عاكفة	ona koja stalno u džamiji čini ibadet
Akila	ar.	عاقلة	intelektualna sposobnost
Alija	ar.	عالية	visoka, prvorazredna, izvrsna, odlična, plemenita
Alila	ar.	عليلة	ona koja voli razne parfeme
Alijeta	ar.	عالية	visoka, prvorazredna, izvrsna, odlična, plemenita
Alima	ar.	عالمة	naučnica, koja je obrazovana
Almira	ar.	الأميرة	zapovjednica, vladarka

Altuna	tur.	Altın	zlato, dukat
Amela	ar.	عمل	rad, posao, djelo, postupak
Amina	ar.	آمنة	pouzdana, sigurna, vjerna; ime majke poslanika Muhammedove, s.a.v.s.
Amira	ar.	آمرة	naseljenica, domaćica
Amra	ar.	عمر	život; dugovječna
Anbera	ar.	عنبرة	čistoća porijekla; biljka koja nema ni ukusa ni mirisa osim ako ne zagori
Anab	ar.	عنان	razvijeno stablo koje daje crvene plodove i koji su slatkog ukusa
Anasa	ar.	عناس	snažna kao deva, napredna
Anesa	ar.	آنس	najprisnija, najdraža
Anida	ar.	عنية	uporna, tvrdoglava, svojevoljna
Anisa	ar.	آنية	dobrodušna žena, mlada dama
Anvara	ar.	أنوار	osvijetljenost, sjaj svjetla
Arifa	ar.	عارفة	razborita, oštroumna, poznata, strpljiva, koja zna, koja je upućena, upoznata
Asala	ar.	اصالة	dobrog porijekla, rase
Asila	ar.	اصيلة	čvrstog stava i mišljenja, dobrog porijekla i rase
Asija	ar.	آسية	liječnica, ljekarka, stub, temelj

Asima	ar. عاصمة	zaštitnica, branilac; ona koja svoju neporočnost (nevinost) čuva; koja kreposti i bezgrešnosti teži
Atifa	ar. عاطفة	milostiva, dobrostiva, samilosna, suosjećajna
Atija	ar. عطية	dar, poklon
Azhara	ar. أزهار	buket cvijeća; uljepšavanje, ukrašavanje, dobročinstvo
Àzija	ar. عزية	strpljiva, utješna
Azima	ar. عزيمة	koja odlučuje, odlučna; vjerna prijateljica; ona nad kojom je izvršena Božija volja i određenje
Azira	ar. عذيرة	pomagačica, branilac, zaštitnica, koja se opravdava
Aziza	ar. عزيزة	moćna, silna, sažna, jaka, ugledna, slavna, poštovana, cijenjena, draga, mila, ljubljena
Azra	ar. عذراء	djevica, čista i nevina djevojka; nadimak Isaove majke - h. Merjem

Badira	ar.	بادرة	Užurbana; u punome sjaju; predznak, znamenje, vjesnik, prva lasta
Badija	ar.	بادية	jasna, vidljiva; pustinja
Bahija	ar.	باهية	ljepota, otmjenost, elegancija, sjaj, blistavost
Bahira	ar.	باهرة	lijepa, divna, krasna, sjajna, jasna
Bahra	ar.	بحرة	bazen, jezerce, ribnjak
Bahrija	ar.	بحرية	žena moreplovac, primorka
Bahta	per.	بخت	sreća
Bakija	ar.	باقية	ona koja je opstala u životu, koja je preživjela
Bakira	ar.	باكرة	koja rano rani, ranoranalac
Banija	ar.	بانية	ona koja izgrađuje, graditeljica
Baria	ar.	بارعة	odlika, izvrsnost, savršenstvo, vještina, spretnost, okretnost

Bariza	ar.	بارزة	istaknuta, vidna, svijetla, kreposna
Basila	ar.	باسلة	hrabra, odvažna, smiona, srčana, neustrašiva
Basima	ar.	باسمة	koja se osmjehuje, smiješi
Basira	ar.	باصرة	koja vidi, posmatra, koja shvaća, zna, umije
Bedia	ar.	بديعة	izvanredna, divna, prekrasna, sjajna, nešto novo, čudesno, rijetkost
Bedila	ar.	بديلة	supruga, dobra žena, pravedna, pobožna, plemenita, velikodušna žena
Bedra	ar.	بدرة	kesa puno dirhema i novca
Bedrija	ar.	بدرية	učesnica bitke na Bedru; četrnaesta noć; zimska kiša
Begzadatur.	per.	Bey-zade	begovska kći, begovsko dijete, plemkinja
Behara	per.	بهاره	proljeće, proljetni cvat voća
Behdžeta	ar.	بهجة	veselje, radost, ushićenje, zanos, sjaj, ljepota, divota
Behidža	ar.	بهيجة	vesela, radosna, lijepa, divna, prijatna, svijetla, blistava, slasna, čarobna
Behija	ar.	بهية	lijepa, ljupka, sjajna, otmena, elegantna
Behima	ar.	بهيمة	čista, zdrava, neuprljana
Behira	ar.	بحيرة	ugledna i poštovana žena

Bejana	ar.	بيانة	jasna i sjajna
Bejda	ar.	بيضة	čistina, bjelina, bit, suština, cjelovitost, nepovredivost, svjetlo dana
Bejina	ar.	بينة	primjer, dokaz, uputa
Bekija	ar.	بقية	preživjela, pošteđena, ona koja je ostala u životu
Bekila	ar.	بكيلة	žena koja se lijepo i uredno oblači
Beliga	ar.	بليغة	slatkorječiva
Belkisa	ar.	بلقيس	ime lijepe kraljice od Sabe, supruge Sulejmana, a.s. (etimologija nejasna)
Belma	ar.	بلماء	noć Bedra, noć prvog mjeseca
Beraeta	ar.	براءة	nevinost, nedužnost, odricanje
Bereka	ar.	بركة	blagoslov, blagodat, beričet, nebeski dar, sreća
Beria	ar.	بريئة	slobodna, čista, nevina, nedužna, beza-zlena, zdrava
Benana	ar.	بنانة	bašta koja je puna lijepog cvijeća
Besama	ar.	بسامة	uvijek nasmiješena, vedra
Besila	ar.	بسيلة	junaštvo, hrabrost
Besima	ar.	بسيمة	nasmijana, vesela, vedra
Besira	ar.	بصيرة	pametna; ona koja ima dobar pogled ili gledište

Bešira	ar.	بشيرة	žena donosilac radosne vijesti, vjesnica; lijepa žena
Binasa	per.	بناز	bez izvještačenosti, bez pretvaranja
Bisera	ar.	بسرة	Biser; svjetlucavo kamenje
Bilsana	ar.	بلسان	vrsta stabla koja ima bijeli cvijet i široki list koji daje ukras
Busejna	ar.	بشينة	mala ljepotica, nježne puti
Busejra	ar.	بسيرة	tek izašlo rumeno sunce, još sitna svježa trava, mali stakleni biseri, mlada, nježna

Čelebija	tur.	Celebi	otmjena, gospođa, džentlmen, lijepo odgojena
-----------------	------	--------	--

Ćamila	ar.	كاملة	savršena, potpuna
Ćerima	ar.	كريمة	plemenita, uvažena, milostiva, darežljiva, poštovana

Daiba	ar.	دائبة	ustrajna, neumorna predana, usrdna
Daija	ar.	داعية	želja, namjera, molba; onaj koji poziva u vjeru u jednog Boga,
Dalija	ar.	داليا	natapano polje
Darija	ar.	دارية	koja poznaje, upoznata, informisana, znana
Dava	ar.	دعوى	koja traži uputu od Allaha
Damija	ar.	دامياء	ona koja je dobra i berićetna
Danija	ar.	دانية	bliska srcu
Delala	ar.	دلال	pokazati put, ukazivati, označavati, navoditi
Delila	ar.	دليلة	znak, dokaz, vodič
Devha	ar.	دوحه	plemenito drvo
Devleta	ar.	دولة	vladavina, vlast, pobjeda, sreća
Dina	ar.	دينه	poslušnost, dugotrajna kiša

Dima	ar.	دِيمَا	tiha duga kiša
Duneja	ar.	دُنْيَا	ovozemaljska dobra, ovozemaljski život
Dureja	ar.	دُرِيَّة	poznavati, razumijevati, doznati, saznavati

DŽ

Džabira	ar.	جابهرة	koja potpomaže, koja dobročinstvo čini
Džahida	ar.	جاهدة	revnosna, marljiva, budna, borac za vjeru
Džaiba	ar.	جائية	novost, iznenadna vijest
Džasira	ar.	جاسرة	smiona, odvažna; junački vaspitana; istinita riječ
Džasima	ar.	جاسمة	plemenita, veličanstvena, pametna
Džavida	ar.	جاودة	darežljiva, velikodušna, plemenita
Džebila	ar.	جبيلة	priroda, narav, ćud, sklonost
Džedila	ar.	جديلة	način, stanje; predio, kraj
Džedira	ar.	جديرة	prikladna, zgodna, dostojna, dolična, vrijedna; priroda, narav
Džedva	ar.	جدوي	korist, pomoć
Džehira	ar.	جهيرة	žena skupocjenog glasa
Dželala	ar.	جلالة	velika, važna, slavna, značajna

Dželila	ar.	جليلة	slavna, važna, izvanredna, poštovana, cijenjena, sjajna, iskusna
Džemila	ar.	جميلة	lijepa, krasna, ljupka, dražesna
Dženana	per.	جنانه	voljena, srce, duša
Dženeta	ar.	جنة	Džennet, vrt, perivoj, bašča
Džesima	ar.	جميمة	velika, krupna, neobična (važna), solidna, čvrsta
Dževahira	tur.	Cevahir	dragulji, drago kamenje
Dževdeta	ar.	جودة	dobrota, izvrsnost, djelotvornost
Dževhera	ar.	جوهره	bit, suština, sadržina, dragulj
Džuhejna	ar.	جهينة	sigurna
Džuhana	ar.	جهانة	sredstvo za osvježanje (umirenje)
Džumana	ar.	جمانة	dijamant
Džuvejda	ar.	جويلة	dobra
Džuvejra	ar.	جويرة	mala susjetka, komšinica; ime jedne od žena ashaba

Ediba	ar.	اديبية	odgojena, vaspitana, uljudna, uglađena, učtiva, obrazovana, književnica, spisateljica
Edima	ar.	اديمة	poštena, uljudna, čovječna, humana, koja služi za uzor
Edina	ar.	الدين	vjera, islam, autoritet, pobjeda, poslušnost
Elifa	ar.	أليفة	poznata, prisna, intimna, prijatna, ljubazna, drugarica, prijateljica
Elmasa	ar.	الماس	dijamant, dragi kamen
Elmedina	ar.	المدينة	zadužena (vjerskim obavezama); nagrađena, koja račun polaže, dužnica; ime grada u kojem je Muhammed, s.a.v.s., učinio hidžru i u kome se nalazi njegov mezar
Emana	ar.	أمانة	pouzdana, povjerljiva, sigurna, sigurnost, pouzdanost, bezbjednost, vjer-

			nost, poštenje, povjerenje, vjera, emanet
Emina	ar.	أَمِينَة	pouzdana, sigurna, povjerljiva, vjerna, poštena, čestita, privržena
Emira	ar.	أَمِيرَة	emira, kneginja, princeza
Emra	ar.	أَمْرَة	zapovijedjeti, narediti
Emuna	ar.	أَمُونَة	snažna, čvrsta, izdržljiva
Enesa	ar.	أَنْسَة	društvena, ljubazna, prijazna
Enisa	ar.	أَنْيَسَة	društvena, druželjubiva, prijateljica, drugarica, sugovornica
Envara	ar.	أَنْوَارَة	veoma sjajna, jasna
Eriba		أَرْبِيَة	vrijedna, znana, snalažljiva
Erva	ar.	أَرْوَى	dobar pogled
Erza	ar.	أَرْزَة	plemenito drvo kod koga je stalno list zelen
Esma	ar.	أَسْمَى	najviša, najuzvišenija; žena najplemenitijeg karaktera
Ešrefa	ar.	أَشْرَفَة	cijenjena, ugledna
Ezhara	ar.	أَزْهَار	cvijeće, ukras

Fadila	ar.	فاضلة	izvrsna, odlična, izvanredna, istaknuta, zaslužna, kreposna, učena
Fadija	ar.	فادية	ona koja žrtvuje život za nekoga
Fahima	ar.	فاهمة	koja razumije, shvaća, pametna
Fahira	ar.	فلخرة	ponosna, gorda, izvanredna, odlična, izvrsna, krasna, slavna
Fahreta	ar.	فخرة	ponos, slava, čast
Fahrija	ar.	فخرية	ponosna, ugledna, slavna
Faida	ar.	فائدة	ona koja donosi i pruža korist; sigurna, mirna
Faika	ar.	فائقة	nadmoćna, superiorna, istaknuta, izvrsna, odlična, neobično lijepa, prisebna, svjesna
Faiza		فائزة	pobjednica, pobjedonosna, uspješna

Fakiha	ar.	فاكهة	vesela, vedra, raspoložena, duhovita, dosjetljiva, zanimljiva; koja mnogo voća ima
Fakira	ar.	فاكرة	ona koja misli, razmišlja, prosuđuje
Faliha	ar.	فالحة	uspješna, sretna
Farida	ar.	فاردة	sama, jedina, usamljena; rafinirana duha, upućena u šerijatsko nasljedno pravo; krupna, punačka
Fariha	ar.	فارحة	vesela, radosna, sretna, zadovoljna, vedra
Farisa	ar.	فارسة	jahačica, junakinja, herojka
Fatiha	ar.	فاتحة	osvajačica, pobjednica, koja krči put nečemu, naziv prve sure u Kur'anu
Fatima	ar.	فاطمة	ona koja odbija dijete od dojenja; ime kćerke poslanika Muhammeda, s.a.v.s., supruge četvrtog halife h. Alije i majke h. Hasana i Husejna
Fatina	ar.	فاطنة	pametna, oštroumna, dosjetljiva
Fazila	ar.	فاضلة	izvrsna, odlična, vrijedna, istaknuta, učena
Fazileta	ar.	فضيلة	vrlina, učenost, znanje, dostojanstvo, krepost, dobročinstvo
Fazlija	ar.	فضلية	dobra, izvrsna, kreposna, učena, zaslužna
Fedva	ar.	فدوى	ona koja oslobađa, otkupljuje, izbavlja

Fehima	ar.	فهيمه	veoma pametna, razborita, bistra, inteligentna
Fahira	ar.	فلخرة	ponosna, odlična, divna, sjajna
Fehmija	ar.	فهميه	ona koja je umno obdarena, intelektualna
Ferha	ar.	فرحي	radosna, vesela, zadovoljna
Ferhana	ar.	فرحانة	radosna, vesela, zadovoljna
Ferida	ar.	فريدة	skupocjeni dragulj, jedinstvena, neuporediva, izvanredna, kojoj nema ravna, posebno nadarena
Feriha	ar.	فرحة	vesela, zadovoljna, sretna
Feriza	ar.	فريزة	jedinstvena, kojoj nema ravne
Fethija	ar.	فتحية	koja je sklona pobjedama, uspjesima
Fetana	ar.	فتانة	izrazito lijepa
Fetija	ar.	فتية	puna mladosti, mlada djevojka; hrabra, plemenita
Fetina	ar.	فطينة	razumna, razborita, mudra, inteligentna, pronicljiva
Fevzija	ar.	فوزية	uspješna, pobjedonosna, spašena, sretna
Fikreta	ar.	فكرة	misao, ideja, pojam; utisak
Fikrija	ar.	فكرية	misaona, idejna, mudra, pametna
Firuza	per.	فیروزه	svijetla; dragi kamen; pobjednica, sretnica

Gada	ar.	غادة	vitka, nježna, mlada (djevojka, žena); mlado, nježno, vitko drvo
Gadira	ar.	غدير	rijeka, rječica, potok; jezerce
Gafura	ar.	غفورة	ona koja oprašta
Galiba	ar.	غالبية	ona koja savlađuje, pobjeđuje; nad- moćna, dominantna
Galija	ar.	غالية	skupocjena
Ganija	ar.	غانية	ona koja je bogata
Ganima	ar.	غائمة	ona koja je uspješna, koja postiže uspjehe, koja koristi priliku

Habiba	ar.	حبيبة	draga, voljena, obljubljena, ljubimica, prijateljica; ime jedne žene poslanika Muhammeda, s.a.v.s.
Habira	ar.	خبرة	dobro upoznata, upućena, iskusna
Hadidža	ar.	خديجة	nedonošče, prije vremena rođeno žensko dijete; ime prve Muhammedove žene
Hadira	ar.	حادرة	zdrava, krupna, lijepa, čvrsta, puna mladalačke snage; prisutna, spremna, koja učestvuje
Hadžera	st. heb.	הלجر	ime Ibrahime supruge - majke Ismaila, a.s. (semantika nejasna)
Hadžira	ar.	هالجرة	lijepa, krasna, izvrsna, odlična
Hafifa	ar.	خفيفة	lagana, brza, hitra, okretna, živahna, blaga, vedra, ukras od zlatnih pločica

Hafiza	ar.	حافظة	hafiza, čuvar i zaštitnica Kur'ana, koja Kur'an zna napamet
Hafsa	ar.	حفصة	lavče, hijena; ime jedne od žena poslanika Muhammeda, s.a.v.s.
Hajra	ar.	خيرة	neko dobro, dobro djelo, dobročinstvo, Božija blagodat
Hajrija	ar.	خيرية	dobrotvorna, milosrdna, darežljiva
Hakima	ar.	حكيمة	pametna, razborita, odlučna
Halida	ar.	خالدة	trajna, krepka, snažna, čila
Halila	ar.	خليلة	vjerna prijateljica, simpatizerka, srce, koplje, sablja
Halima	ar.	حليمة	blaga, dobroćudna, uviđavna, pažljiva, obazriva, strpljiva, milostiva, razborita; ime Poslanikove majke po mlijeku
Halisa	ar.	خالصة	čista, istinita, iskrena, odana
Hamda	ar.	حمدة	zahvalna
Hamida	ar.	حميدة	koja je Allahu zahvalna, koja hvali i zahvaljuje; pohvalna, hvaljena, hvale vrijedna, dobroćudna, čuvena
Hanana	ar.	حنان	osjećati nježnost, sažaljenje, simpatiju prema nekome; sažaljevati
Hanifa	ar.	حنيفة	pravovjerna, ortodoksna, iskrena, nevina
Hanika	ar.	حنكة	iskusna, pametna

Hankija	ar.	حنكية	iskusna, pametna
Hanuna	ar.	حنونة	nježna, milostiva, osjećajna, žalostiva
Harisa	ar.	حارسة	oprezna, budna, koja čuva, nadzire, upravlja
Hasena	ar.	حسنة	lijepa, ljupka, krasna, izvrsna
Hasiba	ar.	خصيبة	cijenjena, poštovana, uvažena, ugledna, plemenita roda
Hasima	ar.	حاسمة	koja spor razrješava, odlučuje, konačna, definitivna
Hasna	ar.	حسناء	lijepa žena, ljepotica
Hasneta	ar.	حسنة	dobro djelo, dobročinstvo
Hašia	ar.	خاشعة	pokorna, ponizna, skrušena
Hašima	ar.	حشيمة	skromna, čedna, stidljiva, poštena, poštovana, ugledna
Hatima	ar.	خاتمة	koja usavršava, upotpunjuje, poboljšava
Hava	ar.	حواء	ime prve žene na zemlji i supruge Adema, a.s.
Hazima	ar.	حازمة	razborita, pouzdana
Hazira	ar.	حاذرة	oprezna, budna
Hedija	ar.	هدية	mlada, nevjesta; dar, poklon
Hedžra	ar.	هجرة	lijepa debela žena

Hena	ar.	هناء	sreća, blagostanje, zadovoljstvo, zdravlje
Hidajeta	ar.	هداية	ona koja upućuje na pravi put
Hikmeta	ar.	حكمة	mudra
Hulva	ar.	حلوة	koja ima lijepe oči i usne
Hurija	ar.	حورية	hurija, rajska djevica, crnooka djevojka
Huzama	ar.	خزامي	ženski miris, mirisni ljubimac
Huzejfa	ar.	حذيفة	oniska žena, ime jedne žene ashabijke

lbtisama	ar. ابتسامة	osmijeh
lbra	ar. عبرة	opomena, primjer, urnek, uzor, pouka, lekcija
lfeta	ar. عفة	nevinost, čednost, čistoća, poštenje, čestitost, neporočnost, skromnost
lkbala	ar. اقبالة	sticanje znanja, pameti; uspjeh, sreća, blagostanje
lhsana	ar. إحسانه	dobročinstvo, vršenje dobrih djela, milosrđe, poklon
llfa	ar. ألفة	prijateljstvo, drugarstvo, poznata, bliska, prisna prijateljica
llfeta	ar. اللفة	prijateljica, bliska
llhama	ar. إلهام	nadahnuće
lmana	ar. إيمان	vjera, vjerovanje, iman
lnama	ar. إنعام	dobročinstvo

Inasa	ar. إيناس	društvenost, druželjubivost, prisnost, povjerljivost, raspoloženje
Insafa	ar. إنصاف	pravednost
Intisara	ar. انتصار	pobjeda, trijumf
Ismeta	ar. عصمة	negriješenje, krepost, očuvanost, neporočnost, nevinost
Isra	ar. إسراع	ubrzavanje, pospješivanje, hitnja, žurba
Izeta	ar. عزة	moć, sila, ugled, utjecaj, dostojanstvo, ponos

Jakuta	per.	ياقوت	rubin (vrsta dragog kamena crvene boje)
Jasmina	per.	ياسمين	vrsta cvijeta; proljeće
Jemina	ar.	يمينة	sretna, vjerna; sigurna, napredna
Jusra	ar.	يسرى	olakšati
Jusrija	ar.	يسرية	olakšica

K

Kabila	ar.	قابلة	koja prima, dočekuje; dolazi, nastupa, prihvata
Kadira	ar.	قادرة	koja je sposobna
Kadrija	ar.	قدريه	vrijedna, ugledna, sposobna
Kaduna	tur.	Kadina	gospođa, ugledna žena
Kaida	ar.	قائمه	žena vodič, vođa, starješina
Kamera	ar.	قمر	Mjesec
Kamila	ar.	كاملة	potpuna, savršena
Kanita	ar.	قائمه	poslušna, pokorena Bogu, koja klanja, moli se Bogu, ustrajna u molitvi, pobožna
Kariba	ar.	قريبة	bliska srcu
Kasima	ar.	قاسمه	koja dijeli, raspoređuje, planerka, lijepa, naočita, kršna

Kašifa	ar.	كاشفة	istraživačica, pronalazačica, izumiteljica, nadzornica
Katiba	ar.	كاتبة	pismena, spisateljica, sekretarica
Kebira	ar.	كبيرة	velika, značajna, ugledna, moćna, ozbiljna
Kelima	ar.	كلمة	koja oslovljava, govori, sagovornica
Kemila	ar.	كميلة	potpuna, savršena
Kerima	ar.	كريمة	plemenita, velikodušna, milostiva, ljubazna, srdačna, poštovana, vrijedna, darežljiva
Kevsera	ar.	كوثر	zvijezda, sablja, voda, plemenita i darežljiva žena; ime rijeke u Džennetu i naziv 108. sure u Kur'anu
Kimeta	ar.	قيمة	vrijednost, veličina, ustrajnost, sposobnost
Kudusija	ar.	قدسية	očišćenje od grijeha, posvećenje, slavljenje Boga, svetost, blagoslov
Kulsum(a)	ar.	كلثوم	koja ima butrasto lice; svileni trak (na vrhu zastave); ime Muhammedove kćerke, žene trećeg halife h. Osmana - Ummu Kulsum
Kusejma	ar.	قيمة	žena lijepog lica; ljepota, dobrot

L

Lamija	ar.	لامعة	sjajna, svijetla, blistava, blistanje
Latifa	ar.	لطيفة	fina, nježna, blaga, dobroćudna, ljubazna, učtiva, prijatna, draga, elegantna, pronicljiva, duhovita
Lebiba	ar.	لبية	pametna, razumna, razborita, pronicljiva, ustrajna, marljiva, izdržljiva
Lebida	ar.	لبيدة	prepelica, vrsta cvijeća
Lejla	ar.	ليلى	vrlo duga mračna noć
Lemia	ar.	لميع	sjajna, prekrasna, izvrsna
Lemisa	ar.	لميس	nježnost
Lezeta	ar.	لثة	slatka, ukusna, prijatna, ugodna, slatkorječiva, slast, užitak, zadovoljstvo
Lina	ar.	لينة	meh koća, nježnost, blagost
Lubna	ar.	لبنى	ona koja je poslušna, udovoljava molbi, ispunjava želju

Madiha	ar.	مادحة	hvaliteljka, koja Boga slavi
Madžida	ar.	ملجة	slavna, znamenita, čuvena, plemenita roda
Mahbuba	ar.	محبوبة	draga, mila, obljubljena, omiljena, poželjna, popularna, ljubimica, milje- nica
Mahdžuba	ar.	محجوبة	koja se odijeva po islamskim propisima, pokrivena, zastrta, skrivena, koja se ne pokazuje narodu
Mahfuza	ar.	محفوظة	dobro čuvana, sačuvana, zaštićena, osi- gurana, zapamćena
Mahira	ar.	ماهرة	vješta, okretna, spretna, sposobna, iskusna, sveznalica
Mahmuda	ar.	محمودة	pohvaljena, hvaljena, pohvalna, hvale vrijedna
Mahrusa	ar.	محروسة	čuvana, osigurana, zaštićena

Maida	ar.	مائدة	sto (s jelom), trpeza, jelo; naziv 5. sure u Kur'anu
Makbula	ar.	مقبولة	primljena, dočekana, prihvaćena, odobrena, prijatna, ugodna, rado viđena, obljubljenja
Maksuda	ar.	مقصودة	ona koja je tražena, željena, voljena
Maksuma	ar.	مقسومة	raspoređena, planirana, dodijeljena, određena, dosuđena
Malika	ar.	مالكة	vlasnica, posjednica, vladarica
Marufa	ar.	معروفة	veoma poznata, čuvena, općepriznata, dobra, pristojna, uljudna, mirisna
Mavija	ar.	ماوية	vodena, plava, azurna; sok, ogledalo
Mazina	ar.	مازنة	zašjati, ozariti se lice; pohvaliti, dati pranost
Mebruka	ar.	مبروكة	blagoslovljena, kojoj se čestita ili želi sreća
Mebrura	ar.	مبرورة	dobra, pobožna, od Boga primljena
Mediha	ar.	مدیحة	pohvalna, hvale vrijedna
Medina	ar.	مدينة	zadužena, obavezna, nagrađena, koja polaže račun, dužnica
Medžda	ar.	مجة	adiždaM :idiv
Medždula	ar.	مجدولة	tanana, vitka, čvrsta, postojana
Medžida	ar.	مجيدة	slavna, čuvena, znamenita, plemenita, hvale vrijedna, izvrsna, izvanredna

Meha	ar.	مها	sunce; komad kristala; antilopa
Mehasina	ar.	محاسن	pohvalno svojstvo, vanredne osobine
Mehdija	ar.	مهديه	ona koja je na pravom putu, pobožna
Mejmuna	ar.	ميمونة	sretna, blagoslovljena; ime posljednje žene poslanika Muhammeda, s.a.v.s.
Meka	ar.	مكة	Mekka (grad u kojem se rodio Muhammed, s.a.v.s.)
Mekrema	ar.	مكرمة	plemenita, darežljiva
Meliha	ar.	مليحة	lijepa, ljupka, dosjetljiva, duhovita, oštroumna, prijatna, dobra
Memnuna	ar.	ممنونة	zahvalna, jaka, snažna, zadovoljna
Memuna	ar.	مأمونة	pouzdana, povjerljiva, sigurna, mirna
Memsuda	ar.	ممسودة	čvrsta, jaka, solidna
Menara	ar.	منارة	osvijetljeno mjesto, svjetionik, putokaz
Mensura	ar.	منصورة	pobjednička, pobjedonosna, od Boga pomognuta
Merdija	ar.	مرضية	prijatna, dopadljiva, pohvalna
Meriha	ar.	مرحة	vesela, radosna, vedra, raspoložena, razdragana, živahna
Merjema	ar.	مريم	Merjem - naziv 19. sure u Kur'anu; ime Isaove majke, jedine žene imenom spomenute u Kur'anu (semantika nejasna)
Mersija	ar.	مرسية	čvrsta, ozbiljna, staložena

Merva	ar.	مروة	plemenito kamenje iz koga izbija sjaj; ljekovito bilje s mirisom
Merzuka	ar.	مرزوقة	opskrbljena, sretna, blagoslovljena, koja ima uspjeha
Mesada	ar.	مسعدة	sretna, blažena, uspješna
Mesera	ar.	مسرة	vesela, radosna
Mesrura	ar.	مرورة	radosna, vesela, obradovana, sretna
Mesuda	ar.	مسعودة	sretna, uspješna
Mešhura	ar.	مشهورة	čuvena, slavna, popularna, znamenita, priznata
Meškura	ar.	مشكورة	zahvalna
Metina	ar.	متينة	čvrsta, jaka, solidna
Mevedeta	ar.	مودة	ljubav, prijateljstvo, naklonost
Mevlida	ar.	موليلة	rođenje, rođendan, mevlud; ovo ime je nastalo na osnovu rođendana Muhameda, s.a.v.s., i davalo se ženskom djetetu ako se rodilo na taj dan
Mihra	per.	مهر	istaknuta, sretna
Mikdada	ar.	مقدادة	oštra, energična
Mikdama	ar.	مقدامة	vrlo hrabra, neustrašiva, prva u napadu
Mina	ar.	منى	naziv doline blizu Mekke, značajne za obavljanje hadždža (semantika nepoznata)

Mineta	ar.	منة	zahvalnost, ljubaznost, milost, dobročinstvo, dar
Mirha	ar.	مرحة	mjesto veselja, radosti, mjesto na kojem se čuva mirisno ulje
Mirsada	ar.	مرصادة	mjesto posmatranja
Misala	ar.	مثالة	uzornost, odlika, prednost
Muamera	ar.	معمره	dugovječna, koja dugo živi, seniorka
Muaza	ar.	معاذة	zaštićena, sačuvana, zaklonjena, spašena
Mubejina	ar.	مبينه	ona koja dobro objašnjava, jasna, očevidna
Mubera	ar.	مبرة	dobročinstvo, dobro
Mudžahida	ar.	مجاهلة	koja se bori na Allahovom putu
Muediba	ar.	مؤدبة	odgajateljica, vaspitačica, učiteljica
Muenesa	ar.	مؤنسة	sprijateljena, zadužena, odomaćena
Mufida	ar.	مفيلة	korisna, unosna, probitačna
Mufika	ar.	مفيقة	budna, trijezna, izvrsna, pjesnikinja
Muhiba	ar.	محبة	koja voli, ljubi, poklonica, zaljubljenica
Muhlisa	ar.	خالصة	odana, privržena, vjerna, iskrena, otvorena, čista srca, poštena, čestita
Muhsina	ar.	محسنة	dobrotvorna, dobročiniteljica, milosrdna

Muida	ar.	معيدة	asistentica; repetitorica; okretna, iskusna, upućena; koja se stalno vraća osvajanjima, sposobna
Mujesera	ar.	ميسرة	uspješna, sretna, imućna
Mujesira	ar.	ميسرة	koja olakšava, pomaže, koja donosi uspjeh
Mukadesa	ar.	مقدسة	posvećena, blagoslovljena, neprikosnovena
Mukerema	ar.	مكرمة	koja izjavljuje da je plemenita i darežljiva, koja je spremna da pohvali, cijeni i poštuje
Mumina	ar.	مؤمنة	mu'minka - vjernica, pravovjerna
Mumtaza	ar.	ممتازة	odlična, istaknuta, povlašćena, privilegovana; različita, svojstvena
Muna	ar.	منى	želja, cilj, svrha, namjera; razdoblje
Muniba	ar.	منيبة	pokajnica, koja se kaje za učinjene grijehe, koja se obraća Allahu, dž.š., radi oprosta od grijeha
Munifa	ar.	منيفة	visoka, uzdignuta, istaknuta, izvrsna, stasita i lijepa žena
Munira	ar.	منيرة	sjajna, svijetla, blistava, koja osvjetljava, obasjava
Murada	ar.	مرادة	ona koja se voli i želi
Muradifa	ar.	مرادفة	partnerka

Mursela	ar. مرسلة	glasnica, vjesnica, izaslanica
Muruveta	ar. مروءة	hrabrost, čovječnost, viteštvo, častoljubivost, darežljivost
Murisa	ar. مريثة	ona koja ostavlja nesto u naslijeđe
Musira	ar. مسرة	vesela, zadovoljna
Musebiha	ar. مسيحة	koja slavi Allaha, dž.š., koja izgovara "Subhanallah"
Muselima	ar. سلمة	koja ulijeva mir i spokojstvo, koja pomaže, izbavlja i spašava
Mušerefa	ar. مشرفة	poštovana, uvažena, cijenjena; crvenkasto obojena
Mušira	ar. مشيرة	savjetnica, koja ukazuje na nešto; preporučuje, savjetuje
Mutesima	ar. معتصمة	koja traži utočište i zaštitu kod Boga, koja se čvrsto drži Allahovog puta
Muvedeta	ar. مودعة	voljena, željena, ljubljena
Muzafera	ar. مظفرة	pobjedonosna, ona koja u svemu uspijeva
Muzejena	ar. مزينة	ukrašena, uljepšana, dotjerana, pohvaljena

Nabiha	ar.	نابهة	žena plemenitog roda, ugledna, poznata, čuvena, glasovita, pametna, inteligentna
Nadija	ar.	نادية	darežljiva, orošena, svježa
Nadira	ar.	نادرة	rijetka, neobična, izvrsna, izvanredna, skupocjena
Nadžiha	ar.	ناجحة	kojoj sve uspijeva, uspješna, afirmisana
Nadžija	ar.	ناجية	spašena, izbačljena, nevina
Nafia	ar.	نافعة	korist; ona koja je korisna, probitačna
Nafila	ar.	نافلة	poklon, spontano učinjeno dobro djelo, neobavezni namaz - nafila
Nahida	ar.	ناهضة	marljiva, vrijedna, radina, revna, aktivna, odlučna, energična, nepokolebljiva
Nahija	ar.	ناهية	savjest, razum
Naila	ar.	نائلة	darežljiva, koja obilno daruje

Naima	ar.	ناعمة	mekana, nježna, fina, bezbrižna, sretna
Namija	ar.	نامية	koja raste, napreduje
Nasia	ar.	ناصعة	uredna, jasna
Nasifa	ar.	ناصفة	poslužiteljica, uslužiteljica
Nasiha	ar.	ناصحة	čista, iskrena, vjerna, odana, koja dobre savjete daje
Nasra	ar.	نصرة	obilna sveobuhvatna kiša, pomoć, pobjeda
Našida	ar.	ناشدة	ona koja nešto traži, koja se zaklinje Bogom
Naza	ar.	نازي	nježnost, blaženstvo, ugodnost
Nazifa	ar.	نظيفة	čista, uredna
Naziha	ar.	نازهة	časna, uglađena, uljudna, pristojna, učtiva; usamljena
Nazima	ar.	ناظمة	organizatorka; pisac, pjesnikinja
Nazira	ar.	ناظرة	gledateljka, promatračica, nadglednica
Nebiha	ar.	نبهة	ugledna, plemenita roda, čuvena, pametna, obrazovana, izvrsna
Nabila	ar.	نبيلة	plemenita roda, ugledna, velikodušna, darovita, talentirana, vješta, izvrsna lijepa
Nedida	ar.	نديدة	dorasila, slična, takmac, suparnica, rivalka
Nedija	ar.	ندية	plemenita, časna

Nedima	ar.	نديمة	prisna prijateljica, dobra drugarica
Nedžaha	ar.	نجاح	uspjeh, strpljivost
Nedžda	ar.	نجدة	pomoć, hrabrost, odvažnost
Nedžiba	ar.	نجيبة	ona koja je iz plemenitog roda, plemićkog porijekla, plemenita, velikodušna, darežljiva, izvanredna, sposobna, darovita, pametna
Nedžida	ar.	نجيدة	odvažna, srčana, hrabra
Nedžma	ar.	نجمة	naziv 53. sure u Kur'anu; zvijezda, zvjezdica; zeljasta biljka, travka
Nedžmija	ar.	نجمية	zvjezdasta, zvjezdolika
Nedžla	ar.	نجلاء	žena ili djevojka lijepih krupnih očiju, lijepo i krupno oko
Nedžva	ar.	نجوى	povjeravanje tajni, nećujna molitva, razmišljanje
Nedžveta	ar.	نجوة	sigurnost, sloboda
Nefisa	ar.	نفيسة	dragocjena, tražena, dopadljiva
Neima	ar.	نعيمة	ona koja je sa životom zadovoljna i sretna
Nejira	ar.	نيرة	sjajna, svijetla, blistava, jasna, prosvijećena
Nejla	ar.	نيلة	dobitak, poklon, dobročinstvo
Nekija	ar.	نقية	čista, neokaljana, nepomiješana, poštena

Nerimana	per.	نریمان	junakinja (izved. Nermana, Nermina, Nerma)
Netidža	ar.	نتیجه	rezultat, učinak, dobitak, proizvod
Nesiba	ar.	نسبیه	žena poznatog porijekla, iz ugledne porodice, bliska prijateljica
Nesira	ar.	نصیره	pomagačica, zaštitnica, pristalica, pobornica, prijateljica
Nesrina	ar.	نسرین	ruža, ruža-muskatelica
Nesuha	ar.	نصوحة	iskrena, koja iskrene savjete daje
Nešva	ar.	نشوة	miris, udisaj
Nezaheta	ar.	نزاهة	čistoća duše, čednost, čestitost, neporočnost, nepotkupljivost
Nezaketa	per.	نزاكت	nježnost, otmjenost, elegancija
Neziha	ar.	نزیهه	poštena, čedna, čestita, kreposna, neporočna, nepristrana, nepodmitljiva
Nezira	ar.	نذیره	koja opominje, propovjednica, posvećena Bogu
Nidala	ar.	نضال	borbenost, nadmetanje, takmičenje
Nimeta	ar.	نعمه	blagodat, milost, dobrota, blagostanje; zadovoljstvo, sreća, radost, udobnost
Nuha	ar.	نهی	razum, vrhunac, najviši stepen
Nura	ar.	نور	svjetlost, sjaj. naziv 24. sure u Kur'anu
Nurihana	ar.	نورهان	čista svjetlost

Nurija	ar.	نورية	svijetla, sjajna, blistava, nurli lica
Nusreta	ar.	نصرة	pomoć, pobjeda
Nuvara	ar.	نوار	cvijet, behar

Rabiha	ar.	راجحة	koja dobija, unosna, korisna
Rabija	ar.	ربيعة	proljeće, proljetna kiša
Radija	ar.	راضية	zadovoljstvo, saglasnost, blagonaklonost
Radžiha	ar.	راجحة	ozbiljna, staložena, koja zaslužuje prednost
Radžija	ar.	راجية	koja očekuje, koja se uzda, puna nade, koja moli
Rafika	ar.	رافقة	blagost, nježnost, ljubaznost
Ragiba	ar.	راغبة	ona koja želi, žudi; naklonost, simpatija
Rahiba	ar.	راحية	širina, prostranost, širokogrudnost
Rahima	ar.	رحيمة	milostiva, milosrdna, sažaljiva, suosjećajna
Rahma	ar.	رحمة	milosrdna, suosjećajna
Raida	ar.	رائلة	izviđač, rukovodilac, istraživač, vodič

Raifa	ar.	رائفة	samilosna, milosrdna, dobrodušna, blaga, dobroćudna
Raija	ar.	راعية	zaštitnica, dušobrižnica, čuvarka
Rama	ar.	رامة	ona koja je lijepo ćudi
Ramija	ar.	رامية	ona koja pobjeđuje neprijatelja
Ramiza	ar.	رامزة	koja se simbolički i figurativno izražava, okretna, živahna, inteligentna, pametna, plemenita roda, ugledna, poštovana
Ranija	ar.	رانية	prijatnost, laskavost, privlačna ljepota
Rasiha	ar.	راسخة	čvrsta, temeljito upućena u nešto, stabilna
Rasima	ar.	راسمة	pisarica, crtačica, slikarka
Rašida	ar.	راشدة	koja je na pravom putu, pravovjerna, razborita, pametna, mudra, zrela
Ravija	ar.	راوية	razmišljanje, razmatranje, razumijevanje
Razija	ar.	راضية	zadovoljna, saglasna, poželjna, prijatna
Rebia	ar.	ربيعة	proljeće, proljetna kiša, proljetno bilje, trava, rječica
Rebiba	ar.	ربيبية	pomajka, dadilja, starateljica
Rebiha	ar.	ربيحة	koja dobija, koja donosi korist i dobit; korisna

Refia	ar.	رفيعة	visoka, uzvišena, nježna, fina, prefinjena, suptilna, lijepa
Refika	ar.	رفيقة	saputnica, drugarica, prijateljica
Rejda	ar.	ريلة	traženje, istraživanje, ispitivanje, izučavanje
Rejhana	ar.	ريحانة	vrsta biljke koja ima lijep miris
Remiza	ar.	رميزة	ugledna, cijenjena, poštovana, plemenita roda, razborita, inteligentna, staložena, ozbiljna, živahna
Remza	ar.	رمز	znak, simbol, alegorija, tajni znak
Remzija	ar.	رمزية	alegorična, simbolična, figurativna
Rešida	ar.	رشيدة	koja ide pravim putem, pravovjerna, ispravna, razborita, mudra, punoljetna
Revda	ar.	روضة	bujan vrt, livada
Rifata	ar.	رفعة	ugled, visok položaj, visost, ekaselencija
Rifka	ar.	رفق	blagost, nježnost, dobrostivost, milost, sažaljenje, samilost
Rihama	ar.	رهام	dugotrajna kišica
Rukaja	ar.	رقية	uspon, uspinjanje, napredovanje; ime Poslanikove kćerke, odnosno supruge trećeg halife h. Osmana
Rukija	ar.	رقية	uspon, uspinjanje, napredovanje
Ruvejda	ar.	رويلة	tiha, polagana.

Sabaheta	ar.	صاحبة	ljepota , krasota , ljupkost
Sabiha	ar.	صبيحة	lijepa, krasna, ljupka
Sabha	ar.	صبيحة	jutarnje osvanuće
Sabira	ar.	صابرة	strpljiva, izdržljiva, postojana
Sabra	ar.	صبر	strpljivost, strpljenje, izdržljivost, otpornost, postojanost, ustrajnost
Sabrina	ar.	صابرين	strpljivost, izdržljivost
Sabura	ar.	صبورة	vrlo strpljiva, izdržljiva, postojana
Sadefa	ar.	صدفة	sedef, morske školjke, biserna školjka
Sadija	ar.	سعيدية	sretna, povoljna, koja obećava sreću
Sadika	ar.	صادقة	iskrena, istinoljubiva, istinita, vjerna, pouzdana, odlična, energična prijateljica
Sadžida	ar.	ساجدة	koja pada na sedždu (ničice), koja Alahu na sedždu pada

Safa	ar.	صفاء	bistrina, vedrina, jasnost, sreća, sretan život, zadovoljstvo, srdačnost
Safija	ar.	صافية	čista, iskrena, iskrena prijateljica; ime jedne od žena poslanika Muhammeda, s.a.v.s.
Safira	ar.	سافرة	ona koja putuje, putujuća
Safveta	ar.	صفوة	najbolji dio, elita; jezgro, srž, bit
Sahiba	ar.	صاحبة	koleginica, prijateljica, vlasnica, autorica, junakinja, supruga, žena
Saiba	ar.	صائية	prava, tačna, zgodna, prikladna, svrsishodna
Saida	ar.	سائدة	poglavarka, koja obećava sreću
Saima	ar.	صائمة	koja posti, koja apstinira od jela, pića i drugog radi Božijeg zadovoljstva
Salifa	ar.	سالفة	ići naprijed; dobro djelo; koja unaprijed plaća
Saliha	ar.	صالحة	dobra, čestita, uredna, poštena, krep-sna, pobožna, bogobojazna
Salima	ar.	سالمة	zdrava, potpuna, pravilna
Samida	ar.	صامدة	jaka, čvrsta, postojna, izdržljiva, ustrajna
Samiha	ar.	ساحة	velikodušna, darežljiva, blaga
Samija	ar.	سامية	visoka, uzvišena, uzdignuta
Samira	ar.	سامرة	koja noću sijeli, sagovornica

Sanida	ar.	سائدة	koja se oslanja, pouzdava, koja vjeruje, ima povjerenja
Saniha	ar.	سائحة	zgodna, povoljna prilika; događaj, predznak
Sara	ar.	سارة	zadovoljna, raspoložena
Sarija	ar.	سارية	oblaci koji se pojavljuju noću
Seadeta	ar.	سعادة	sreća, blaženstvo, napredak, uspjeh
Seida	ar.	سعيدة	sretna, blažena, uspješna
Sejida	ar.	سيدة	gospođa, žena, odvažna žena
Sekina	ar.	سكينة	mirnoća, blagost, pouzdanje, milost, pomoć, Božija prisutnost
Selama	ar.	سلام	spas, mir, pozdrav
Selima	ar.	سليمة	zdrava, potpuna, dobra, neporočna, besprijekorna, sigurna, bezazlena, dobroćudna, mirna
Selma	ar.	سلمى	ona koja izgovara lijepe riječi; zdrava
Selsebila	ar.	سلسيل	gladak, mekan, nježan, blag, ime džennetskog izvora, džennetski napitak
Selva	ar.	سلوة	utjeha, mir, zadovoljstvo
Selveta	ar.	سلوة	utjeha, mir, užitek, razonoda
Semara	ar.	سمارة	razvodnjeno mlijeko, smeđa boja
Semiha	ar.	سميحة	velikodušna, dobrostiva, darežljiva
Semina	ar.	ثمينة	skupocjena, vrijedna, dragocjena

Semra	ar.	سمراء	smeđa, mrka, zagasita, opaljena
Sena	ar.	سناء	blistanje, sjaj, visok položaj
Senija	ar.	سنية	visoka, uzvišena, blistava, sjajna, lijepa, divna
Sevda	ar.	سودة	zemlja obrasla palmama; ime druge Poslanikove žene, koja se isticala plemenitošću i pobožnošću
Sidika	ar.	صديقة	veoma iskrena, pouzdana, koja uvijek govori istinu, istinoljubiva; pravedna, vjerna prijateljica
Sidreta	ar.	سدرة	lotos (biljka koja ima lijep cvijet, a raste u vodi)
Sifeta	ar.	صفة	svojestvo, osobina, osobenost, epitet
Silma	ar.	سلم	mir, sigurnost, islam
Silmija	ar.	سلمية	mirna, miroljubiva, pacifistkinja
Suada	ar.	سعاد	sretna, koja ima sreće
Subhija	ar.	صبحية	jutarnja; pjesma o jutru
Suhejla	ar.	سهيلة	zvijezda na nebu
Sukejna	ar.	سكينة	ljupka i okretna žena; ime unuke četvrtog halife h. Alije, kćerke h. Huseina
Sulafa	ar.	سلافة	ona koja u svemu prethodi, korisna, dobra
Sultana	ar.	سلطانة	jaka, snažna, dokazana, primjerna; vladarka, namjesnica

Sumeja	ar.	سمية	mlada ptica (prepelica); ime prve žene - šehida u Islamu, Ummu Ammare
Sureja	ar.	سرية	ona koja posjeduje plemenitost i čast, pa čuva i krije tajne
Sunija	ar.	سنية	sunitkinja (sljedbenica Muhammeda, s.a.v.s., i njegove tradicije)
Suvejda	ar.	سويلة	dubina srca

Šaćira	ar.	شاكيرة	zahvalna
Šadija	per.	شادية	ona koja pjeva, vesela
Šahida	ar.	شاهدة	svjedokinja, prisutna, očevidac, gledateljka, posmatračica
Šahina	per.	شاهنه	soko
Šahsena	per.	شحنة	carsko veličanstvo
Šakira	ar.	شاكيرة	zahvalna, blagodarna, koja se Bogu često zahvaljuje
Šamila	ar.	شاملة	sveobuhvatna, potpuna, univerzalna, iscrpna
Šaza	ar.	شذي	mirisav, miomiris, parfem
Šebiba	ar.	شبية	djevojka, mladost, omladina
Šefia	ar.	شفيعة	ona koja posreduje, zagovara istinu
Šefika	ar.	شفيقة	suosjećajna, sažaljiva, brižljiva, nježna, ljubazna

Šefketa	ar.	شفقة	samilost, suosjećanje, brižljivost, nježnost, ljubaznost, simpatija
Šeherzada	per.	شهرزادة	slobodna, uzvišena roda; junakinja djela: „Hiljadu i jedna noć“
Šehida	ar.	شهيدة	koja poziva svjedočenju; ona koja se bori na Božijem putu
Šehira	ar.	شهيرة	krupna, široka
Šejla	ar.	شيلة	primorski bor
Šejma	ar.	شيماء	koja ima mladež; ime Poslanikove sestre po mlijeku
Šekura	ar.	شكورة	vrlo zahvalna, koja se Bogu mnogo zahvaljuje
Šerifa	ar.	شريفة	ugledna, čuvena, slavna, plemenita
Šemsa	ar.	شمس	Sunce
Ševketa	ar.	شوكتا	moć, sila, žestina
Ševkija	ar.	شوقية	žudnja, čežnja, silna želja, krasna, vanredna
Širina	ar.	شيرين	arterija, žila kucavica
Šukrija	ar.	شكرية	koja se zahvaljuje, blagodarna

Tabia	ar.	طبيعة	ćud, priroda, narav, temperament; pravilan način, bit, suština
Tahira	ar.	طاهرة	čista, neporočna, nevina, čedna
Tahura	ar.	طهورة	koja se čisti, čista, uredna
Tajiba	ar.	طيبة	dobra, lijepa, prijatna, vesela, raspoložena, dobronamjerna, poštena
Taliba	ar.	طالبة	koja traži znanje; učenica, studentica
Talida	ar.	تالدة	naslijeđena, posjedovana, baštinjena; ona koja je u kući rođena
Tehija	ar.	تحية	spašena; ona koja je u govoru slatkorječiva
Tejmija	ar.	تيمية	zapis, hamajlija, talisman
Tekija	ar.	تقية	ona koja je pobožna, bogobojazna
Temama	ar.	تمامة	potpuna, cijela, savršena
Temima	ar.	تميمة	savršena, potpuna

Tamira	ar.	تامرة	koja ima puno hurmi, dobra, plemenita
Teufika	ar.	توفيقه	koja pravi kompromis; pomirenje, uspostavljanje normalnih odnosa
Tevba	ar.	توبة	povratak Bogu, traženje oprosta
Tevhida	ar.		jedinstvena, unikatna
Tiba	ar.	طيبة	dobrota, dobroćudnost, ugodnost, prijatnost, izvrsnost
Timama	ar.	تمامه	potpuna, savršena (vidi: Timam)

Ubejda	ar.	عبيلة	mala robinja
Ulfeta	ar.	الفة	prijateljstvo, prisnost, intimnost, duhovna bliskost, ljubav
Ulva	ar.	علوة	visina, uzvišenost
Urveta	ar.	عروة	dragocjenost, prijateljska veza
Umeja	ar.	امية	mati; robinja
Umejma	ar.	اميمة	mati
Umihana	ar.	امهانئ	počasni nadimak sestre četvrtog halife h. Alije
Umnija	ar.	امنية	ona koja ima cilj i želju

Vadiha	ar. واضحة	jasna, vidljiva, očita, poznata
Vadžida	ar. واجلة	ona koja je bogata, neovisna; voljena
Vakija	ar. واقية	koja čuva, brani, čuvanje, šticeenje, odbrana, osiguranje
Vahida	ar. واحدة	prva, jedina
Valida	ar. وليدة	majka, porodilja
Vasifa	ar. واصفة	koja opisuje, koja karakterizira i kvalificira, koja hvali nekog i ističe njegove vrline
Vasima	ar. واسمة	veoma lijepa, divna
Vasfija	ar. وصفية	opisna, kvalitativna, kvalifikativna; opisno svojstvo
Vedada	ar. ودادة	voljeti, ljubiti
Vedaha	ar. وضحة	lijepog lica

Vedida	ar.	وديدة	zaljubljena, koja silno voli, voljena, ljubljena, draga, mila
Vediha	ar.	وضحة	jasna, vidljiva, poznata
Vedžida	ar.	وجيلة	pronađena, postojeća, stvarna, realna, prisutna
Vedžiha	ar.	وجيحة	prihvatljiva, opravdana, ozbiljna, pristojna, ugledna, istaknuta, izvrsna, lijepuškasta, naočita
Vefa	ar.	وفاء	vjernost, pouzdanost, poštenje, savjesnost, iskrenost, ispunjenje, sigurnost
Vefada	ar.	وفاة	dolazak, doček, prijem
Vefika	ar.	وفيقة	drugarica, prijateljica
Vehiba	ar.	وهيبة	poklon, dar, dobročinstvo, usluga
Vehida	ar.	وحيلة	jedinica (kćerka), jedina; jedinstvena, neuporediva; usamljena
Vehbija	ar.	وهيبة	od Boga data, darovana
Vekida	ar.	وكيدة	čvrstoća, pojačanost, ubjeđivanje, pojačavanje
Velida	ar.	وليدة	novorođenče; kćerka, djevojčica; mlada
Velija	ar.	ولية	odgovorna
Verda	ar.	وردة	ružica, cvijet; rozeta; sjaj
Vesama	ar.	وسامة	lijepo lice
Vesifa	ar.	وصيفة	djevojka, služavka, dvorska (počasna) dama

Vesila	ar.	وصيلة	nerazdvojna drugarica, ravna, doroasla
Vesima	ar.	وسيمة	lijepa, lijepa lica, ljupka
Vezira	ar.	وزيرة	pomoćnica, ministarka
Vidždana	ar.	وجدانة	duhovna sposobnost, intuicija, savjest, saznanje, spoznaja

Zafira	ar.	ظافرة	Pobjednica, pobjedonosna, trijumfalna
Zahida	ar.	زاهدة	pobožna, umjerena, skromna, suzdržljiva, asket, odana Bogu
Zahija	ar.	زاهية	blistava, sjajna, lijepa, rascvjetana, divna, krasna, vesela, vedra
Zahira	ar.	ظاهرة	vidljiva, očita, jasna, egzoterična
Zakija	ar.	زاكية	čista, nevina, nedužna, neokaljana; dobra zemlja
Zakira	ar.	ذاكرة	ona koja spominje Božije ime
Zaida	ar.	زائدة	koja se povećava, raste; velika, neizmjerena
Zarifa	ar.	ظريفة	oštroumna misao, lijepa riječ
Zehada	ar.	زهاده	sustegnuti se, odreći se, proći se, suzdržati se
Zehiba	ar.	ذهبة	dio zlata

Zehra	ar.	زهرة	sjajna, svijetla
Zejna	ar.	زين	ljepota, krasota, ukras
Zejneba	ar.	زينب	vrsta mirisnog drveta
Zekija	ar.	زكية	čista, nevina, dobra, neporočna, krep- sna
Zelifa	ar.	زلفة	koja napreduje
Zeliha	ar.	زليخة	ime žene poslanika Jusufa, a.s.; seman- tičko značenje nepoznato
Zemzema	ar.	زمزم	Zemzem (bunar kod Kabe); obilna slat- ko-slana voda
Ziba	per.	زيبا	lijepa, divna, elegantna
Zihnija	ar.	ذهنية	način mišljena, razum, intelektualni način mišljenja, umni razvoj
Zikra	ar.	ذكرى	sjećanje, uspomena
Zineta	ar.	زينة	nakit, ukras, ornament
Zerina	ar.	زرين	bespriječna djevojka
Zubejda	ar.	زبيدة	neven, bit, suština; Zubejda bint Dža'fer - ime je majke čuvenog halife Haruna er-Rešida
Zuhdija	ar.	زهديه	jako pobožna, suzdržljiva; povučenost od svijeta; ravnodušnost
Zuhejra	ar.	زهيرة	cvjetovi
Zuhreta	ar.	زهرة	sjaj, ljepota

Zulejha	ar.	زليهي	etimologija ovog imena nije sasvim jasna, a korijen od koga je ime nastalo, zalh ima značenje: klizavo mjesto, kliziti
Zulfa	ar.	زلفی	blizina, stepen, ugled, čast, dostojanstvo
Zulfeta	ar.	زلفة	blizina, stepen, čast, ugled, dostojanstvo
Zumreta	ar.	زمره	skup, grupa, kategorija

KOMPOZITNA IMENA

(složena imena)

Česta je upotreba u nadijevanju kompozitnih imena, ova vrsta imena je složena iz dvije riječi. Sva su ona uglavnom arapskog porijekla i u upotrebi su u velikoj mjeri. Muslim u svojem *Sahihu* prenosi od Ibn Omera رضي الله عنه: "Allahov Poslanik ﷺ je rekao: 'Najdraža imena Uzvišenom Allahu su Abdullah i Abdurrahman'."

Kako smo već istakli, prilikom nadijevanja imena odgajatelj treba biti zainteresiran djetetu izabrati najbolje i najljepše ime, rukovodeći se onim na što upućuje, podstiče i naređuje naš Vjerovjesnik ﷺ.

Obavezno je, također, izbjegavati Božija imena. Tako nije dozvoljeno nadijevati imena: Ehad, Samed, Halik,

Rezzak i dr. Dakle, obavezno treba na Allahovo ime dodati prefiks Abd, kako ne bi pogriješili u nadijevanju imena.

Amirudin	آم السي	Zapovijest vjere
Ajetulah	آية الله	Božiji znak
Esirudin	أثير الدين	Sjaj, blistavost vjere.
Ihtijarudin	اختيار الدين	Izbor, prednost, odabiranje vjere.
Esedudin	اسد الدين	Lav vjere
Ekmeludin	أكمل الدين	Upotpunitelj vjere
Emanudin	أمان الدين	Pouzdan, povjerljiv, siguran u vjeri.
Emanulah	أمان الله	Božija sigurnost, bezbjednost, spokojstvo, zaštita, okrilje, pomilovanje, oprost, vjernost, milost.
Emrulah	أمر الله	Božija naredba, zapovijest.
Umetulah	أمة الله	Božija skupina, sljedbenici, narod, stvaranja, put, način, dobar, uzoran čovjek, čovjek s vjerom.
Eminudin	أمين الدين	Vjersko pouzdanje, sigurnost, povjerenje, poštenje, čestitost.

Eminurahman	أمين الرحمن	Pouzdanje, sigurnost, povjerenje, poštenje, čestitost Milostivog.
Babulah	باب الله	Božija vrata, ulaz, prolaz.
Bedrudin	بدر الدين	Punoća, savršenstvo vjere.
Bediulah	بديع الله	Božiji sjaj, krasota, neuporedivost, jedinstvenost, originalnost, jedinstvenost.
Burhanudin	برهان الدين	Dokaz, argument vjere, onaj koji dokazuje vjeru.
Behaudin	بهاء الدين	Sjaj, ljepota vjere.
Behjudin	بهي الدين	Ljepota, sjaj, blistavost, otmjenost, elegancija vjere.
Tadžulislam	تاج الاسلام	Glava vjere islama, vrhunac.
Tadžudin	تاج الدين	Glava vjere, vrhunac.
Tekijudin	تقى الدين	Pobožnost, bogobožnost vjere.
Tejmulah	تيم الله	Ulivanje ljubavi prema Allahu.
Senaulah	ثناء الله	Zahvaliti Allahu, lijepo govoriti, pohvaliti.
Džabulah	جواب الله	Božija postojanost, veličina, moć.
Džadelah	جاء الله	Božija darežljivost, naklonost, plemenitost, dobrodušnost.
Džadelmevla	جاء المولى	Božija darežljivost, naklonost, plemenitost, dobrodušnost.
Džarulah	جار الله	Božiji štit, zaštita, prijateljstvo.

Dželaludin	جلا الدين	Uzvišenost, veličina vjere.
Džemalulislam	جمال الاسلام	Ljepota vjere.
Džemaludin	جمال الدين	Vjere Ljepota.
Hubulah	حب الله	Božija ljubav, htijenje, volja, želja.
Habibulah	حبيب الله	Božiji miljenik, drag, mio, ljubimac, prijatelj, ljubitelj.
Hudžetulislam	حجة الاسلام	Dokaz, argument, autoritet islama.
Hudžetudin	حجة الدين	Dokaz, argument, autoritet vjere.
Husamudin	حسام الدين	Oštrina, beskrajnost vjere.
Hasbulah	حسب الله	Božija prednost, plemenitost, cijenjen, poštovan, uvažan.
Hamdulah	حمد الله	Zahvalnost Bogu, pohvala, dobrota, hvale vrijedan.
Hamidudin	حميد الدين	Zahvalnost Bogu, pohvala, dobrota, hvale vrijedan.
Hamidulah	حميد الله	Zahvalnost Bogu, pohvala, dobrota, hvale vrijedan.
Hanifudin	حنيف الدين	Pravovjeran, prav, istinit, pravi musliman.
Halilulah	خليل الله	Božiji prijatelj, miljenik, ljubitelj.
Hajrudin	خير الدين	Izvrstan u vjeri, dobar, sreća vjere.
Hajrulah	خير الله	Izvrstan u vjeri, dobar, sreća vjere.

Dahlulah	دخل الله	Božija namjera, misao, postupanje, vladanje.
Defulah	دفع الله	Božija nagrada, davanje, podsticaj.
Rašidudin	راشد الدين	Vjera koja vodi Pravim putem, pame-tan, mudar, pravovjeran.
Rahmetulah	رحمة الله	Božija milost, milosrđe, samilost, saža-ljenje, saosjećanje, razumijevanje, dobrota.
Rešidudin	رشيد الدين	Vjera koja vodi Pravim putem, pame-tan, mudar, pravovjeran.
Rizkulah	رزق الله	Božija opskrba, snabdijevanje, plaća, udio, dar, poklon, imetak, posjed, vla-sništvo, prihodi.
Redijudin	رضى الدين	Božije zadovoljstvo, saglasnost, ugod-nost, pristajanje, dopuštenje.
Refudin	رفيع الدين	Uzvišenost, nježanost, visina vjere.
Ruknudin	ين ركن الد	Oslonac, osnova, baza, stup, veličina, moć, zaštita vjere.
Ruhudin	روح الدين	Život, snaga, nadahnuće vjere, Božija objava, vjerovijest.
Ruhulah	روح الله	Život, snaga, nadahnuće vjere, Božija objava, vjerovijest.
Zeimudin	زعيم الدين	Vođa, lider, poglavar, starješina, pred-stavnik vjere.

Zekijudin	زكى الدين	Uspjeh, povećanje, rast, napredovanje vjere.
Zehrudin	زهر الدين	Cvijet, blistavost, procvat, ljepota vjere.
Zijadetulah	زيادة الله	Povećanje, porast, povišenje vjere.
Zejnudin	زين الدين	Ukras, nakit, ures, ornament, dekoracija vjere.
Zejnulabidin	زين العابدين	Ukras, nakit, ures, ornament, dekoracija pobožnosti.
Siradžudin	سراج الدين	Svjetiljka, lampa, upaljeni fitilj, sunce, siradž vjere.
Serijudin	سرى الدين	Velikodušnost, plemenitost, darežljivost, izvrsnost, blagorodnost, plemenitost, gospodinstvo vjere.
Sadudin	سعد الدين	Sreća, blaženstvo, dobar predznak, uspjeh vjere.
Sadulah	سعد الله	Božija sreća, blaženstvo, dobar predznak, uspjeh.
Sinanudin	سنان الدين	Snaga, moć, sila vjere.
Sejfulislam	سيف الاسلام	Mač, sablja, oštrina, jačina, snaga vjere.
Sejfulhak	سيف الحق	Mač, sablja, oštrina, jačina, snaga istine.
Sejfudin	سيف الدين	Mač, sablja, oštrina, jačina, snaga vjere.

Sejfulah	سيف الله	Božiji mač, sablja, oštrina, jačina, snaga.
Šedžadudin	شجاع الدين	Hrabrost, smionost, odvažnost, srčanost vjere.
Šerefudin	شرف الدين	Počast, veličina, isticanje, odlikovanje vjere.
Šeriatulah	شريعة الله	Božiji zakon, vjerozakon, šeriat, pravda, ravan (prav) put.
Šerifudin	شريف الدين	Počast, veličina, istjecanje, odlikovanje vjere.
Šefulah	شفيع الله	Božiji zagovornik, posrednik, zaštitnik.
Šukrulah	شكر الله	Božije zadovoljstvo, zahvala, pohvala, sreća, radost.
Šemsudin	شمس الدين	Sunce, izvor, svjetlo vjere.
Šihabudin	شهاب الدين	Brzina, okretanost vjere.
Siremudin	صارم الدين	Osvit, zora vjere.
Sabahudin	صباح الدين	Osvit, zora vjere.
Sadrudin	صدر الدين	Vođa, poglavar, srce vjere.
Safijudin	صفي الدين	Istinska čistota vjere.
Salahudin	صلاح الدين	Valjanost, ispravnost, bogobojanost vjere.
Sanulah	صنع الله	Božije djelo. Izrada, proizvodnja.
Dijaulhak	ضياء الحق	Zasijati, zasvijetliti, zablistati, osvijetliti, upaliti lampu Istine.

Dijaudin	ضياء الدين	Zasijati, zasvijetliti, zablistati, osvijetliti, upaliti lampu vjere.
Zahirudin	ظاهر الدين	Pomagač, pristalica, pomoćnik vjere.
Abdulahad	عبد الاحد	Rob Jedinog Allaha.
Abdulala	عبد الاعلى	Rob Uzvišenog Allaha.
Abdulilahi	عبد لاله	Allahov rob, Allahov sluga.
Abdulemir	عبد الامير	Rob Apsolutnog vladara.
Abdūlevel	عبد الاول	Rob Prvoga.
Abdulbari	عبد الباري	Rob Dobročinitelja.
Abdulbasit	عبد الباسط	Rob Allaha Koji obilno nudi Svoje darove.
Abdulgabi	عبد الباقي	Rob Allaha, Vječnog, Trajnog, Stalnog.
Abdulbedi	عبد البديع	Rob Izvanrednoga.
Abdulberi	عبد البر	Rob Dobročinitelja.
Abdulbesir	عبد البصير	Rob Svevidećeg.
Abdutevab	عبد التواب	Rob Onoga Koji prima pokajanje.
Abduldžabir	عبد الجابر	Rob Pomagača.
Abduldžebar	عبد الجبار	Rob Snažnog.
Abduldželil	عبد الجليل	Rob Allaha, Velikog, Uzvišenog, Veličanstvenog.
Abduldževad	عبد الجواد	Rob Plemenitog.
Abdulhafiz	عبد الحفيظ	Rob Onoga Koji sve poučava.

Abdulahakim	عبد الحاكم	Rob Onoga Koji sudi.
Abdulhasen	عبد الحسن	Rob Onoga Koji je dobar, prihvatljiv.
Abdulhasib	عبد الحبيب	Rob Allaha, Uglednog, Plemenitog.
Abdulhusejn	عبد الحسين	Rob Onoga Koji je dobar, prihvatljiv.
Abdulahak	عبد الحق	Rob Allaha Istinitog.
Abdulahakem	عبد الحكم	Rob Allaha, Velikog Suca.
Abdulahakim	عبد الحكيم	Rob Allaha, Mudrog.
Abdulhalim	عبد الحليم	Rob Allaha, Blagog, Milostivog.
Abdulhamid	عبد الحميد	Rob Allaha, Hvaljenog, Slavljenog.
Abdulhaj	عبد الحي	Rob Allaha, vječno Živog, Neumirućeg.
Abdulhalik	عبد الخالق	Rob Onoga Koji stvara.
Abdudaim	عبد الدائم	Rob Vječnog.
Abdurezak	عبد الرزاق	Rob Allaha, Velikog davaoca opskrbe, Skrbnika.
Abdurafi	عبد الرافع	Rob Onoga Koji uzdiže.
Abdurabi	عبد ربه	Rob Gospodara.
Abdurahman	عبد الرحمن	Rob Allaha, Premilostivog,
Abdurahim	عبد الرحيم	Rob Allaha, Milostivog.
Abdurezak	عبد الرزاق	Rob Opskrbitelja.
Abduresul	عبد الرسول	Rob izaslanik.
Abdurešid	عبد الشيد	Rob Allaha, Ukazivača na Pravi put.
Abdurida	عبد الرضا	Rob Zadovoljnog.

Abdureuf	عبد الرؤوف	Rob Allaha, Milostivog, Blagog.
Abdusatir	عبد الساتر	Rob Onoga Koji prikriva.
Abdusetar	عبد الستار	Rob Onoga Koji prikriva.
Abduselam	عبد السلام	Rob Allaha Koji je lišen mahana i nedostataka, Koji daje mir i sigurnost.
Abdusemi	عبد المصم	Rob Onoga Koji sve čuje.
Abdusejid	عبد السيد	Gospodarev rob.
Abdušafi	عبد الشافع	Rob Onoga Koji zagovara i oprašta.
Abdušukur	عبد الشكور	Rob Allaha Koji, i za malo dobročinstva, obilno nagrađuje.
Abdusahib	عبد الصاحب	Rob Onoga Koji je vlasnik svega.
Abdusadik	عبد الصادق	Rob Onoga Koji istinu govori.
Abdusabur	عبد الصبور	Rob Strpljivoga.
Abdusamed	عبد الصمد	Rob Allaha, Vječnog, Nepromjenljivog.
Abdutahir	عبد الطاهر	Rob Čistog.
Abduzafir	عبد الظافر	Rob Pobjednika.
Abduzahir	عبد الظاهر	Rob Onoga Koji je poznat, jasan.
Abdularif	عبد العارف	Rob Znavanog.
Abdulati	عبد العاطي	Rob Onoga Koji daje.
Abdulali	عبد العالی	Rob Onoga Koji je mnogo uzdignut.
Abduladli	عبد العدل	Rob Pravednog.
Abdulazi	عبد العز	Rob Ugodnog.

Abdulaziz	عبد العزيز	Rob Allaha, Dragog, Moćnog, Silnog,
Abdulazim	عبد العظيم	Rob Onoga Koji je ogroman.
Abdulalij	عبد العلي	Rob Onoga Koji je mnogo uzdignut.
Abdulalim	عبد العليم	Rob Allaha, Sveznajućeg znalca.
Abdulgalib	عبد الغالب	Rob Pobjednika.
Abdulgafar	عبد الغفار	Rob Allaha, Velikog Oprostioca grijeha.
Abdulgafur	عبد الغفور	Rob Allaha, Velikog Oprostioca grijeha.
Abdulganij	عبد الغنى	Rob Allaha, Moćnog i potpuno Neovisnog.
Abdulfetah	عبد الفتاح	Rob Allaha, Darovatelja svih blagodati i Velikog suca.
Abdulfadil	عبد الفضيل	Rob Izvrsnog, Odličnog.
Abdulkadir	عبد القادر	Rob Allaha, Moćnog, Svemogućeg.
Abdulkasim	عبد القاسم	Rob Onoga Koji dijeli Istinu od neistine.
Abdulkahir	عبد القاهر	Rob Onoga Koji nadvlađuje.
Abdulkudus	عبد القدوس	Rob Svetog.
Abdulkadir	عبد القدير	
Abdulkavi	عبد القوى	Rob Jakog, Silnog.
Abdulkazim	عبد الكاظم	Rob Srditog.
Abdulkajum	عبد القيوم	Rob Održavatelja.
Abdulkebir	عبد الكبير	Rob Velikog.
Abdulkafi	عبد الكافي	Rob Dovoljnog.

Abdulkerim	عبد الكريم	Rob Allaha, Plemenitog, Darežljivog.
Abdulatif	عبد اللطيف	Rob Dobrog i Uglednog.
Abdulah	عبد الله	Allahov rob, Allahov sluga.
Abdulmadžid	عبد المجيد	Rob Allaha, Slavljenog, Plemenitog, Savršenog.
Abdulmalik	عبد المالك	Rob Allaha, Gospodara (Sudnjeg dana).
Abdumubdi	عبد المبدي	Rob Početnog.
Abdulmuteal	عبد المتعال	Rob Svevišnjeg.
Abdulmetin	عبد المتين	Rob Jakog.
Abdulmudžib	عبد المجيب	Rob Uslišanog.
Abdulmedžid	عبد المجيد	Rob Allaha, Slavljenog, Plemenitog, Koji mnogo pruža.
Abdulmuhsin	عبد المحسن	Rob Dobročinstva.
Abdulahmud	عبد المحمود	Rob Hvaljenog.
Abdulmuhji	عبد المحي	Rob Onoga Koji daje život.
Abdulmuršid	عبد المرشد	Rob Upućivača.
Abdulmurid	عبد المريد	Rob Željenog.
Abdulmutalib	عبد المطلب	Rob Traženog.
Abdulmuti	عبد المطيع	Rob Pokornog.
Abdulmuiz	عبد المعيز	Rob Snažnog.
Abdulmuti	عبد المعطي	Rob Davaoca.
Abdulmuid	عبد المعيد	Rob Sveznajućeg.

Abdulmuin	عبدالمعين	Rob Pomagača.
Abdalmugni	عبد المغنى	Rob Opskrbitelja.
Abdalmugis	عبد المغيث	Rob Pomagača.
Abdalmuktedir	عبد المقتدر	Rob Dovoljnog.
Abdulmuksit	عبد المقسط	Rob Udjeljitelja.
Abdulmaksud	عبد المقصود	Rob Pomagača.
Abdulmelik	عبد الملك	Rob Vladara.
Abdulmenan	عبد المتان	Rob Opskrbitelja.
Abdalmuntasir	عبد المنتصر	Rob Pobjednika.
Abdulmunim	عبد المنعم	Rob Dobročinitelja.
Abdulmuhejmin	عبد المهيم	Rob Sigurnog.
Abdulmevdžud	عبد الموجود	Rob Prisutnog.
Abdulmevla	عبد المولى	Rob Gospodara.
Abdulmumin	عبد المؤمن	Rob Allaha, Koji pouzdanje i sigurnost ulijeva.
Abdunasir	عبد الناصر	Rob Allaha, Pomagača, Koji pobjedu, kome hoće, omogućuje.
Abdunafi	عبد النافع	Rob Korisnog.
Abdunur	عبد النور	Rob Allaha, Svjetla (Nebesa i Zemlje).
Abdulhadi	عبد الهادى	Rob Allaha, Koji vodi Pravim putem.
Abdulvahid	عبد الواحد	Rob Allaha, Jednog, Jedinog.
Abdulvaris	عبد الوارث	Rob Konačnog.

Abdulvasi	عبد الواسع	Rob Prostranog
Abdulvaiz	عبد الواعظ	Rob Onoga Koji upućuje na dobro.
Abdulvafi	عبد الوافي	Rob Potpunog.
Abdulvehab	عبد الوهاب	Rob Allaha, Darežljivog, Koji neograničeno mnogo poklanja.
Abdulvedud	عبد الودود	Rob Allaha, Velikog Iskazivača ljubavi, naklonosti i prijateljstva.
Abdulvekil	عبد الوكيل	Rob Staratelj.
Abdulveli	عبد الولي	Rob Zaštitnika.
Ubejdulah	عبيد الله	Allahov rob, Allahov sluga (u deminutivu).
Izudin	عز الدين	Zaštitnik, oslonac, branilac vjere.
Isamudin	عصام الدين	Zaštitnik, oslonac, branilac vjere.
Adudin	عض الدين	Upravitelja vjere.
Ataulah	عطاء الله	Allah darovatelj
Atfulah	عطف الله	Allah naklonosti, simpatija, saosjećajna. poklona.
Afifudin	عفيف الدين	Vjera čednosti, čistote, kreposti, skromnosti, umjerenosti, čestitosti.
Alaudin	علاء الدين	Uzvišenost, slava vjere.
Alemudin	علم الدين	Znanost, naučenost vjere.
Alijudin	على الدين	Koji je visokih kvaliteta u vjeri.
Imadudin	عماد الدين	Stub, oslonac, pouzdanje vjere.
Inajetulah	عناية الله	Božija providnost, briga, pažnja, njega.

Avdulah	عود الله	Vraćanje Bogu na Pravi put.
Avnudin	عون الدين	Vjera pomoći, potpore, podrške.
Garsudin	غرس الدين	Vjera usađenosti, naviknutosti, koja ukazuje na dobročinstvo.
Gijasudin	غيث الدين	Vjera obilnosti i izobilja, plodnosti.
Fethudin	فتح الدين	Vjera pomoći, pobjede.
Fethulah	فتح الله	Allahova pomoć, pobjeda.
Fethurahman	فتح الرحمن	Pomoć, pobjeda Milostivog.
Fahrudin	فخر الدين	Ponos, dika vjere.
Feredžulah	فرج الله	Allah olakšavaoc, osloboditelj /briga/.
Feridudin	فريد الدين	Dragulj vjere, kome nema ravna u vjeri.
Fadlulah	فضل الله	Allah zasluga, milost, dobrota.
Felekudin	فلك الدين	Vjera nebeskih svera.
Fevzulah	فوز الله	Allah sreće, uspjeha, spasa.
Fejdudin	فيض الدين	Vjera izobilja, obilnosti, mnoštva.
Fejdulah	فيض الله	Allah izobilja, obilnosti, mnoštva.
Kudretulah	قدرة الله	Alah Koji se uzvisuje, veliča, poštuje.
Kutbudin	قطب الدين	Stožer vjere, vođa, prvak, velikan, autoritet istaknuta ličnost.
Kamerudin	قمر الدين	Mjesec vjere, mjesečinom obasjan.
Kemaludin	كمال الدين	Potpuna, savršena, čitava, upotpunjena vjera.

Lutfulah	لطف الله	Božija nježnost, suptilnost, ljubaznost, otmjenost, elegantnost.
Elmutekilah	المتكى الله	Oslonjen na Allaha, bogobožazan.
Mudžahidudin	مجاهد الدين	Rođeni borac za vjeru.
Medždudin	مجد الدين	Čast, slava, ugled, vjere. Darežljivost.
Mudžiburahman	محيب الرحمن	Poslušan Milostivom, odgovoran.
Mudžirudin	مجير الدين	Spasitelj, pomagač vjere.
Muhibulah	محب الله	Onaj koji voli Allaha.
Muhjudin	محي الدين	Preporoditelj, oživotvoritelj vjere.
Muslihudin	مصلح الدين	Reformator vjere, onaj koji popravlja i dovodi vjeru u bolje stanje.
Muzaferudin	مظفر الدين	Onaj koji radi za uspjeh vjere, pobjedonosan.
Muazudin	معز الدين	Zaštićen, sačuvan, zaklonjen, spašen vjerom.
Muinudin	معين الدين	Pomoćnik, asistent, dobrotvor vjere.
Minetulah	منة الله	Allahov poklon.
Muhezebudin	مهذب الدين	Vjerski vaspitan, uredan, odgojen.
Muvafikudin	موفق الدين	Povoljan, podesan, zgodan, prikladan, koristan vjeri.
Muejidudin	مؤيد الدين	Podržavalac, pomagač, branilac vjere.
Nasihudin	ناصر الدين	Pozivač, opominjač, upozoritelj u vjeri.

Nasirudin	ناصر الدين	Pomagač, branilac, zaštitnik, pobornik, prijatelj vjere, koji pomaže vjeru.
Nedžmudin	نجم الدين	Zvijezda vjere.
Nedžibudin	نجيب الدين	Plemenita vjera, vjera plemenitog roda, velikodušan, izvanredan, sposoban, pametan.
Nedžibulah	نجيب الله	Pomoć, potpora, podrška vjera.
Nasrudin	نصر الدين	Pomoć, potpora, podrška vjere.
Nasrulah	نصر الله	Allahova pomoć.
Nusretudin	نصرة الدين	Pomoć, pobjeda, podrška vjere.
Nesirudin	نصير الدين	Vjere pomoć, pobjeda, podrška.
Nizamudin	نظام الدين	Poredak, organizacija, propis, pravilnost, uređenje, pravilnik, struktura vjere.
Nimetulah	نعمة الله	Allahova blagodat, blagostanje.
Nurulhak	نور الحق	Sjaj, svjetlo Istine.
Nurudin	نور الدين	Sjaj, svjetlo vjere.
Nurulah	نور الله	Allahova svjetlost, cvat, behar, sjaj.
Hidajetulah	هداية الله	Božija uputa, Pravi put, izlazak na Pravi put.
Hudelah	هدى الله	Allahova uputa, Pravi put.
Vahjulhak	وحي الحق	Iskrena, istinita inspiracija.
Vaslulah	وصل الله	Povezivanje, spajanje, sjedinjavanje, prijateljstvo radi Allaha.
Velijudin	ولى الدين	Pristalica, prijatelj, pomagač; sljedbenik vjere

LITERATURA

1. Muftić, Teufik: *Arapsko-bosanski rječnik*, Sarajevo, BiH, 1997.
2. Korkut, Besim: *Kur'an s prijevodom*, Sarajevo, 1997.
3. Arnaut, Šefik: *Kemu el-esmau el-arab (Rječnik arapskih imena)*, Bejrut, Liban, 1998.
4. Hišam, Hitab: *Muška i ženska imena i njihova značenja (Esmaau-el-beniine-vel-benaati-ve-meaaniha)*, Medina, Saudijska Arabija, 1999.
5. Džemal, Nadir: *Kejfe tahtaariine ismen li tiftuk (Kako ćeš izabrati ime svome djetetu)*, Bejrut, Liban, bez godine izdanja.
6. Smailović, Ismet: *Muslimanskaličnaimenaorijentalnogporijekla u Bosni i Hercegovini*.
7. Agić, Senad: *Muslimanska lična imena*, Novi Pazar, 1997.
8. Nasih Ulvan, Abdullah: *Odgoj djece u islamu*, Medina, Saudijska Arabija, 1997.
9. Mulahalilović, Enver: *Vjerski običaji muslimana u BiH*, Tuzla, 2005.
10. Kutb, Muhamed: *Jesmo li muslimani*, Sarajevo, 1997.
11. Suljkić, Hifzija: *Islam u bošnjačkoj narodnoj poeziji*.
12. Đozo, Husein: *Fetve*, Novi Pazar, 1996.
13. Hasanović, Bilal: *Ilmuddin*.
14. Hamud, Muhamed: *Mevsuata esmau el atfali ve meaniha (Enciklopedija dječjih imena i njihovih značenja)* Bejrut, Liban, 1995.
15. Itani, Resa: *Neka ti je sa srećom nadijevanje imena, (Mebruk ma za tusemine tiftuk)*, Bejrut, Liban, bez godine izdanja.
16. Hangi, Antun: *Život i običaji muslimana*, Sarajevo, 1990.